

แบบเรียนเร็ว

เล่ม ๑, ๒, ๓

ด.จ. ๑๖ ราชบัณฑิตยสถาน

แบบเรียนเร็ว

เล่ม ๑, ๒, ๓

หนังสือชุดความรู้ภาษาไทย อันดับที่ ๒๙

แบบเรียนเร็ว

เล่ม ๑, ๒, ๓

ทำโดย กรมวิชาการ

สถาบันภาษาไทย

กรมวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการ

หนังสือชุดความรู้ภาษาไทย อันดับที่ ๒๙
แบบเรียนเร็ว เล่ม ๑, ๒, ๓
สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ
สถาบันภาษาไทย กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

© สงวนลิขสิทธิ์ กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๔๒
ISBN 794-268-8214

พิมพ์ที่โรงพิมพ์การศาสนา กรมการศาสนา
๓๑๔-๓๑๖ ปากซอยบ้านบาตร บำรุงเมือง ป้อมปราบฯ กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐
โทร. ๒๒๓-๕๕๔๘, ๒๒๕-๗๔๙๑
นายปรกรณ์ ดันสกุล ผู้พิมพ์และผู้โฆษณา ๒๕๔๒

๕๙๕. ๙๑๑ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ, สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ.

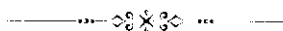
ก - บ แบบเรียนเร็ว เล่ม ๑, ๒, ๓ / สมพร จารุณัญ,
บรรณาธิการ. -- กรุงเทพมหานคร : สถาบันภาษาไทย
กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๔๒.

๕๔๖ หน้า : ภาพประกอบ; ๒๑ ซม. -- (ชุดความรู้
ภาษาไทย; อันดับที่ ๒๙)

ISBN 974-268-8214

๑. ภาษาไทย - แบบเรียน, หลักภาษา. ๒. สมพร จารุณัญ.
๓. กระทรวงศึกษาธิการ. กรมวิชาการ. สถาบันภาษาไทย.
๔. ชื่อเรื่อง. ๕. ชื่อชุด.

คำนำ

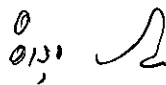

หนังสือ **แบบเรียนเร็ว** นี้ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ได้ทรงพระนิพนธ์ขึ้นสำหรับเรียนหนังสือไทย เมื่อครั้งทรงได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ โปรดเกล้าฯ ให้เป็นอธิบดีคนแรกของกรมศึกษาธิการ สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพทรงพระนิพนธ์ **แบบเรียนเร็ว** ขึ้นเป็น ๓ ตอน คือ เล่ม ๑ ตอนต้น สอนให้อ่านหนังสือ เล่ม ๒ ตอนกลาง สอนให้เขียนหนังสือ และเล่ม ๓ ตอนท้าย สอนให้แต่งหนังสือ และทรงนำไปทดลองใช้กับนักเรียนปรากฏว่าได้ผลดี คือนักเรียนเรียนรู้หนังสือไทยได้เร็วขึ้น จึงได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ใช้เป็นแบบเรียนใน พ.ศ. ๒๔๓๑

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ได้พิจารณาเห็นว่าหนังสือ **แบบเรียนเร็ว** ชุดนี้เป็นแบบเรียนสำหรับเรียนหนังสือไทยที่มีค่าและนับวันจะหาได้ยาก สมควรที่จะอนุรักษ์ไว้ จึงนำมาจัดพิมพ์และเผยแพร่ให้สถานศึกษา หน่วยงาน และบุคคลทั่วไปที่สนใจ ได้ศึกษาถึงความเป็นมาของแบบเรียนที่ใช้เรียนหนังสือไทย และนำไปใช้

ประโยชน์ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ได้รับอนุญาตจากมูลนิธิสมเด็จพระ
กรมพระยาดำรงราชานุภาพ และหม่อมเจ้าจงจิตรถนอม ดิศกุล
พระธิดา ในการจัดพิมพ์หนังสือนี้กรมวิชาการได้นำ เล่ม ๑ เล่ม ๒
และ เล่ม ๓ มาพิมพ์ไว้ในเล่มเดียวกัน โดยพยายามรักษาการจัด
เรียงหน้าหนังสือและการเขียนตัวหนังสือตามที่ได้พิมพ์ไว้แต่เดิม รวมทั้ง
ได้นำพระประวัติของสมเด็จพระ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ซึ่ง
นายบันเจิด อินทุจันทร์ยง และนางสาวสมพร จารุณี เป็นผู้เขียน
มาพิมพ์ไว้ด้วย

กรมวิชาการขอขอบคุณมูลนิธิสมเด็จพระ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ และหม่อมเจ้าจงจิตรถนอม ดิศกุล พระธิดา และนายบรรเจิด
อินทุจันทร์ยง กรรมการมูลนิธิ ซึ่งช่วยอำนวยความสะดวกในการ
ดำเนินงานเป็นอย่างดี รวมทั้งขอขอบคุณผู้มีส่วนให้การจัดพิมพ์
หนังสือนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีไว้ ณ โอกาสนี้

(นายอำรุง จันทวานิช)

อธิบดีกรมวิชาการ

๒๔ สิงหาคม ๒๕๔๒

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	(๕)
พระประวัติสมเด็จพระยาธรรมาธิปไตย	(๙)
แบบเรียนเร็ว เล่ม ๑	๑-๒๐๔
แบบเรียนเร็ว เล่ม ๒	๑-๑๕๑
แบบเรียนเร็ว เล่ม ๓	๑-๑๑๕

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาตำราจรรยา

พระประวัติ สมเด็จพระยาตำราจราชานุภาพ

...๐๐๐*๐๐๐...

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาตำราจราชานุภาพ เป็นพระราชโอรสในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔ และเจ้าจอมมารดาชุ่ม สกุโลโรจนดิศ ประสูติในพระบรมมหาราชวัง เมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๐๕ ได้รับพระราชทานนามว่า พระองค์เจ้าดิศวรกุมาร เมื่อเจริญวัยได้ทรงเรียนภาษาไทยชั้นต้นกับ คุณแสงและคุณปานซึ่งเป็นราชินิกุล ในพระบรมมหาราชวัง ทรงศึกษา ภาษาบาลีในสำนักพระยาปริยัติธรรมธาดา (เปี่ยม) และหลวงธรรมานุวัติ จันทง (จ้อย) ทรงศึกษาภาษาอังกฤษในโรงเรียนหลวงกับมิสเตอร์ฟรานซิส ยอร์ช แพตเตอร์สัน

เมื่อเจริญพระชนม์ได้ ๑๓ ชันษา ใน พ.ศ. ๒๔๑๘ ได้ทรงผนวช เป็นสามเณร ณ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม และเสด็จไปจำพรรษา ณ วัด บวรนิเวศวิหาร เมื่อลาผนวชแล้วทรงสมัครเข้าเป็นนักเรียนนายร้อย

แบบเรียนเร็ว

ทหารบก ทรงสำเร็จการศึกษาเมื่อพระชนมายุ ๑๕ ชันษา ได้รับพระราชทานยศนายร้อยตรีทหารมหาดเล็กบังคับกองแถวรง ต่อมาอีก ๒ ปี ได้เลื่อนยศนายร้อยโท และได้รับโปรดเกล้าฯ ให้เป็นผู้บังคับการทหารม้าในกรมทหารมหาดเล็ก และในปีเดียวกันได้รับพระราชทานยศเป็นนายร้อยเอก ราชองครักษ์ประจำพระองค์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ใน พ.ศ. ๒๔๒๓ ได้รับพระราชทานเลื่อนยศเป็นนายพันตรี ผู้สนองพระบรมราชโองการ ว่าการกรมทหารมหาดเล็ก และใน พ.ศ. ๒๔๒๔ โปรดเกล้าฯ ให้ย้ายไปสังกัดกรมทหารปืนใหญ่ ซึ่งเรียกกันในสมัยนั้นว่ากรมกองแก้วจินดา ดูแลการซ่อมบำรุงปืนใหญ่ ใน พ.ศ. ๒๔๒๕ ได้ทรงผนวชเป็นพระภิกษุ ณ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม และเสด็จไปจำพรรษา ณ วัดนิเวศธรรมประวัติ บางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในระหว่างที่ทรงผนวชอยู่นั้น ทรงเห็นการศึกษาเล่าเรียนของเด็กนักเรียนในขณะนั้นไม่สู้ได้ผล เนื่องจากเด็กมีเวลาเรียนหนังสือต่อเนื่องกันในระยะเวลาสั้น เพราะต้องไปช่วยพ่อแม่ทำงาน ทำให้อ่านหนังสือได้ช้า จึงทรงแต่ง ‘แบบเรียนเร็ว’ ขึ้นเล่มหนึ่ง ให้ครูทูลองใช้สอนเด็ก ปรากฏว่าได้ผลดีขึ้นกว่าเดิม

ใน พ.ศ. ๒๔๒๘ ได้รับพระราชทานยศเป็นนายพันโท ดำรงตำแหน่งผู้บังคับการทหารมหาดเล็ก ต่อมาพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ย้ายไปเป็นเจ้ากรมแผนที่ ซึ่งเป็นกรมจัดตั้งขึ้นใหม่ ทรงปฏิบัติงานเป็นที่พอพระราชหฤทัย จึงได้รับสถาปนาให้ดำรงพระอิสริยยศเป็น ‘กรมหมื่นดำรงราชานุภาพ’ ใน พ.ศ. ๒๔๒๙ และได้เป็นผู้บัญชาการทหารบก ต่อมาได้รับพระราชทานยศเป็นนายพลตรี ใน พ.ศ. ๒๔๓๑

ใน พ.ศ. ๒๔๓๒ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดให้จัดระเบียบการปกครองขึ้นใหม่ ให้นำหน่วยราชการขยายงานจากระบบจตุสดมภ์เป็นกรมกองต่างๆ มีอธิบดีเป็นผู้ดูแลบังคับบัญชางานและโปรดเกล้าฯ ให้ย้ายกรมหมื่นดำรงราชานุภาพจากฝ่ายทหารไปดูแลงานพลเรือน ให้เป็นผู้กำกับกรมธรรมการ และโปรดเกล้าฯ ให้เลื่อนขึ้นเป็นอธิบดีกรมศึกษาธิการเมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๓ ในระยะนี้ ได้ทรงวางหลักสูตรการศึกษา การเรียนการสอนให้เป็นแบบทันสมัยยิ่งขึ้น ทรงนำ ‘แบบเรียนเร็ว’ ที่ทรงแต่งไว้แต่เมื่อครั้งทรงผนวชมาจัดพิมพ์ขึ้นใช้เป็นแบบเรียนของกรมศึกษาธิการเป็นครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๓ แบบเรียนเร็วนี้มี ๓ เล่ม คือ เล่ม ๑ ตอนต้น มุ่งสอนให้เด็กอ่านหนังสือออกได้เร็ว เล่ม ๒ ตอนกลาง มุ่งสอนให้เขียนหนังสือได้ถูก เล่ม ๓ ตอนท้าย มุ่งสอนการใช้คำและเขียนคำให้ถูกต้อง หนังสือแบบเรียนเร็วทั้งสามเล่มนี้ สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพได้ทรงปรารภไว้ในหน้าแจ้งความตั้งแต่คราวพิมพ์ครั้งที่ ๑๐ ว่า

แบบเรียนเร็วเล่มทั้ง ๓ เล่มนี้ แม่ข้าพเจ้าเป็นผู้คิดเอง แต่งเอง แลได้ตรวจตราแก้ไขเอง แต่ก็ได้อาศัยเจ้าพนักงานในกรมศึกษาธิการเป็นผู้ช่วยอีกหลายคน คือหม่อมเจ้าประภากรและพระยารัษฎานุประดิษฐ์^๑ (หม่อมราชวงศ์เปี้ย) นี้ได้ช่วยมาก เล่ม ๓ เป็นของพระยารัษฎานุประดิษฐ์แต่งโดยมาก เพราะข้าพเจ้าทำไว้ได้หน่อยหนึ่งก็ต้องไปราชการประเทศยุโรป ได้มอบให้พระยารัษฎานุประดิษฐ์ทำต่อมาจนสำเร็จในเวลาข้าพเจ้าไม่อยู่นั้น

^๑ ต่อมาได้เลื่อนขึ้นเป็น เจ้าพระยาพระเสด็จสุเรนทราธิบดี

แบบเรียนเร็ว

ในการสอนด้วยตำรานี้ ในชั้นแรกได้นำนาวีให้ชุนบัญญัติวรราช (รัตน)^๑ เป็นผู้สอน ในชั้นเมื่อได้ตั้งโรงเรียนเร็วได้ให้ชุนประสารอักษรพรรณ (เสงี่ยม) เป็นผู้สอน ต้องอาศัยความฉลาดแลความหมั่นของผู้เป็นครูด้วยจึงสอนได้เร็ว

หนังสือ ‘แบบเรียนเร็ว’ ชุดนี้ได้ใช้สอนกันแพร่หลายมาจนถึงรัชกาลที่ ๗ และได้พิมพ์ครั้งสุดท้ายในปี พ.ศ. ๒๔๗๔ ซึ่งเป็นการพิมพ์ครั้งที่ ๒๔

ในระหว่างที่ทรงเป็นอธิบดีกรมศึกษาธิการ ทรงได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการจัดตั้งโรงพยาบาล และยังได้เสด็จเป็นราชทูตพิเศษไปยังทวีปยุโรป ประเทศอียิปต์ ตุรกี อินเดีย ฯลฯ เพื่อเจริญพระราชมิตร และดูงานการศึกษา แต่เมื่อเสด็จกลับก็ต้องทรงย้ายจากงานการศึกษา มาดูแลด้านการปกครอง พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวมีพระบรมราโชบายที่จะพัฒนาประเทศทางด้านการปกครองให้เจริญทัดเทียมนานาอารยประเทศ จึงโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งกรมหมื่นดำรงราชานุภาพให้ดำรงตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๔๓๕ นับว่าเป็นตำแหน่งที่มีความสำคัญมาก เพราะจะต้องทรงบริหารราชการบำบัดทุกข์บำรุงสุขแก่คนทั่วประเทศต่างพระเนตรพระกรรณ ต้องทรงใช้ความสามารถและความรอบรู้ให้สมกับที่ทรงได้รับความไว้วางพระราชหฤทัยจากพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

ระหว่างที่ทรงเป็นเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย ทรงมีบทบาทสำคัญยิ่งในการจัดระเบียบการปกครองภายในประเทศทั้งในส่วนภูมิภาค

^๑ ต่อมาได้เลื่อนขึ้นเป็น พระรัตนวราจารย์ (รัตน กลัมพากร)

และส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการปกครองประเทศมาจนถึงปัจจุบัน การปกครองส่วนภูมิภาค ทรงจัดระเบียบการปกครองเป็นระบบเทศาภิบาล โดยรวมหัวเมืองต่างๆ จัดเป็นมณฑล มีข้าหลวงเทศาภิบาลเป็นผู้บังคับบัญชาอยู่ในอำนาจของเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย และได้แบ่งเขตการปกครองย่อยลงเป็นจังหวัด อำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน สำหรับการปกครองส่วนท้องถิ่นที่สำคัญ ทรงริเริ่มจัดตั้งการสุขาภิบาลหัวเมืองขึ้นใน พ.ศ. ๒๔๔๘ โดยเริ่มเป็นแห่งแรกที่ตำบลท่าฉลอม จังหวัดสมุทรสาคร เป็นการปูพื้นฐานการปกครองส่วนท้องถิ่น

ในการบำบัดทุกข์บำรุงสุขแก่ราษฎร กรมหมื่นดำรงราชานุภาพ ทรงออกตรวจราชการไปตามหัวเมืองต่างๆ เพื่อหาทางบำรุงท้องที่และหาทางแก้ไขข้อบกพร่อง กับเลือกสรรคนดีไปปกครองท้องที่ ได้ทรงตั้งกองตำราวจุฑารัชนีและทรงจัดตั้งโรงเรียนฝึกหัดผู้ที่จะเข้าเป็นตำราวจุฑารัชนี กรมหมื่นดำรงราชานุภาพได้ทรงงานด้วยความวิริยะอุตสาหะ สร้างความเจริญมั่นคงต่องานราชการในกระทรวงมหาดไทยเป็นอเนกประการ เป็นที่ไว้วางพระราชหฤทัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเป็นอันมาก เมื่อจะโปรดเกล้าฯ ตั้งหน่วยงานใหม่ก็มักจะทรงเริ่มที่กระทรวงมหาดไทย เช่น กรมป่าไม้ กรมแร่ กรมสาธารณสุข เป็นต้น และใน พ.ศ. ๒๔๔๒ ก็โปรดเกล้าฯ ให้เลื่อนพระอิสริยยศเป็น ‘กรมหลวงดำรงราชานุภาพ’

ต่อมาในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ก็ได้รับพระราชทานโปรดเกล้าฯ เลื่อนพระอิสริยยศเป็น ‘กรมพระดำรงราชานุภาพ’ ทรงเป็นเสนาบดีว่าราชการกระทรวงมหาดไทยอยู่นานถึง ๒๓ ปี

ใน พ.ศ. ๒๔๕๗ เริ่มทรงมีอาการประชวร จึงได้กราบบังคมทูลขอลาออกจากราชการ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงขอให้รับเป็นเสนาบดีที่ปรึกษา และทรงแต่งตั้งให้เป็นสภานายกหอพระสมุดสำหรับพระนคร ในช่วงนี้สมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงโปรดเกล้าฯ ได้เอาพระทัยใส่ทำคุณประโยชน์ให้แก่ประเทศอย่างใหญ่หลวง ด้วยทรงสืบเสาะหาหนังสือโบราณต่างๆ ที่เกี่ยวเนื่องในพงศาวดาร วรรณคดี พุทธศาสนา ตลอดจนสรรพตำราต่างๆ มารวบรวมไว้ในหอพระสมุด ทั้งยังทรงให้ตรวจสอบชำระและให้พิมพ์เผยแพร่ด้วย ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาอย่างมาก พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นเสนาบดีกระทรวงมูรธาธรใน พ.ศ. ๒๔๖๖ และพระราชทานเลื่อนยศให้เป็นนายพลเอก จนเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองใน พ.ศ. ๒๔๗๕ กระทรวงนี้จึงถูกยุบไป

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๗ สมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเป็นกำลังสำคัญพระองค์หนึ่งที่ช่วยในราชกิจต่างๆ ทรงดำรงตำแหน่งอภิรัฐมนตรีและองคมนตรีใน พ.ศ. ๒๔๖๘ ทรงดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีสภาใน พ.ศ. ๒๔๖๙ ทรงปฏิบัติราชกิจต่างๆ เป็นที่พอพระราชหฤทัย ทั้งทรงเป็นที่เคารพนับถือของคนทั่วไป พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงโปรดเกล้าฯ ให้เลื่อนพระอิสริยยศเป็น ‘สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ’ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๒

ในปี พ.ศ. ๒๔๗๖ ได้เกิดความผันผวนทางการเมืองในกรณีกบฏบวรเดช ทำให้พระราชวงศ์ต้องเสด็จออกไปประทับยังต่างประเทศ

สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ เป็นพระองค์หนึ่งที่ต้องเสด็จออกไปประทับยังเกาะปีนัง มาเลเซีย เป็นระยะเวลาถึง ๑๐ ปี จึงได้เสด็จกลับ ช่วงเวลาดังกล่าวได้ทรงจดหมายโต้ตอบความรู้ต่างๆ ทั้งทางประวัติศาสตร์ โบราณคดี ศิลปะ ขนบธรรมเนียมราชประเพณี และวัฒนธรรมไทย กับสมเด็จพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ลายพระหัตถ์ได้ตอบความรู้เหล่านี้ได้มีผลอย่างมหาศาลต่อการวรรณกรรม คือได้กลายเป็นขุมคลังความรู้ที่มีคุณค่ายิ่ง สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพได้เสด็จกลับประเทศไทยเมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๔๘๕ อันเป็นระยะต้นของ สงครามมหาเอเชียบูรพา ได้ประทับที่ตำหนักวังวรดิศ ถนนหลานหลวง ในช่วง ๑ ปีสุดท้ายแห่งพระชนม์ชีพ และได้สิ้นพระชนม์ด้วยพระโรคชรา เมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๘๖

ในปี พ.ศ. ๒๕๐๕ องค์การยูเนสโก สหประชาชาติ ได้พิจารณาเห็นว่าสมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพได้ทรงพระนิพนธ์งานวรรณกรรม สาขาต่างๆ กว่า ๘๐๐ เรื่อง ซึ่งมีผลเกื้อกูลเป็นประโยชน์แก่ชาวโลก อย่างมากมายเกินกว่าจะพรรณนาได้ครบถ้วน จึงประกาศให้เป็นบุคคลสำคัญของโลกในโอกาสครบรอบ ๑๐๐ ปีแห่งพระประสูติกาล แม้สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพจะสิ้นพระชนม์ไปแล้ว แต่ผลงานทางด้านวรรณกรรมในสาขาต่างๆ ของพระองค์ท่านเป็นมรดกที่ทรงคุณค่ายิ่งทั้งแก่ชาวไทยและชาวโลก พระเกียรติคุณและพระปรีชาสามารถย่อมเป็นที่ประจักษ์ตราบชั่วกาลนาน

แบบเรียนเร็ว

เล่ม ๒

แบบเรียนเร็ว
กรมศึกษาธิการ

แบบเรียนเร็ว เล่ม ๒

พิมพ์ครั้งที่สิบสาม ๑,๐๐๐ ฉบับ

ว. ศ. ๑๒๓

ราคาปกผ้าเล่มละ ๓๔ อัฐ

โรงพิมพ์อักษรนิติ์

แจ้งความแต่ครั้งพิมพ์ครั้งที่ ๒

แบบเรียนเร็ว เล่ม ๒ ซึ่งลงพิมพ์ครั้งที่ ๒ นี้ แต่เดิมได้คิดว่า จะแก้ไขใหม่ให้ดีขึ้นกว่าเก่าอีก เพราะเมื่อตีพิมพ์ครั้งที่ ๑ ไขมาแล้วนั้น ก็ยังแลเห็นทางว่า ควรจะแก้ไขให้ดีขึ้นได้อีก โดยธรรมชาติของที่แรกเกิดแรกมีขึ้น และได้ลงมือตรวจแก้ไขในเดือนกรกฎาคม ยังหาทันจะสำเร็จไม่ ก็พอทราบว่าหนังสือที่ลงพิมพ์ครั้งที่หนึ่งมีอยู่นั้นจนจะหมด และยังมีผู้มาถามหาอยู่เสมอ หนังสือที่จะแก้ไขใหม่และจะพิมพ์ใหม่ก็จะออกไม่ทัน จะขาดประโยชน์ของนักเรียนที่จะเล่าเรียนให้ทันครวไล่หนังสือ เพราะฉะนั้นจึงตกลงพิมพ์ไปตามฉบับเดิมอีกคราวหนึ่ง เปนแต่แก้ไขบ้างเล็กน้อย ดี ๓๐๐๐ ฉบับ และเมื่อแรกลงพิมพ์ได้แบ่งฉบับนั้นเปน ๓ ตอน คือ ตอนต้น ตอนกลาง และตอนท้าย เย็บที่ละตอน แต่ ๕๐๐ ฉบับก่อน เพื่อให้ทันที่นักเรียนจะต้องการเล่าเรียนในเร็วๆ เมื่อได้พิมพ์ครบทั้ง ๓ ตอนแล้ว จึงจะรวมเย็บเปนเล่มเดียวกันต่อไป หนังสือนี้ตอนต้นได้พิมพ์แล้วเสร็จแต่วันที่ ๓๐ สิงหาคม ร.ศ. ๑๑๐ แล้ว ในตอนกลางและตอนท้ายนั้นคงจะแล้วได้ในเดือนตุลาคม ร.ศ. ๑๑๐ นี้ และขอให้เข้าใจว่า หนังสือแบบเรียนเร็วเล่ม ๒ ซึ่งตีพิมพ์ครั้งที่ ๒ นี้

ยอมเป็นประโยชน์แก่ผู้จะเล่าเรียนได้ ไม่ผิดแผกกับครั้งที่ ๑
ซึ่งได้เคยใช้มาแล้วนั้น ถ้าผู้ใดจะต้องการก็ยอมสำเร็จได้
ตามความประสงค์

กรมศึกษาธิการ

วันที่ ๓๐ สิงหาคม ร.ศ. ๑๑๐

คำเพิ่มเติม

ครั้งต่อๆ มาจนถึงพิมพ์ครั้งที่ ๑๓ นี้ ก็ได้แก้ไขตามที่ได้
แจ้งความข้างบนนี้ตามอักษรที่ขาดตกบกพร่อง และเนื้อ
ความให้บริบูรณ์ควรแก่การเล่าเรียนต่อไป

กรมศึกษาธิการ

วันที่ ๓๐ มีนาคม ร.ศ. ๑๒๓

สารบัญบอกเรื่อง

		หน้า
บทที่	๑ คำใช้ไม้้วน ๒๐	๑
„	๒ คำใช้ไม้สลายมีตัว ย ห้าย	๗
„	๓ คำใช้ไม้หันอากาศ ย สกด	๙
„	๔ คำใช้ตัว พ	๑๒
„	๕ คำใช้ตัว ญ, ณ, ธิ	๑๓
„	๖ คำใช้ตัว ภ	๑๕
„	๗ คำใช้ตัว ศ	๑๗
„	๘ คำใช้ตัว ท ถ ล้ำกับตัว ร, อ่านเหมือน ช,	๑๙
„	๙ คำใช้ตัว ณ, ญ, สกด	๒๑
„	๑๐ คำใช้ตัว ร สกด อ่านเหมือน น สกด	๒๓
„	๑๑ „ „ ร สกด อ่านเหมือน	
	สระ อ สกด น	๒๕
„	๑๒ „ „ ส, พ, สกด	๒๗
„	๑๓ „ „ ช, ค, พ. สกด	๒๙

	หน้า
บทที่ ๑๔ คำใช้ตัว จ, ช, สกต	๓๒
,, ๑๕ คำใช้ตัว ฎ, ฏ, ฒ, สกต	๓๔
,, ๑๖ ,, ,, ต, ถ, ท, ฐ, สกต	๓๖
,, ๑๗ คำใช้ตัว ศ, ษ, ส, สกต	๓๙
,, ๑๘ ,, ,, ป, พ, ภ, ,,	๔๒
,, ๑๙ ,, ,, ร หัน อ่านเหมือนสระ อะ	
มีตัว น สกต	๔๔
,, ๒๐ คำการันต์ มาตรา ก กา	๔๗
,, ๒๑ คำการันต์ มาตรา กง	๕๐
,, ๒๒ คำการันต์ มาตรา กน ญ, ณ, น, ล สกต	
กม ม สกต	
เกย ย ,,	๕๒
,, ๒๓ คำการันต์ มาตรา กก ก, ค, สกต	๕๕
,, ๒๔ ,, ,, มาตรา กต	
ตัว จ, ช, ฒ, ด, ต, ท, สกต	๕๗
,, ๒๕ คำการันต์ มาตรา กต ตัว ศ, ษ, ส, สกต	๖๑
,, ๒๖ ,, ,, มาตรา กบ ตัว ป, พ, สกต	๖๓
,, ๒๗ คำใช้ ตัว ฤ อ่านเพน ริ	๖๔
,, ๒๘ คำใช้ ตัว ฤ อ่านเพน รี	๖๗
,, ๒๙ คำใช้ ตัว ฤ อ่านเพน เรอ	
ตัว ฤา อ่านเพน รือ	๖๙

บทที่ ๓๐	คำพ้อง สระอา ในมาตรา ก กา	๗๐
„ ๓๑	คำพ้อง สระอา หลายพยางค์ในมาตรา ก กา	๗๓
„ ๓๒	คำพ้อง สระโอะ ในมาตรา ก กา กับคำ ~ ในมาตรา เกย	๗๔
„ ๓๓	คำพ้อง สระเอา ในมาตรา ก กา	๗๖
„ ๓๔	คำพ้องในมาตรา กง	๗๘
„ ๓๕	คำพ้อง มาตรา กน สระ อะ	๘๑
„ ๓๖	„ „ „	๘๔
„ ๓๗	„ „ „	๘๗
„ ๓๘	คำพ้องในมาตรา กน สระ อา	๘๙
„ ๓๙	„ „ „	๙๓
„ ๔๐	„ „ สระ อี	๙๕
„ ๔๑	„ „ สระ อุ	๙๗
„ ๔๒	„ „ สระ ู	๙๙
„ ๔๓	„ „ สระ เอะ, ऐ	๑๐๑
„ ๔๔	„ „ สระ โอะ	๑๐๓
„ ๔๕	„ „ „	๑๐๕
„ ๔๖	„ „ สระ โอ	๑๐๗

	หน้า
บทที่ ๔๗ คำพ้องในมาตรา กน สระ ออ	๑๐๘
,, ๔๘ ,, ,, ,,	๑๑๑
,, ๔๙ ,, ,, สระ อัว	๑๑๓
,, ๕๐ ,, ,, สระ เอีย	๑๑๔
,, ๕๑ ,, ,, สระ เออะ เอย	๑๑๖
,, ๕๒ คำพ้องในมาตรา ก กา และ กม	๑๑๗
,, ๕๓ ,, ,, กก สระ อะ	๑๑๙
,, ๕๔ ,, ,, ,, สระ อา อี อุ	๑๒๑
,, ๕๕ ,, ,, กค สระ อะ	๑๒๓
,, ๕๖ ,, ,, ,, ,,	๑๒๕
,, ๕๗ ,, ,, ,, สระ อา	๑๒๗
,, ๕๘ ,, ,, ,, ,,	๑๓๐
,, ๕๙ ,, ,, ,, ,,	๑๓๒
,, ๖๐ ,, ,, ,, สระ อี	๑๓๔
,, ๖๑ ,, ,, ,, สระ อุ	๑๓๗

บทที่ ๖๒	คำร้องในมาตรา	กต	สระ เอ	๑๓๘
„ ๖๓	„ „	„	สระ โอะ	๑๔๐
„ ๖๔	„ „	„	สระ โอ	๑๔๓
„ ๖๕	„ „	„	สระ อี อุ เอะ อัว	๑๔๔
„ ๖๖	„ „	กบ	สระ อะ อา	๑๔๗
„ ๖๗	„ „	„	สระ โอะ	๑๔๙

บทที่ ๑

คำใช้ไม่มัน ๒๐

ใกล้	ใคร	ใคร่	ใจ	ใช่	ใช้	ใหญ่
ใด	ได้	ใน	ใบ	ใบ้	ไผ่	สะไภ้
ใหม่	โย	ไหล	ใส	ใส่	ให้	

ตัวอย่างที่ใช้เป็นคำๆ

ใจคน ใจมือ ในหีบ ใบไม้ ใจดี คนใด
 ช่างใน ผ้าใบ ดีใจ อันใด ทิศใต้ ใบเรือ
 หายใจ เท่าใด ช่างได้ สัมหำใบ ใจกลาง ในเรือน
 ใต้เท้า ทองใบ น้ำใส มิใช่ ผู้ใหญ่ เอาใจใส่
 สดใส ไข้ที่ หีบใหญ่ ใส่เกือก โยบัว ให้ทาน
 ใครมา ใส่ความ นวลเป็นโย ให้ทำ ให้ใคร
 ทางใกล้ ยองโย น้ำไหล ใคร่ครวญ อยู่ใกล้
 ใฝ่ฝัน หลงไหล จะใคร่ทำ บ้านใกล้ ใฝ่ใจ
 ปลาไหล มิใคร่อยู่ ใช้บ่าว พี่สะไภ้ เป็นใบ้

ผ้าไหม ใช้หนี้ ลูกสะใภ้ คนไข้ ทำใหม่ ของใช้

ตัวอย่างที่ใช้เข้าประโยค

ตามีดีใจ. ใครมาหาเรา? เขาอยู่ใกล้ ๆ.
 ผู้ใดอยู่ในครัว? เจ้าอย่ากลัวตาไป้. น้ำไหลใน
 คลอง. แจกตีกลองใหญ่. เขาเอาใจใส่ดี. นั้น
 ตามีไข้สูง. พี่ใช้ให้ฉันมา. ตาแตรรักใคร่ฉัน.
 อย่าไผ่ฝันถึงเขานักเลย. ฉันมากับพี่สะใภ้.
 แผลงมุมชกโยที่ริมฝา. หาसानส้มมากวนน้ำ
 ให้ใส. ใครนั่งอยู่ที่ใต้ถุน? ข้าจะใคร่เดินเล่น.
 ใช้บ่าวให้ทำงาน. เขาเดินมาข้างใต้. ทางนี้มี
 ไข้ใกล้. โยมะเดื่อเขาทำผ้า. ขอเสื้อให้ฉันใหม่.

คำไม้้วนที่ผิดกับคำไม้มลาย

ใจคน - ไหมสองใจ

ให้เงิน - ร้องไห้

น้องสะไ้ - เล่นไฟ

ในเรือน - ในป้นฝ้าย

ไล่ความ - ไล่พุง

ผู้ใหญ่ - หยักไ้

ใครมา - ตะใคร้

บ้าไ้ - ผ่าสะไ้

หลงไหล - บ่าไหล

มิใช่ - เจาะไ้

ทิศไ้ - จุดไ้

ผู้ใด - บรรใด

ผ้าใหม่ - ป่านใหม่

ใบไม้ - ตะใบ

ใช้สอย - เมืองไชยา

ไฟฝน - เบ้นไฟ

น้ำใส - ผลักใส

ไ้บัว - ต้นลำไ้

อยู่ไกล - ไปบ้านไกล

รักใคร่ - ตะใคร้น้ำ

 แบบฝึกหัดเขียนคำไม้วัน ไม้มลาย

บ้านอยู่ไกลนา. ป่าอยู่ใกล้เขา. ตามีดีใจ.
 เขามีไหมสองใจ. เด็กตกบรรใด. ผู้ใดผลักเด็ก ?
 ตาสีซื้อตะใบ. มะม่วงตกหกใบ. นิ่งเสียวयर้อง
 ให้. พี่จะให้เงิน. นักเรียนไฟฝนถึงหนังสือ.

เปนไฟที่แขน. จะซื้อตะไคร้. ใครให้เจ้าไป ?
 ใช้เขาไปหรือ ? เอาสว่านไขไม้. เอากินตะไคร้
 น้ำ. รักใคร่ฉันหรือ ? ขอซื้อผ้าไหม. นุ่งผ้า
 เสียใหม่. ทำโนไว้ปั่นฝ้าย. นอนเล่นในเรือน.
 หมอช้างไล่ช้าง. ฉันชอบกินน้ำใส. ปีนี้ลำไย
 ตก. ลำลีมีใย. ดั่งงาช้างตันมะพร้าว. หนีใช่
 หรือไม่ ? ใต้เท้าไปไหนมา ? ใช้คอมดี
 กว่าไต้. อย่าใส่ความเขา. เด็กกินไส้กรอก.
 ป่าใหญ่มีเสือ. ฉันมาเรือใหญ่. อย่าหลับไหล
 เสียนะ. หาบจนเมื่อยไหล่. นั่งดูคนไข. ใช้
 ไข่ออกไขว. ไปกับลูกสะเภา. หลานสะเภาเฝ้าเรือน.

แบบฝึกหัดให้นักเรียนหาคำเติมลงในที่ว่าง

พูดค่อย ๆ อยู่.....ก็ได้ยิน. ลุงจะ.....การงาน
 อัน.....หรือ ? ฉันแลดูเห็นตามาแต่..... เดือนสิบสอง

น้ำ.....คลองยัง.....เขียว. นกขุนทองร้องแจ้วอยู่.....กรง.
อย่าร้อง.....พี่จะ.....ตึกกระตา. นั้น.....ตึกลองออกก้อง
กึก ? ใครจุด.....เดินไกลเข้า.....ถุน ? ตามีดี
ไม่ดูร้าย. ป้าเขา.....ซื้อไหมสักสอง..... น้ำ.....จัดดี
มี.....โอ่ง. คนเป็น.....พูดไม่ได้จริง ๆ นะ. ผู้.....ขึ้น
บรร.....ไปบนเรือน ? สิงทะโมนตัว.....อายสนัด. ลุง
สั่งมาว่า.....พี่ไปบ้าน. ผ้าเก่า ๆ ซ้ำไม่เอา, อยาก
ได้.....เดินบุกป่าฝ่าไปต้อง.....เกือก. บ้านนายแดง
อยู่.....จึงได้มาซ้ำ. มาผลัก.....ป่า.....ซ้ำไม่ชอบ. เรือ
ลำนั้นฉันไม่รู้ว่.....ทำ. นั้นเรือไฟชัก.....ทำไมด้วย ?
ฉันอยากไต่คน, เขาไม่..... จึงร้อง..... ซื่อตะ.....มาตะ.....
อะไรลุง ? พี่.....ตึกกระตาคันดี..... บ้านฉันอยู่.....
จึงได้มาเร็ว. หาสามสั้มจะกวหน้า.....ตุ่มให้.....

แบบฝึกหัดบอกให้นักเรียนเขียน

ตาชา, ตาจะไปใกล้หรือไกล ? นี่ชาวเมือง
 ไชยาหรือไม่ใช่ ? เสียงจักกระจันลงในร้องในป่า.
 ผู้ใหญ่ใช้แล้วอย่าต้องรีบไป. แม่จ๋า, ขอขนมใส่
 ใส่ฉันทินบ้าง. เจ้าไผ่ผ่นหรือมาว่าข้าเปนไผ่ ? ถ้า
 ร้องให้ละก็พี่ไม่ให้ละ. เห็นเขาจุดได้เดินไปข้างทิศ
 ไต้. ใครถือตะไคร้มาทำไม ? ดูนะ, ช่างผิดหน้าवल
 เป้นไย. ตะไคร้ทำไมใครมีที่นี้ซัก. วันนี้ไยเจ้า
 ไม่นุ่งผ้าใหม่ ? ตามาแก้ไหมได้สามใจแก้ดีใจ.
 ที่ไหนเขามีทางน้ำไหล. ตาสาไปหาตะไต้ไปปะไต้.
 เสียงใครไสกกบอยู่ที่บรรใด ? น้ำสะโก้อ้อมมา
 ให้ห้าใบ. หาน้ำใสมาได้แต่เมื่อใด ?

บทที่ ๒

คำใช้ไม่มลายมีตัว ย ท้าย

อสงไขย	ว่า ร้อยแสนมหา	อาชาไนย	ว่า ผู้ารู้เหตุโดย
	กถาน (มาก		พลัน
	เหลือจะนับ)		(ใช้สำหรับคนก็
อุประไมย	,, ข้อที่ควรนำมา		ได้ หรือสำหรับ
	เปรียบ		ช้าง ม้า และโค
ไทย	,, คนไทย		ก็ได้)
สาไทย	,, ความโอ้อวด	ไชย	,, ความชนะ
อธิปไตย	,, ความที่เปน	ไญยธรรม	,, ตรัสรู้ธรรมที่
	ใหญ่ยิ่ง		ควรรู้
		ทักษิไณย	,, ผู้ควรรับของให้

ตัวอย่างที่ใช้เข้าประโยค

นักเรียนหัดนับศัพท์สังขยามาจนถึงอสงไขย.

ชักเนื้อความมาว่าอุประไมย. นักเรียน ฯ

หนังสือไทย. เจ๊กหัดพูดภาษาไทย. หัวเมืองมี

บอกยังกระทรวงมหาดไทย. อย่าทำมารยาสาไถย.
 ต้องหมั่นประกอบกิจการของราชาธิปไตย. ซีม้าอาซาไนย.
 ไปราชการทัพต้องตั้งใจให้มีไชย. พระพุทธเจ้า
 ท่านตรัสรู้ไญยธรรม. เราควรจะให้ท่านแก่ท่าน
 ที่เป้นทักษิไณยบุคคล

แบบฝึกหัดให้นักเรียนหาคำไม้ล้มลายมีตัว ย เต็มลงในที่ว่าง

จงนับหน่วยสิบไปให้ถึง.... บุตรชาวสยามควร
 เรียนหนังสือ....ก่อน. ถ้อยความเป็นอุปมาอุปไมย.... ไม่
 ควรจะทำมารยา.... มี....ชนะแก่ข้าศึก. สัตว์ดีก็
 เป้นอาซา....

แบบฝึกหัดให้นักเรียนเขียน

เด็กเรียนหนังสือไทย. คนภาษาอื่นมาหัดพูดภาษา
 ไทย. หัดนับไปให้ถึงอสงไขย. เนื้อความที่ว่า

เปนอุปมาอุปไมย. รับราชการในกระทรวง
มหาดไทย. ทำการของราชาธิปไตย. คนพูดมารยา
สาไทย. ตาแกมาแต่เมืองสุโขไทย.

บทที่ ๓

คำใช้ไม้หันอากาศ ย สกด

ภัย	ว่า	ความกลัว	มาลัย	ว่า	ดอกไม้ที่ร้อย
อาศรัย	„	ที่พึ่งพิง			เปนพวง
เมรัย	„	ของเมา (ที่ไม่ได้กลั่น)	นัลัย	„	ที่พำนัก
สงสัย	„	แคลงใจ	ชลาลัย	„	ที่อยู่ คือน้ำ
วัย	„	ความเสื่อมอายุ	อาลัย	„	ความผูกพัน,
นัย	„	เนื้อความ, ทาง			ที่อยู่
ตรัย	„	สาม	วิสัย	„	จังหวัดที่ซึ่งอาจ
สมัย	„	เวลา, คราว.			เป็นไปได้
			วิจิณัย	„	ความดัดสัน
			อุทัย	„	แรกขึ้น

อายุชัย	ว่า	กาลที่สิ้นอายุ		วิสัย	ว่า	งาม
อุภัย	„	ทั้งสอง				

ตัวอย่างที่ใช้เข้าประโยค

ไปทางไกลจงระวังภัย. บางคนบ่นว่าโรค
ภัยมีมาก. คนมาอาศัยอยู่ด้วย. บ่าวอาศัย
พึ่งบุญนาย. นายได้อาศัยใช้สอยบ่าว.
คำที่ว่าข้านี้ยังสงสัย. ฤๅเชื่ออยู่ในป่าพนาสัย.
เขาเก็บดอกไม้มาร้อยพวงมาลัย. พวงมาลัย
นี้ฝีมือเขาร้อยดี. สุราและเมรัยเปนของเมา.
รักษาศีลเว้นไม่เสพยสุราเมรัย. ตระลาการวินิจฉัย
ความตามตรง. อายุล่วงเข้าปัจฉิมวัย. สัตว์
มีวิสัยต่าง ๆ กัน. ไปเที่ยวเล่นริมท่าชลาลัย.

แบบฝึกหัดให้นักเรียนหาคำไม้หันอากาศ

ที่มีเสียงดังไม้มลาย เต็มลงในที่ว่าง

เวลาปัจจุบัน....จะใกล้รุ่ง. จงระวัง.....อันตราย. ผู้
ใหญ่จนจะถึงอายุ..... ตระลาการท่านวิจิ.....ความ.
คนมาพัก.....ในศาลา. คนเคยฟังพา.....กัน. ผู้
ใหญ่ท่านสอนว่าอย่าเสพยาสุรา..... อายุอยู่ในมัชฌิม.....
อาร้อยพวงมา.....ให้แก้หลาน.

แบบฝึกหัดให้นักเรียนเขียน

จะไปไหนจงระวังภัยให้มาก ๆ. จงอยู่ดี
กินดื้ออย่ามีภัย. โรคภัยช่างกระไรมารบกวน.
พวงมาลัยยายแกร้อยไว้ให้เรา. คำที่ว่าข้านี้ยัง
สงสัย. จริงหรือไรข้าสงสัยยังไม่เชื่อ. คนเขา
อาศรัยมาในเรือ. มีเรือพ้ออาศรัยได้ไปมา.
หยุดพักอาศรัยในศาลา. ของสิ่งนี้เจ้าของมีอาลัย.
พระท่านเทศนาไว้เป็นหลายนัย.

บทที่ ๔

คำใช้ตัว พ

ฆ่า เปลี่ยน ห้อง ระฆัง ตะเฒ่า

ตัวอย่างที่ใช้เข้าประโยค

เด็กมีโทษหนักต้องถูกเปลี่ยน. จีนช่างไม่ใช้
ตะเฒ่าสำหรับลากไม้ไปทางถนน. เจ๊กฆ่าหมูขาย.
ตีระนาดกับห้อยวง. พวกกองตระเวนเขาตีห้อยกระ
แต. ห้อยใบนี้ดีไม่ใคร่ดัง. ระฆังใหญ่แขวนไว้
ในศาลา. ที่วัดนั้นตีระฆังเวลาเย็น.

แบบฝึกหัดให้นักเรียนหาคำตัว พ เต็มลงในที่ว่างให้ครบ

คนขับรถมีเสื้อสำหรับ.....ฆ่า. ไม้กระดาน
เหล่านี้นั่นนั้น, ต้องใส่.....ลากไป. ตาสีดี.....วง.
ตาคงดี.....กระแต. หอระ.....อยู่ใกล้โบสถ์. ใบนี้

หล่อไม่ดีดีไม่ใคร่ดัง. นั่นอะไรวางอยู่ใต้หอ..... ?

—————
แบบฝึกหัดให้นักเรียนเขียน

เขาเอาระฆังมาแขวนไว้ในศาลา. ระฆังใบ
นี้เราดีไม่ใคร่ดัง. หอระฆังนี้เขาสร้างขึ้นไว้ใหม่.
ไม้ดีซ้องของเราหายไปไหน ? นั่นนักโทษหรือจึง
ต้องถูกเขียน ? คนใจบุญไม่ฆ่าสัตว์. ตะเฒ่าเขาใช้
สำหรับลากไม้. เจ๊กฆ่าเปิดไก่ไปไหว้เจ้า. เด็กโทษ
ผิดมากจึงต้องเขียน.

—————
บทที่ ๕

คำใช้ตัว ญ, ณ, ธ.

ใหญ่ หย้า หลึง ณ ธง เออ ธุระ

—————
ตัวอย่างที่ใช้เข้าประโยค

เรือใหญ่พายคนเดียวไม่มีใครเล่น. อ่างใบ
ใหญ่ใส่อะไรไว้หรืออา ? หย้าฝักรั้วซื้อมากับยาตำ.

หนทางนี้หยาบกระไรหนอ. เวลาเย็นนั่งเล่นตาม
สนามหญ้า. ผู้หญิงเดินหาบของมาร้องขาย. สัป
บุรุษมาพร้อมกัน ณ ศาลาที่พึงธรรม. สามเณรองค์
นั้นเออหมั่นเรียนหนังสือ.

แบบฝึกหัดให้นักเรียนหาคำตัว ญ, ณ, ถ.

เติมลงในที่ว่างให้ครบ

เรือลำนี้.....กว่าเรือลำนั้น. หีบใบนี้เล็กหีบใบนั้น.....
สวนนี้ตาย.....ไว่เตียนดี. คนเขาเกี้ยว.....ไปให้ม้ากิน.
วัวกิน.....อยู่ในนา. ผู้.....แม่ค้าเขาเอาของมาขาย.
ครุฑันนักเรียนให้มาพร้อมกัน.....โรงเรียน.

แบบฝึกหัดให้นักเรียนเขียน

โถใบใหญ่นั้นของใครตั้งไว้นั้น ? เราซื้อ
หญ้าฝรั่นมาแซกยา. ที่สนามหญ้ามีวิ่งกันกันคน
เดิน. เขาเกี้ยวหญ้ามัดมาเป็นพ่อน ๆ. หญิง

แม่ค้าพายเรือมาขายของ. เขานัดไปพร้อมกัน
ณ บ้านนายอำเภอ.

บทที่ ๖

คำใช้ตัว ภ

สำเภา ตะเภา เสภา สารภี สะเภา เฌาะ
เพิ่มภู แผลงภู อำเภอ ภูเข ลำภัง สีสมภู
ลำภู ชมภู ภายหน้า ภายหลัง ภายนอก
ภายใน ภายใต้ เกตรา

ตัวอย่างที่ใช้เข้าประโยค

เจ๊กนั่งอยู่ท้ายเรือสำเภา. ไก่อตะเภาตัวใหญ่
กว่าไก่อู. เราฟังเขาขับเสภาเรื่องสามเณรแก้ว. ตา
ดีขับเสภาเพราะหน้าฟัง. เราจะไปเที่ยวเล่นที่ภูเข.
เขาเล่าว่าที่ภูเขามีเสือดุ. ผ้าสีชมภูผืนนี้ดีไม่
เบา. แผลงภูบินมาเกาะอยู่ข้างฝา. อย่าพูด

เพื่อนายอำเภอจะดูแล. ตาคนนี้อยู่บ้านอำเภอ
ไหน ? เขายังไปเฝ้าพระลูกที่ศูนย์กลาง. ไป
ภายหน้ามาข้างในดูให้ดี.

แบบฝึกหัดให้นักเรียนหาคำตัว ก เต็มลงในที่ว่าง

เรือ.....ลำนี้มีเจ๊กนั่งอยู่หลายคน. ที่เขานี้มี
สิงวิ้งออกไขว่. ใครมาขับ.....ข้าเบื่อไม่ยากฟัง.
ตัวแมลง.....บินมาช้าแลเห็น. ไก่.....ขังไว้กับไก่
แจ้. นายอำเภอ.....เดินมากับลูกบ้าน. ของกะมา.....
พอแก่คน. เดินไปแต่ลำ.....ตนผู้เดียว. พายเรือ
ไปถึงคลองบางลำ.....

แบบฝึกหัดบอกให้นักเรียนเขียน

วันนี้เราไปหาอาจำเภาจะอาแก่ไม่อยู่. แมลงภู
บินมากินเกสรบัว. แมลงภูเข้าอยู่ในปล้องไม้.

ซื้อปลาามาแต่ตลาดบางลำภู. เราไปเที่ยวที่ถ้าภู
 เขาโน้น. เรือสำเภาลำใหญ่แล่นไปมา. เรา
 พายเรือไปลำกังแต่ลำเดียว. ภายในกำแพงนั้น
 ปลุกต้นสาระภี. บ้านอยู่แขวงอำเภอไหน ? ตา
 แก่แกขับเสภาเรื่องขุนแผน. เราไปซื้อไก่ตะเภา
 มาห้าหกตัว. ไก่ตะเภาซึ่งไว้ในเล้ากับไก่อยู่.

บทที่ ๗

คำใช้ตัว ศ

ศึก เคิก ผาศุก ศุข เศร้า ศอก คิษย์
 คีล กุศล คีक्षा

ตัวอย่างที่ใช้เข้าประโยค

พระรามทำศึกด้วยทศกัณฐ์. แม่ทัพคิดอุบาย
 กลศึก. ดูหน้าตาตาเจ็บเท่าที่เศร้าใจ, ตาแก่

แกเปนแผลที่ข้อศอก. เล่นอะไรโยเอาศอกมาถอง
ซ้ำ ? ไม่ซุงใหญ่ยาวห้าวาศอก.

แบบฝึกหัดให้นักเรียนหาคำตัว ศ เต็มลงในที่ว่าง

ยกทัพไปรบพวกซ้ำ..... เรือชล่ายาวห้าวากับ
สอง..... ถูก.....ถองหลังเสียงดังอีก. เปนแผลที่
ข้อ.....ต้องพอกยา. เดินป่าเปลี่ยวคนเดียวซ้ำ.....ใจ.
มานั่งเขา.....ใจอะไรหรือ ?

แบบฝึกหัดบอกให้นักเรียนเขียน

รบศึกซ้ำศึกหนึ่. ซื่อผ่ามาห้าวาแขนศอก. ที่
ข้อศอกเปนแผลอะไรหรือ ? วัดดูที่ไม่อันนี้ยาวก็
ศอก. ดูนายจ้อยซิ, นั่งเจ้าคงเศร้าใจ. จะเศร้า
ใจไปโยไม่ต้องการ. ตั้งใจถือศีลเปนกุศล.

บทที่ ๘

คำใช้ตัว ท กล้ากับตัว ร อ่านเหมือน ช

ทรง ทรวง ทราม ทราย ทรัพย์ ทราบ
ต้นไทร นกอินทรี เมืองฉะเชิงเทรา

ตัวอย่างที่ใช้เข้าประโยค

เจ้านายท่านทรงทราบ. ทรงพระดำริห์. ทรง
ฉลองพระองค์. ทรงม้าพระที่นั่ง. ช่างเขาปรุง
เรือนชวดทรงดี. เขาไปดูเจ้าเข้าคนทรง. อาการ
ใช้ไม่ทุเลายังทรงอยู่. ขอนานแล้วเหลือที่จะทรง
จำ. สิ่งของส่งไว้แก่เจ้ากระทรวง. คำหนึ่งว่า
ในทรวงเรานี้เราร้อน. อีกคำว่าเสื่อมวัยกับทราม
วัย. ยังคำว่าทรามสวาทอีกทรามสงวน. เขา
ซื้อทรายมาโรยที่ถนน. ที่พื้นดินนี้ก็มีทราย. ผู้
ดีมีทรัพย์สมบัติมาก. ฉันได้ทราบเรื่องราวเขาเล่า
มา. นกอินทรีบินมาที่ต้นไทร. ฉันลาป่าจะไป
เมืองฉะเชิงเทรา.

แบบฝึกหัดให้นักเรียนหาตัว ทร กล้ากัน อ่านเหมือน ช
เต็มลงในที่ว่าง

.....พระกรุณาโปรด. รถพระที่นั่ง. อาการใช้
ชุดลงหรือ.....อยู่ ? เขาเชิญเจ้าเข้าคน..... การ
ที่ทำ ๆ เสมอไม่เสื่อม..... ชื่อ.....มาไว้สื้ห้าเกวียน.
ผู้มี.....นี้เขาเรียกว่าเศรษฐี. ความเรื่องนี้ท่านได้.....
แล้วหรือยัง ? ได้.....ความตามคำเขาบอกเล่า.

แบบฝึกหัดบอกให้นักเรียนเขียน

เสด็จทรงเรือพระที่นั่ง. ทรงสร้างพระอารามหลวง.
คนทรงเชิญเจ้าให้เข้าสิง. เขาพูดว่าเดือนสิบเอ็ด
นี้หน้าทอง, เดือนสิบสองนี้หน้าทรง. มีการทำตาม
หน้าที่, ตามกระทรวง. ทำการอย่าให้การเสื่อม
ทราไป. เขาขนทรายขึ้นไว้หน้าวัด. ที่ถนนนี้มี
ทรายโรย. นายดีมีทรัพย์สมบัติมาก. ฉันได้ทราบ
จดหมายของท่านแล้ว.

บทที่ ๙

คำใช้ตัว ณ, ญ. สกต

เชิญ ขวัญ เจริญ ชำนาญ วันเพ็ญ สามัญ
 สำราญ สำคัญ ไคร่ครวญ เปரியญ มอญ สุนญ
 สรรเสริญ ผลาญ หาญ คุณ บุราณ ประมาณ
 บริเวณ สกุน โสภณ ตรุณ พิรุณ ทักขิณ
 พินพาทย

ตัวอย่างที่ใช้เข้าประโยค

วันนี้ขอเชิญท่านไปบ้านฉัน. ญใหญ่เลี่ยมมา
 นำขวัญหาย. ยกขวัญเข้าค่ายาให้แก้หมอ. ตา
 แกเปนคนช่างใจบุญ. มีเทศนาที่ศาลาการเปรียญ.
 พวกมอญจอดเรือไว้ขวางท่า. พวกพม่าเดินมากับ
 พวกมอญ. คนเชิญใจเทียวขอทานเขาเลี้ยงตน. คน

ผู้นี้เขาชำนาญการเดินเรือ. เสือตัวนี้ดูสำคัญ, มัน
กัดคน. คนดีมีผู้เขาสรรเสริญ. ทำการสิ่งไรจงใคร่
ครวญ. คุณลุงท่านไปซื้อขงมาแต่ไหน ? โถไบ
นี้ที่จะเปนของโบราณ. เขาดีดพิณเราฟังจนนิ่งหลับ.

แบบฝึกหัดให้นักเรียนหาคำตัว ญ, ณ. สกต

เติมลงในที่ว่าง

.....ท่านมานั่งพักที่นี่ก่อน. เข้าโกนจุกแล้วจะทำ.....
วัน.....พระจันทร์ขึ้นเต็มดวง. ตาคนนี้แกช้า.....การ
ช่างไม้. ถนนนี้ประ.....ยาวสักกี่เส้น ? เรือลำ
นั้นประ.....ยาวสักเก้าศอก. ลุงชา.....ย้ายอยู่หรือไป
ไหน ? โถไบนี้เก่าบุ.....นานมาแล้ว. เขาหา.....
พาทย์มาประโคน.

แบบฝึกหัดบอกให้นักเรียนเขียน

เชิญมาดูตัวใหญ่. ตกตลิ่งขวัญหายใจคอฝ่อ.
คนชำนาญทำการได้คล่องแคล่ว. ไปปากเกร็ด

ปะยายมอญคอนเรือมา. ของสำคัญเอาไปเก็บ
ไว้ให้ดี. แหวนตกน้ำดำไม่ได้เลยหายสูญ. เขา
สรรเสริญว่าผู้นั้นวิชาดี. คนใจบุญทำบุญแล้ว
ให้ทาน. คุณป้าเดินมากับคุณลุง. คุณย่าว่า
อะไรแก่ฉันหรือ ? มีนาอยู่ประมาณเก้าสิบไร่.
ของโบราณที่ดีมีถมไป.

บทที่ ๑๐

คำใช้ตัว ร สะกด อ่านเหมือนตัว น สะกด

วิหาร อาหาร สามเณร อาการ พิการ
ควร สมภาร ท้องธาร แก่นสาร เขมร
พระมณเฑียร พระทวาร เพียร โจรผู้ร้าย

ตัวอย่างที่ใช้เข้าประโยค

ข้างวิหารมีต้นไม้ใหญ่ๆ มาก. วัดนี้วิหาร
ใหญ่กระไรหนอ. เสปียงอาหารหาไปจะได้กิน.

รับประทานอาหารเวลาเช้า. คนพิการดูอาการจะ
ลำบาก. เปนใช้อาการให้ร้อนๆ หนาวๆ. ของ
ที่ดีควรจำเป็นตำรา. ไม่ควรพูดๆ ไปเขาเบื่อหู.
ไปเที่ยวเขาอาบน้ำที่ลำธาร. อาแกซื้อเข้าสารมา
สิบห้าถัง. ตาตามาจากเมืองเขมร. จงหมั่น
เขียนเพียรจำตำราเรียน.

แบบฝึกหัดให้นักเรียนหาคำตัว ร สกต เดิมลงในที่ว่าง

ไปไหว้พระในวิ.....ที่วัดโน้น. คนไข้.....ให้
กระหายอยากกินน้ำ. เสบียง.....มีถมไปเอาไปกิน.
จะทำ.....งานจงตรึกตรอง. คนพิ.....ทำงานหนักไม่
ใครได้. ของดีจะ.....เก็บ จงเก็บไว้. คนมีความ
.....หมั่นทำการงาน.

แบบฝึกหัดบอกให้นักเรียนเขียน

ดูอาการคนไข้ค่อยคลายขึ้น. ไปป่าหาอาหาร

ไปให้พอกิน. เสบียงอาหารจ่ายไปให้พวคน.
 การบ้านงหมั่นเอาใจใส่. ทำการอย่าซื้อคร้าน
 จึงจะดี. คนพิการเดินไปไหนไม่มีใครได้. ที่
 บ้านนั้นเขาทำการอะไรหรือ ? น้ำลำธารนี้ใส
 สอาดดี. สมภารกับสามเณรนั่งอยู่ในวิหาร. คนมี
 ความเพียรหมั่นเล่าเรียน. พวกเขมรมาแต่เมือง
 เขมร. สิ่งดีควรจำไว้. คนกำลังสมควรจะทำ
 การ. พวกโจรเที่ยวสัจจอยู่ตามป่า. ทหารรบ
 โจรหนีไปอยู่ตามสิงขรในดอนดง.

บทที่ ๑๑

คำใช้ตำ ร สกต อ่านเหมือนสระ อ สกต น

พระกร นคร ถาวร สุนทร สโมสร สมพักสร
 อากร มังกร เกสร อักษร พร ทิศอุดร บังอร
 อนาทร สิงขร กิณร อรชร ลคร

ตัวอย่างที่ใช้เข้าประโยค

พระนารายณ์สี่กร. ลาวเมืองนครลำปาง. พระ
 รามแผลงศร. สมพัทสรกับอากรสวน. พวก
 เจ้าภาษีนายอากร. ถ้วยอย่างดีมีลายรูปมังกร.
 เก็บเกสรบัวมาต้มยา. เขาพากันไปดูละคร. จด
 หมาลายลักษณะอักษร. จารึกอักษรไว้ในใบลาน.
 ท่านผู้ใหญ่ช่วยไชยให้พร. คนเขามาแต่เมือง
 ชุมพร. สร้างโรงเรียนขึ้นไว้ให้ถาวร.

แบบฝึกหัดให้นักเรียนหาคำตัว ร สกต
 อ่านเหมือนสระ อ สกต น เต็มลงในที่ว่าง

ผู้ใหญ่ให้ศีลให้..... นายอา.....นำเงินมาส่งคลัง.
 จินเจ้าภาษีนายอา..... ซามใบใหญ่ลายมังกร..... จิน
 ใช้ธงรูปมังกร..... ดอกสารภีมีเก..... ตัวผึ้งบินมา
 กินเก.....บัว.

แบบฝึกหัดบอกให้นักเรียนเขียน

นายอากรเดินมากับนายอำเภอ. ชาวสวนเขา
ไปเสียค่าอากรสวน. ตราดวงนี้ลายรูปมังกร.
ยายแก่เก็บเกสรบัวมาให้ตา. พรุ่งนี้จะไปดูละคร.
พวกลาวมาแต่เมืองนครลำพูน. ลงเรือใบแล่นไป
เมืองชุมพร. เจ้าของสวนเขาไปเสียค่าสมปักสร.
ท่านผู้ใหญ่ให้ศีลให้พร.

บทที่ ๑๒

คำใช้ตัว ล, พ. สกต

ทูล ศาล กล พล ดล ชล บริบาล ภูบาล
มงคล ตระกูล เกื้อกูล กุศล ประมุข เค้ามูล
ภูล รางวัล น้ำตาล ตำบล ดาล คนพาล
จักรวาฬ พระกาฬ แก้วประพาฬ สิงหฬ ทมิฬ.

ตัวอย่างที่ใช้เข้าประโยค

กราบทูลเจ้านาย. เดินไปไกลจะถึงที่ศาลเจ้า.

ตระลาการนั่งศาลชำระความ. คนเขาทำตุ๊กกระตากล.
 พวกไพร่พลล้วนคนที่แข็งแรง. จะหาเรือไปเมืองชลบุรี.
 จะทำการมงคลโกนจุก. คนมิได้เกื้อกูลแก่คนจน.
 ท่านเจ้าขุนมูลนายนี้ใจดี. ให้รางวัลแก่คนที่ทำการดี.
 น้ำตาลหม้อซื้อมาสืห้าหม้อ. ขนมหาเจื่อน้ำตาลทราย. คนพาลราน
 เร้าเราหลีกหนี. ที่ป่าดงนี้มีเสือดุ. แก้วประพาฬนี้สิ่งงามดี.
 คนดูร้ายเชื่อว่าคนใจทมิฬ. พวกพราหมณ์มาแต่เกาะสิงหฬ.

แบบฝึกหัดให้นักเรียนหาคำ ล, พ. สกต

เติมลงในที่ว่าง

นายให้เสื้อผ้าราง.....แก่บ่าว. ของเขาทำประหลาด
 ชอบ.....ดี. เขามีจิวที่.....เจ้า. คน.....มักรานรังแก
 คน. ชื่อน้ำ.....มาทำขนม. น้ำ.....กินหวานอร่อยดี.
 ไยเอาน้ำอ้อยมาปนกับน้ำ.....? เขาพยา.....คนไข้.
 บ้านอยู่ตำบล.....บางตะนาวสี. คนมั่งมีได้ให้สิ่ง

ของเกือ.....แก่คนยากจน. พวกโจรดูร้ายใจ.....
วันนี้เขาทำการมง.....

แบบฝึกหัดบอกให้นักเรียนเขียน

นายอยู่บ้านตำบลไหน ? น้ำตาลหม้อชื่อมา
หม้ออะไร ? น้ำตาลทรายนี้เราก็นำมา. แจกเขา
ไปให้เจ้าที่ศาลเจ้า. คนพาลนั้นใจดูร้ายเหลือ.
เรือสำเภาแล่นไปเกาะสิงห์. พวกโจรนี้กระไรใจ
ทมิฬ. กลศึกกลซึ่งชอบกล. แขกเล่นกลทำเล่ห์กล.

บทที่ ๑๓

คำขวัญ ข, ค, ม. สกค

สุข เลข หน้ามุข โรค วรรณ พวรรณ์ สมัค
วิหค บริโภค สกลมารค พระยานาค เมฆ มฤค

ตัวอย่างที่ใช้เข้าประโยค

อยู่เป็นสุขสบายหรือนายเมฆ ? ตาแก่แก่เป็น
เลขมาเข้าเดือน. นายพรเรียนเลขไปถึงไหน ?
ที่พื้นดินหน้ามุขปลูกต้นไม้. เหนื่อยมาได้บริโภค
อาหารค่อยมีแรง. ผู้ใจบุญบริจาคของให้เป
ทาน. เขาเขียนรูปนาควไว้ในสมุด. คนเปโรค
หัดนั่งไอบอบ. ผู้พิศนบิรอนมานอนรัง. นาย
มี ๆ พรรคพวกอยู่หลายคน. เขียนหนังสือตรงนี้
สักสี่วรรค. ฉันทแลดูเมฆบนฟ้าจนตามัว. จง
สมัคสมานน้ำใจกัน.

แบบฝึกหัดให้นักเรียนหาคำตัว

ช, ค, ข. สกต เต็มลงในที่ว่างให้ครบ

ที่สนามหญ้าหน้า.....ปลูกต้นไม้. เด็กเรียนหนังสือ
แล้วหัดทำโจทย.....ไปถึงไหน ? ตาคนนี้เป็น.....
เปน.....สังกัดขึ้นกรมใด ? ยามมือนี้นิ่งแก่.....

อะไร ? เปน.....อะไรหรือจึงกินยา ? คนชาว
 นาเขา.....ทำนามากกว่าทำสวน. เขียนหนังสือ
 ต้องเว้นไว้.....ตอน. วันนี้แลดู.....มีดมัวทั่วท้องฟ้า.
 เขาเล่าว่าพระยา.....อยู่ในถ้ำ. ท่านพา.....พวกไป
 ไหนกัน ? หนู.....เปนนักเรียนหรือ.....เปนทหาร ?.

—————
 แบบฝึกหัดให้นักเรียนเขียน

อยู่ที่นี้ค่อยมีสุขกว่าอยู่ที่นั่น. เด็กเรียนหนังสือ
 แล้วเรียนเลข. ทำเลขคิดหน้าไม้ได้ถูกต้อง. เจ้า
 หมู่นำเลขมาสัก. ตาคนนั้นเปนเลขสังกัดขึ้นกรม
 ตำรวจ. แก้อี้ตั้งไว้ริมผนังข้างหน้ามุข. คนนั้น
 เปนโรคอะไรดูผอมแห้ง ? ดูอาการโรคที่ป่วยค่อย
 ทุเลา. คนชาวสวนสมัครไปทำนา. คนชาวนา
 สมัครมาจะทำสวน. ได้บริโภคอาหารอิ่มสบาย.
 พระยานาคขึ้นจากถ้ำ. เขาแห่นาคไปบวชถึงวัด.
 เดินทางพาพรรคพวกไปหลายคน. แลดูเมฆใน

ท้องฟ้านี้มีมัวมืด. ดวงจันทร์เมฆไม่บังกระจ่าง
ดี. ดาหโมเมฆเลขแกดี.

บทที่ ๑๔

คำใช้ตัว จ, ช. สกต

เกียจ เก่งกาจ อาจ อำนาจ เสรีจ กิจ
เสด็จ ตรวจ ตำรวจ เท็จ สมโภช บวช
ผนวช กัมภุช พานิช นงนุช พืช สมเพช

ตัวอย่างที่ใช้เข้าประโยค

คนชื้อเกียจไม่ใคร่ทำงาน. คนชื้อคร้านทำงาน
รังเกียจกัน. ผู้ดีมีอำนาจคนยำเกรง. คนเก่ง
กาจใจอาจหาญ. คนขลาดหรือจะอาจไปสู้เสือ.
ตำรวจเขาถือหวายเดินมา. ทำงานยังไม่แล้วเสร็จ.
การที่ทำนั้นสำเร็จแล้วหรือ ? ตรวจตราดูเข้าของ
อย่าให้หาย. เรามีกิจธุระจะรีบไป. คนกล่าว

เท็จความไม่จริง. ชาวบ้านเขาแห่หน้าไปบวชที่
วัด. สามเณรองค์นี้เธอบวชมานานมานาน. ไป
ดูงานสมโภชช้างเผือก. พ่อค้าพานิชเอาของมา
ขาย. นำสมเพชคนแก่ที่วัดสังเวช. ที่ดินแห่ง
นี้มีพืชผลดี.

แบบฝึกหัดให้นักเรียนหาคำตัว จ, ช. สกต

เติมลงในที่ว่าง

ทำการอย่ารัง.....กัน. คนเก่งใจร้าย.....
ผู้มีอำนาจ.....คนกลัวเกรง. ทำการให้แล้ว.....ในเร็ว ๆ.
เจ้านาย.....มาทรงเรือที่นั่ง. จง.....ตราดูของให้ครบ
ถ้วน. ท่านมี.....ธุระสิ่งใดหรือ ? คนโกนผมแล้ว
จะ.....เป็นสามเณร.

แบบฝึกหัดบอกให้นักเรียนเขียน

คนทำการต้องมาให้ทันตรวจ. ดำรวจถือหอก

เดินแห่เสด็จ. จงตรวจดูของในตู้ให้ครบ. คน
 เกียจคร้านไม่ทำงาน. ทำการอย่าคิดรังเกียจกัน.
 เรามีกิจธุระมาหาท่าน. ของทำไว้ให้แล้วเสร็จ.
 เจ้านายท่านทรงผนวช. สามเณรองค์นั้นบวชอยู่
 วัดไหน ? เขาแห่หน้าคบบวชที่วัดโน้น. พวกพ่อ
 ค้าพานิชมาขายของ.

บทที่ ๑๕

คำใช้ตัว ฎ, ฏ, ฌ. สกต

กุฎิ ปรากฎ มงกุฎ นางนาฎ รกชฎ
 อาฆาฎ พิฆาฎ เพ็ชฌฆาฎ อัฏฐ อัฐ อฐ โอฐ
 ประเสริฐ เสริฐ เชฐา กนิฐา วันพุฒ

ตัวอย่างที่ใช้เข้าประโยค

พระมหามงกุฎ. ฤษีหนึ่งอยู่ในกุฎิ. คนมี
 ชื่อเสียงปรากฎ. ในป่าชฎเญียบสังกัด. อย่าคิด

อาภาฏเขาจะเป่นเวร. ฐฐในถุงปนอยุ่กับเงิน.
 หมากตบซ้อมาห่าไบอฐ. ฐฐของเรามีอยู่สี่ห้าอฐ.
 ซ้ออฐมาห่าพันแผ่น. แหกเลี้ยงอฐไว้หลายตัว.
 แหกเขาเลี้ยงอฐไว้ใช้งาน. วิชานี้ดีประเสริฐนัก.
 มีวิชามีเงินประเสริฐยิ่ง. เสริฐมีเงินทองมาก.
 วันอังคารรุ่งขึ้นวันพุฒ. ไปวันพุฒกลับถึงวันเสาร์.

แบบฝึกหัดให้นักเรียนหาคำ

ตัว ฎ, ฐ, ฒ, สกต เต็มลงในที่ว่าง

หยุดพักที่ศาลาหน้า.....ๆ. คนมีชื่อเสียงปรา
เพราะความดี. ในป่า.....รกริเยวเดินลำบาก.
 ผูกอา.....กันไปไยเป็นเวรกรรม ? เงินเฟื้องวาง
 ไว้กับทองแดง..... กล้วยน้ำละว้าซ้อมาห่าไบต่อ.....
 ถนหนนี้ก่อสิ้น.....สักกี่หมื่น ? เรือบรรทุก.....หรือบรรทุก
 กระเบื้อง ? แหกเลี้ยง.....ไว้ตัวหนึ่ง. ของสิ่งนี้
 ประ.....ดีกว่าสิ่งอื่น. วันนี้วันอังคารหรือวัน.....?
 เมื่อวัน.....นั้นตาพุฒแกมาหา. คนมีเงินทองมาก
 เขาเรียกว่า.....

แบบฝึกหัดบอกให้นักเรียนเขียน

ที่หน้ากุฏิฤๅษีมีสระน้ำ. ของดีมีสำคัญอยู่
ปรากฏ. เสียงเรไรร้องแซ่ในป่าช้า. ทองแดง
อัฐของเรานี้ก็. ดึงก่อด้วยอิฐแล้วโบกปูน.
ตัวอุฐนี่คอยาวดูชอบกล. ผู้มีวิชาประเสริฐยิ่ง.
เขานัดให้เราไปในวันพุธ.

บทที่ ๑๖

คำใช้ตัว ต, ถ, ท, ธ. สกต

จรีต จารีต สังเกต บรรพต สุภาสิต
สันนิบาต ลิขิต วิชิต สามารถ นารถ
อนาถ รถ สบถ พระโอสถ อุโบสถ
บาท วิบาท ประมาท บท อาพาธ อาวุธ
พิรุณ ครุฑ โกรธ นิโครธ จันทรคาธ

ตัวอย่างที่ใช้เข้าประโยค

ประชุมสโมสรสันนิบาต. คนเจ็บป่วยใช้สันนิบาต.
 พระท่านมาบิณฑบาต. จงหมั่นจำคำสุภาสิต.
 คนเสียจริตพูดเพ้อเจ้อ. เดินทางจงหมั่นสังเกต.
 คนกล้าสามารถไปในป่าได้แต่ผู้เดียว. คำเขาว่า
 เรานี้หน้าอหนาใจ. วันอุโบสถพระท่านลงแสดง
 ธรรม. เจ้านายเสวยพระโอสถ. รถคันใหญ่ใช้
 เทียมด้วยม้าคู่. เงินบาทปนอยู่กับทองแดงอัฐ.
 ไปพระบาทแล้วเลยไปเที่ยวเขา. อย่าคิดพยาบาท
 ทำร้ายเขา. ไม่คิดพยาบาทแก่ผู้ใด. อย่าให้
 ใครทะเลาะวิวาทกัน. อย่าหมิ่นประมาทผู้ใหญ่.
 พวกลูกถืออาวุธหอกดาบ. ช่างเขียนเขาเขียนเป็น
 รูปครุฑ. ครุฑจับนาคถือทำท่าบิน. ตามีโกรธ
 ตามาทำหน้าบึ้ง.

แบบฝึกหัดให้นักเรียนหาคำ

ตัว ต, ถ, ท, ธ. สกต เต็มลงในที่ว่าง

เด็กจงจำคำสุภา..... คนบ้าคือคนเสีย..... สารระถิ
 ษั..... เงินสลิ้งและเงิน..... อย่าทะเลาะวิ.....กัน.
 อย่าประ.....ดูหมิ่นท่านผู้ใหญ่.....มีปีกบินได้.
 ความจำเลยให้การพิ..... พระเจีบใช้ว่าอา..... อย่า
 ล้อคนเขาจะ..... ครูบิณไปจับต้นนิ..... ขึ้น ๑๕ คำ
 มีจันทร์.....

แบบฝึกหัดบอกให้นักเรียนเขียน

เราอ่านหนังสือสุภาสิต. จงหมั่นสังเกตจำคำ
 สอน. ม้าไทยใช้เทียมรถ. คนนั่งมาในรถเก๋ง.
 ชายของได้เงินสี่ห้าบาท. เงินบาทเราเอาไว้ที่ใน
 กลี. ปีน้าหน้าจะไปไหว้พระบาท. คนโกรธคิด
 พยาบาท. อย่าทะเลาะวิวาทกัน. อย่าประมาทจง

ระวังตน. ช่างเขาสลักรูปพระยาครุฑ. คนเขา
ถืออาวุธไปกันตัว.

บทที่ ๑๗

คำใช้ตัว ศ, ษ, ส. สกด

ประกาศ อากาศ มาศ อาวาส นีราศ วิปาส
ประพาศ ปราศ บำราศ ทิศ ประเทศ เพศ
ดาบศ เลิศ เพรศ รศ ราชีเมษ บุรุษ
ทาช วิเศษ เกษ โทษ ประภาษ ตรัส
ดำรัส สาทัส โอรัส จตุรัส

ตัวอย่างที่ใช้เข้าประโยค

นายมีนึ่งอ่านหมายประกาศ. วันนี้ดูอากาศ
มืดมัว. ยานมาศกับราชยาน. สุพรรณณันนี้
เขาก็เรียกมาศ. พระสงฆ์เจ้าอาวาส. ฆราวาส
เดินมากับพระสงฆ์. ดูวิปาสคลาดเคลื่อน.

คำกลอนเรื่องนิราศ. เสด็จไปประพาศป่า. เดิน
 บำมาทางทิศตะวันออก. ชาวต่างประเทศมาค้าขาย.
 คนละเพศมาราวาศออกบวช. คำเชื่อว่าของทำดีนี้งาม
 เลิศ. พระอาทิตย์สู่ราษีเมษ. เปนทนายเขาใช้
 ให้ทำงาน. เดินมาถึงหน้าวัดสระเกษ. ของนี้ดีพิเศษ
 จงเก็บไว้. พุดพลั้งไปเราขอโทษ. คนโทษเขา
 ชังไว้ในคุก. สัมโณนี้รศหวานมากกว่ารสเปรี้ยว.
 มะนาวรสเปรี้ยวมาก. คนผิดโทษสาหัส. สมเด็จพระ
 พระบรมโอรส.

แบบฝึกหัดให้นักเรียนหาคำ

ตัว ศ, ซ, ส. สกด เดิมลงในที่ว่าง

นายอำเภออ่านหมาย..... เรื่องนี้.....นี้ผู้ใดแต่ง ?
 พระสงฆ์นั่งพูดกับพระรา..... เดินมากับสามเณร.
 เราเห็นวิ.....ผิดสังเกต. ลงเรือไปทาง.....เหนือ.

ผินหน้ามา.....ได้. คน.....ผิดต้องชังคุก. ชนมตาล.....
หวานอร่อย.

แบบฝึกหัดบอกให้นักเรียนเขียน

ประกาศให้รู้ทั่วกัน. เจ้าอาวาสครองวัดใหญ่.
สราวาศบวชเปนพระ. คำเขาเล่าเราเห็นวิปาส.
ตวันขึ้นทิศตวันออก. ผินหน้าไปข้างทิศเหนือ. ล่อง
เรือมาทางทิศใต้. หัวเมืองประเทศราช. แยก
เมืองต่างประเทศ. คนภาษาอื่นเขาถือเพศต่าง ๆ
กัน. ดาบศัน้อยอยู่ในอาศรม. แก้วมณีนี้ดี
เลิศวิเศษนัก. คนเปนทาสนายเขาใช้. ยา
เขียวใหญ่ชานานนี้ดีวิเศษกินแก้ใช้. ชนมเขา
ทำรสหวานดี. สมเด็จพระสังฆราชดำรัสประภาษว่า.

บทที่ ๑๘

คำใช้ตัว ป, พ, ภ. สกต

บาป ประทีป ทวีป รูป สังเขป ทัพ
อาภัพ ภาพ พิภพ ศพ อพยพ เคารพ
ชีพ กรุงเทพฯ ลาก โลก

ตัวอย่างที่ใช้เข้าประโยค

อย่าฉ้อบังของเขาจะบาปหนา. เจ๊กเขาจุดรูป
บูชาเจ้า. ช่างเขียนเขาเขียนรูปราชสีห์. ความ
สังเขปว่าย่อๆ พอเข้าใจ. กองทัพมีนายทัพกับ
นายกอง. บางคนบ่นว่าตัวเรานี้อาภัพ. รูป
ภาพนี้ฝีมือเขาเขียนงาม. งานฉลองพระมีการ
มโหระศพ. ศพใครนั้นที่วัดนั้นเขามีหนึ่ง? คน
ดีมีความเคารพต่อผู้ใหญ่. คำเขาว่าโลกนี้มักกลา
หาย. คนอพยพครอบครัวหนีไป.

แบบฝึกหัดให้นักเรียนหาคำตัว ป, พ, ภ. สกด

เติมลงในที่ว่าง

ค่างนี้.....ร่างก็คล้ายลิง. คน.....ร่างสูงใหญ่.
 หาดอกไม้.....เทียนไปบูชาพระ. ช่างเขียนๆ
 พวกพลในกอง..... พวกนาย.....นายกอง. ที่วัดนี้
 มีงานเขาเผา..... คน.....มากใจมักได้. วันนี้ได้ของดี
 เรามี..... จงเคา.....ท่านผู้ใหญ่.

แบบฝึกหัดบอกให้นักเรียนเขียน

รูปเทียนวางไว้ที่ในพาน. ตามประทีปโคมไฟ
 ไว้สว่าง. ความสังเขปย่อไว้พอรู้. รูปภาพนี้ตาดี
 แกเขียนงาม. พวกพลชนเสียบึงส่งกองทัพ. พระ
 สงฆ์ว่าอวมภานี้คือยมีสุข. ศพใครที่วัดไหนเสียง
 กลองหนึ่ง ? คนเขาบ่นว่าเรานี้ลามซัด. หมอ
 ดูทายว่าจะมีลาภ. คนมักได้ใจโลภมาก. ชีพจร
 เดินเปนปกติ. เรียนในกรุงเทพฯ ดีกว่าหัวเมือง.

บทที่ ๑๙

คำใช้ตัว ร หัน อ่านเหมือนสระ อะ มีตัว น สกต

บรร-ดา บรร-จง บรร-จบ บรร-หาร บรร-ทุก
 บรร-ทัด บรร-พต บรรณ-ศาลา พร-ษา
 อรร-ณพ มรร-คา บรร-ณาการ วร-ษา
 พร-ณนา ภรร-ยา บรร-ยาย สรร-ปางค์
 พระชร-ค์ จกรร-จี อัคร-ร-ย์ ครร-ภ์ บรร-พ์
 สรร-ค์ พระกรร-ณั ธร-ม์ พร-ค์ พร-ณั
 สุปรร-ณั ธร-ม มรร-ค พร-ค วร-ค
 จักรพร-ดิ ศักรบรร-พ จักรวร-ดิ กรร-ม

ตัวอย่างที่ใช้เข้าประโยค

บรรดาเหล่าพวกชาวบ้าน. อาแก่ว่าตามบรรดา
 พี่น้องเรา. ท่านผู้ดีมีบรรดาศักดิ์. ช่างทำทอง
 บรรจงทำ. อายุพอบรรจบได้ร้อยปี. ขนของลง
 บรรทุกเรือจะไปเมือง. หนังสือเขียนตรงบรรทัด.

ช่างไม้เขามีรางวัลบรรทัด. พระสงฆ์จำพรรษาอยู่ใน
วัด. มรคากับมรรคานี้ว่าทาง. ถวายเครื่องราช
บรรณาการ. เขาพรรณนาว่าถึงทางที่ได้ไป. นิ่งนัก
เมื่อยไปทั่วสรรพางค์. เขาทำบุญปราถนาไปสวรรค์.
คนฉกรรจ์กำลังหนุ่ม. คำเขาเล่าเราน่าอัศจรรย์.
เมล็ดถั่วเก็บไว้ได้ทำพันธุ์. สารกรมธรรม์เขาทำ
ที่อำเภอ. ช่างทองทำของรูปพรรณ. ผลไม้เลือก
สรรค์มาที่รศดี. ขนบธรรมเนียมดูจงเรียบร้อย.
คนดีย่อมได้ดีเป็นธรรมดา. วันนี้พระท่านมาให้
ทานธรรม. บางคนพูดว่าเป็นเวรกรรม. คนพา
พรรคพวกเดินทางไป. จะเขียนหนังสือสักสี่วรรค.
ไปฟังมหาชาติกัณฑ์ศักรบรรพ. เดินไปถึงถนนหน้า
วัดจักรวรรดิ. พระอินทร์อยู่สวรรค์ชั้นดาวดึงส์.

แบบฝึกหัดให้นักเรียนหาคำ

ตัว ร หัน เดิมลงในที่ว่าง

ชนถ่านลง.....ทุกในเรือไฟ. เรือพ่อค้า.....ทุกของมา
 ชาย. ที่วัดมีพระจำ.....ษา. ทำของค่อย.....จงทำ.
 เขียนหนังสือตัว.....จง. นาฬิกาเดิน.....จบรอบได้โมง
 หนึ่ง. เขียนหนังสือตามเส้น.....ตัด. หึงมี.....จวนจะ
 คลอดบุตร. คนสุจริตรักษาความยุติ..... เข้าโพด.....เข้า
 เจ้าหรือเข้าเหนียว ? รูป.....สัญญาณคนสูงต่ำ. เขา
 พุดกันว่าของпен.....ดา. ชนบ.....นิยมประเพณี.
 คนมี.....พวกหลายคน. พระอินทร์อยู่.....ชั้นอะไร ?

แบบฝึกหัดบอกให้นักเรียนเขียน

บรรดาพวกพ้องเรา. บรรดาคนที่มาในลำเรือ.
 เขียนหนังสือตัวบรรจงหลายบรรทัด. เขาขีดเส้น
 ไปตามบรรทัด. ดีบรรทัดค่อยบรรจงอย่าให้คด.

เรือใหญ่บรรทุกอิฐมาเพียบลำ. ชนของไปบรรทุกไว้
 ในเรือ. บวชอยู่ที่วัดก็พรรษา ? สิ่งของทองรูป
 พรรณ. ดูรูปพรรณเป็นอย่างไร ? เมล็ดหัวว่าเรา
 เพาะไว้ทำพันธุ์. ต้นไม้มีหลายอย่างหลายพรรณ.
 ความซำระโดยยุติธรรม. คนพูดจาเป็นสัจธรรม.
 ที่ศาลามีธรรมเทศนา. ทำการทำตามธรรมเนียม.
 แม้ค้าเขาว่าธรรมดาของดีราคาแพง. คนเขาพูด
 กันถึงบุญกรรม.

บทที่ ๒๐

คำในมาตรา ก กา มีตัวการันต์ไม่อ่าน

เจดีย ไปรษณีย์ คัมภีร์ เสาร์ เยว์
 สินหาวั ดำริห์ ราชสีห์ สมุห์ เสน่ห์ เล่ห์
 สนเทห์ เคราะห์ เซวณ

ตัวอย่างที่ใช้เข้าประโยค

วัดมีพระปรางค์พระเจดีย์. คัมภีร์ของพระ

แสดงธรรม. อาไปซื้อเสามาวันเสาร์. วันเสาร์ ๕

ตัดผมเปนมงคล. เจ้านายเล็กๆ ยังทรงพระเยาว์.

ชื่อของราคาได้ย่อมเยาว์. เกลือสินเธาว์เขา

เอามาแต่เมืองเหนือ. ราชสีห์มีอยู่ในป่าหิมพานต์.

พระสมุห์นั่งอยู่ในกุฏิ. คนเป็นที่สมุห์บาญชี. คนเล่า

เรียนเล่ห์เหลี่ยมเขาฉลาด. ไม่รู้แน่ยังสงสัยสนเท่ห์

อยู่. ท่านมีคุณได้ช่วยอนุเคราะห์เรา. เจ้าของ

เรือเขาส่งเคราะห์ข้ามส่งให้. เขาพูดกันว่าผู้นั้น

เขานั่นไว. บางคนบ่นว่าพวกเราเขานั่นไม่ไว. ส่ง

หนังสือไปทางไปรษณีย์. นายเสน่ห์มากับนายเล่ห์อำวุธ.

แบบฝึกหัดให้นักเรียนหาคำใน
มาตรา ก กา มีตัวการันต์ เดิมลงในที่ว่าง

เด็กแบกคัม.....มาก่อนพระ. ผ้าห่อคัม.....ของพระท่าน.
รูปราช.....นี้ฝีมือช่างเขาเขียนดี. ที่วัดนั้นมีพระ
เจ.....บาญชีทำทางว่าวยื่น. ท่านจงอนุ.....แก่เรา
ด้วย. ได้ช่วยสง.....ส่งพอถึงฝั่ง. ชายของราคา
พอย่อม..... เราไปนามาเมื่อวัน..... เกลืออย่างหนึ่ง
ชื่อเกลือสิน..... คนเดินไปรส.....เอาหนังสือมาส่ง.
จงบอกนาย.....อาวุธ.

แบบฝึกหัดบอกให้นักเรียนเขียน

หนังสือคัมภีร์หนึ่งหลายผูก. มีท้องตราพระราชสีห์
ไปหัวเมือง. คนเขาพากันไปไหว้พระเจดีย์. เจดีย์
ที่วัดนั้นดูสูงใหญ่. สมุห์บาญชีมายื่นบาญชี. คน
พูดจาเปนเล่ห์กล. ความสงสัยสนเท่ห์ที่ไม่แน่ใจ.

บางคนบ่นว่าตัวนี้เคราะห์ร้าย. ท่านจงสงเคราะห์
แก่เราด้วย. ท่านผู้นี้ได้อนุเคราะห์แก่เรามา. เกลือ
สินเธาว์เขาเอามาแต่ที่ไหน ? ของเล็กย่อมเยาว์
ไม่ใหญ่โต. ถึงวันเสาร์เราจะไปเที่ยวซื้อเสา.

บทที่ ๒๑

คำในมาตรา กง ตั๋ว ง สกต มีตัวการ์นต์

บัลลังก์ วงศ์ สังข์ สุรางค์ สรรพางค์
องค์ อำมรงค์ ฤตงศ์ อัสดงศ์ ปฤษฏางค์
อุโมงค์ ประสงค์ พระสงฆ์ อานิสงฆ์ หงส์

ตัวอย่างที่ใช้เข้าประโยค

เสด็จลอยพระประทีปที่เรือบัลลังก์. เราไปเรือ
ถึงคลองมหาวงศ์. พราหมณ์รดน้ำสังข์. เจ้า
นายท่านเสด็จหลายองค์. ทรงพระอำมรงค์. พวก

พลจตุรงค์. พระอาทิตย์อัสดงค์. คนชุดอุโมงค์
 ไปในดิน. ประสงค์จะใคร่ได้. ทำบุญได้ผล
 อานิสงฆ์. คนเปนเชื้อวงศ์ผู้ดีมีตระกูล. เส้าหงส์
 สูงอยู่ตรงหน้ามุขวิหาร.

แบบฝึกหัดให้นักเรียนหาคำในมาตรา กง ตั ว ง สกต
 มีตัวการ์นต์ เต็มลงในที่ว่าง

เราจะไปคลองมหา..... พร้าหมณฺ์ถือ.....มารดน้ำ.
 โกงจุกแล้วรดน้ำ..... พระท่านนั่งอยู่หลาย..... พระ.....
 ท่านสวดมนต์. ผลอาณิ.....ที่ทำบุญ. จะประ.....สิ่งใด ?
 คนนี้เปนเชื้อ.....ท่านผู้ใด ? ที่หน้าวัดมีเส้า.....

แบบฝึกหัดบอกให้นักเรียนเขียน

คนเขาเป่าแตรสังข์. เณรนั่งอยู่องค์หนึ่ง. พระท่าน
 เดินมาหลายองค์. พระสงฆ์ถือธุดงค์. เขาถามว่า
 จะประสงค์สิ่งใด ? ทำบุญได้ผลอานิสงฆ์. เชื้อวงศ์

ตระกูลท่านผู้ดี. คนเขาสร้างเสาหงส์ไว้ที่วัด.
 ยี่หื้อหื้อซามีหงส์จีน. โต๊ะจตุรมุกสิงห์นั้นเท่าคู่.

บทที่ ๒๒

คำในมาตรา กน ญ, ณ, น, ล. สกต

กม ตั ว ม สกต เกย ตั ว ย สกต มีตัวการันต์

กาญจน์ สิญจน์ กัณฑ์ ทัณฑ์ ภัณฑ์
 เกณฑ์ สายัณห์ อัฒจันทร์ ฉันท์ ชันธ์
 มนต์ โสกันต์ สกกรานต์ แก่นจันทน์ พระจันทร์
 สาธารณ์ บริบูรณ์ อามรณ์ ปฏิสังขรณ์ จาบัลย์
 โคกคัลย์ พิบูลย์ พราหมณ์ พิมพ์ อุปถัมภ์
 สดมภ์ รมย์ อารมณ์ นารายณ์ พระกัจจายณ์
 พระโมคคัลลาน์

ตัวอย่างที่ใช้เข้าประโยค

คนเขาไปเมืองกาญจน์บุรี. ด้ายสายสิญจน์เขา

วงไว้. เครื่องกันท์ของถวายพระ. มีเทศนา ๑๓
 กันท์. ภาคทัณฑ์ยกโทษไว้ครั้งหนึ่ง. หมาย
 เกณฑ์ไปทำการ. เวลาสายัณห์ตะวันเย็น. ถัด
 พื้นมาถึงหน้าอัมจันทร์. หนังสือแต่งเป็นคำฉันท์.
 คนมาดูงานแห่โสกันต์. เขาเล่าว่าราชสีห์มีอยู่ใน
 บำหิมพานต์. วันตรุษวันสงกรานต์เขาทำบุญ. นิ
 มนต์พระมาสวดมนต์. คนเจ็บไข้เขารอดน้ำมนต์.
 เครื่องยาเข้าเนื้อไม้กับแก่นจันทร์. เขานัดกันว่า
 วันจันทร์จึงจะไป. คนมั่งมีเงินทองบริบูรณ์. คน
 เขาช่วยกันปฏิสังขรณ์กุฏิพระ. ผู้มีบุญสมบูรณ์
 ทั้งเงินทอง. พวกพราหมณ์เขานุ่งขาว. หนังสือ
 พิมพ์ที่โรงพิมพ์. ท่านนี้มีคุณช่วยอุปถัมภ์.
 เขาพูดกันว่าผู้นั้นอารมณ์ดี. เราจะไปเที่ยวสวน
 สราญรมย์. พระนารายณ์นั้นสี่กร.

แบบฝึกหัดให้นักเรียนหาคำในมาตรา กน

ตัว ญ, ณ, น, ร, ล. สกต กม ตัว ม สกต เกอย ตัว ย สกต

มีตัวการันต์ เดิมลงในที่ว่าง

ด้ายสาย.....เขาวงไว้อบเรือน. ไปเที่ยวเขาที่เมือง
.....บุรี. ที่ศาลามีเทศน์.....อะไร ? พลไพร่ไปทำการ.
นายด่านต้องถูก..... ยานหานนี้เข้าแก่น.....แดง. ของ
เราวางไว้ที่อ้อม..... ช้างขึ้นพระ.....สองสว่าง. ราษฎร
เล่นนักชัฏฤกษ์สง..... พระท่านสวด.....เย็น. คนยาก
จนมีผู้อุป..... พวก.....นุ่งห่มผ้าขาว. คนเฉยๆ เขา
ว่าคนอา.....ดี. หนังสือนี้เขาดี..... นา.....สีกร.
พระโมค.....ท่านเหาะได้.

แบบฝึกหัดบอกให้นักเรียนเขียน

ที่เมืองกาญจน์บุรีมีภูเขา. สิ่งของเครื่องบูชา
กัณฑ์. เด็กชนเครื่องกัณฑ์ไปกุฏิ. ทำผิดต้อง

ซึ่งโทษทัณฑ์. คนต้องเกณฑ์ไปทำการ. แก่น
 จันทน์เราได้มาจะทำยา. ต้นจันทน์ตาแก่ปลูกไว้ริม
 เรือน. พระจันทร์ทรงกลดมีรัศมี. ที่อัมพจันทร์เรา
 ก้าวขึ้นลง. ไปเข้าลัดเมืองนครเขื่อนขันธ์.
 คนเขาทำบุญวันสงกรานต์. ภูเขาใหญ่ในป่าหิม
 พานต์. วัดนี้มีผู้มาปฏิสังขรณ์. คนมีเงินทอง
 บริบูรณ์. คนมีได้อุปถัมภ์แก่คนจน. คนเขามาแต่
 เมืองมโนรมย์. คนมีสติอารมณ์ดี. พระราช
 วังสราญรมย์. ขุนนางผู้ใหญ่ที่จตุสดมภ์. นารายณ์
 ทรงครุฑเปนพาหนะ. พวกเราเขาวนไม่แล่น.

บทที่ ๒๓

คำในมาตรา กก ตัว ก, ค. สกต มีตัวการันต์

ทุกซ์ ศักดิ์ จักร์ อารักษ์ ยักษ์
 ประจักษ์ พิทักษ์ ลักษณะ ภาคย์ พยัคฆ์

ตัวอย่างที่ใช้เข้าประโยค

ไม่มีทุกสิ่งอะไรพอสบาย. ทุกข์ภัยไม่มี
 ค่อยมีสุข. ท่านผู้ดีมียศศักดิ์. เรือไฟใช้จักรแล่นเร็ว.
 เครื่องจักรเขาทำมาแต่่นอก. ช่างเขารู้จักแก้เครื่อง
 จักร. ที่ทางนี้มีศาลเทพารักษ์. เขาลือว่าอารักษ์
 นี้ศักดิ์สิทธิ์. เขาเล่าว่าพวกยักษ์ใจดุร้าย. คำเขา
 ว่าข้านี้เห็นประจักษ์. เทพารักษ์ช่วยพิทักษ์รักษา.
 อาลักษณ์นั่งเขียนหนังสือ. พระลักษณ์มีชื่อใน
 เรื่องโขน. คนเขาเรียกเลื้อว่าพยัคฆ์. ยศศักดิ์
 มีมากเพราะความดี. พระลักษณ์กับพระรามพา
 สีดาไปในป่า.

แบบฝึกหัดให้นักเรียนหาคำในมาตรา กก

ตัว ก, ค. สกต มีตัวการันต์ เต็มลงในที่ว่าง

ไม่มีสุขเป็น.....ทุกเวลา. เรือไฟมี.....ท้ายพัดน้ำ.
 นาฬิกามี.....เดินได้. ตระกูลท่านผู้มีบรรดา.....

หมอละเลย.....ไม่ใช่เป็นหมอลวง. แลเห็นชัดแน่
 ประ..... เลี้ยงดูอยู่พิ.....รักษา. คนเขาบวงสรวง
 เทพา..... ในป่ามีพ.....ร้าย. พระรามมีพลลิงไปรบ.....

แบบฝึกหัดบอกให้นักเรียนเขียน

คนชอบกันมีทุกข์สุขมาเยี่ยมเยียน. ไม่มีทุกข์
 อยู่เป็นสุขสบาย. เลื่อนนี้ฝีมือเย็บหรือใช้จักร ?
 รู้จักเห็นประจักษ์อยู่แก่ตา. ลวดลายแลเห็นชัดแน่
 ประจักษ์. เทพารักษ์ช่วยพิทักษ์รักษา. บวงสรวง
 เทพดาอารักษ์. อาลักษณ์อ่านคำประกาศ. พวก
 โขนแต่งตัวเป็นยักษ์. พวกยักษ์เดินยักทำท่าทาง.
 เขาพยักหน้าให้ดูหมู่พยัคฆ์. พระลักษณ์ถูกหอก
 โหมกขัศกัศ.

บทที่ ๒๔

คำในมาตรา กต ตัว จ, ช, ฌ, ต, ต, ท. สกต มีตัวการ์นต์

พจน์ ภาชน โยชน เพ็ชร พิพัฒน์

พระหัตถ์ นั้ดถุ์ สัตย์ อำมาตย์ นิตย์ บัณทิตย์
 อาทิตย์ นิตยภัตร์ ฉัตร์ บาตร จิตร มิตร
 บุตร เขตร์

ตัวอย่างที่ใช้เข้าประโยค

เด็กเรียนหนังสือถึงไผพจน์. พระสุพรรณภาชน์
 ของหลวง. ทางสี่ร้อยเส้นจึงเป็นโยชน์. ทางนี้ไป
 ไกลหลายโยชน์. ทำมาหากินได้เป็นประโยชน์. ของ
 สิ่งนี้ดีใช้ได้ประโยชน์. ได้เพ็ชรมาเราจะทำแหวน.
 ต้นตาลมีมากที่เมืองเพ็ชร. จีนเป็นที่ขุนพัฒน์.
 หมอมี ๆ ยานั้ดถุ์. ยานั้ดถุ์นี้ดีแก้เปนลม. คนดีมี
 ความสัตย์. คนเขาทำงานอยู่เป็นนิตย์. นักปราชญ์
 ราชบัณทิตย์. วันเสาร์เวียนมาวันอาทิตย์. ดวง
 อาทิตย์มีแสงสว่าง. ราชวัตรกับฉัตร์เบญจรงค์. บายศรี

ทำเป็นชั้นคล้ายกับฉัตร. คนเปนมิตรรักใคร่กัน.
 บิดามารดาเลี้ยงดูบุตร. พระราชาณาเขตร์แขวงนี้
 มีอำเภอ. พันเขตร์วัดไปมีบ้าน. สัตว์สี่เท้าสัตว์
 สองเท้า. เครื่องพิณพาทย์มีปีกลอง. คนเจ็บหา
 แพทย์มารักษา. คนเขาโจทย์เลขมาให้คิด. โจทย์
 กับจำเลยเปนคู่ความ. ของระบาทว์ตกค้างอยู่.

แบบฝึกหัดให้นักเรียนหาคำในมาตรา กต

ตัว จ, ช, ฌ, ด, ต, ท. สกต มีตัวการันต์ เต็มลงในที่ว่างให้ครบ

หนังสือส่งโยคกับไ..... คำขายได้ผลประ.....
 ของนี้มีประ.....ใช้การได้. ทางไกลสักกี่.....? แหวนเขา
 ผิง..... หอรัชฎากรพิ..... ยา.....นี้แก้ลมวิงเวียน. คน
 มาทำการเสมอเปน..... วันจันทร์หรือวันอา.....? แดน
 หัวเมืองจดถึงกัน. คนเปน.....สหายรักใคร่กัน.

เขาถามกันว่าเด็กคนนั้นเป็น.....ใคร ? งาม.....เลื้อย
ไปไม่มีตีน. เขาว่า.....ในบ่อนี้ดูร้าย. หาพิษ.....มาประ
โคม. คนเขาคิดทำ.....เลข. คนเป็น.....มาฟ้องความ.

แบบฝึกหัดบอกให้นักเรียนเขียน

เพชรอย่างดีแท้ราคาแพง. ที่เมืองเพชรบุรีมี
ภูเขา. ผลประโยชน์กำไรขายของได้. ทางไกล
ยาวหลายโยชน์. หมอดีมียานัตถ์หลายขนาน. คน
ซื่อสัตย์ไม่คดโกง. คนหมั่นทำการอยู่เป็นนิตย์.
คนเป็นใจจริงไม่สบาย. ดวงอาทิตย์นี้มีแสงส่อง
สว่าง. คนเป็นมิตรไมตรีกัน. บิดามารดารักใคร่
บุตร. ตามหัวเมืองแบ่งที่เป็นเขตรัษฎ. เสือ
ข้างเป็นสัตว์อยู่ในป่า. ชาวเรือเขาใจท้าวจรเข้
ขึ้น. แพทย์หม่อมามารักษาไข้. โกงจุกมี
พิษพาทยเครื่องใหญ่. คนทำผิดต้องริบระบาท
ของ. ผูกสัตว์วิ่งพล่านอยู่ชายป่า. ทางนี้ต้องไป

ไกลหลายสิบโยชน์. คนนี้เขาดีมีความสัตย์. ใน
เขตรนี้มีเสือชุมหรือไม่ ?

บทที่ ๒๕

คำในมาตรา กต ศ, ษ, ส. สกต มีตัวการ์นต์

อาสน์ ธรรมาสน์ เทศน์ นิเวศน์
นเรศร์ ศิษย์ มนุษย์ บุษย์ พระโอรส สาส์น
สวัสต์ กบิลพัสดุ์

ตัวอย่างที่ใช้เข้าประโยค

อาสน์สงฆ์สำหรับพระท่านนั่ง. ธรรมาสน์
เขาตั้งไว้ในศาลา. พระขึ้นเทศน์บนธรรมาสน์. เนื้อ
ความมีในคัมภีร์พระท่านเทศน์. เดินไปไกลจะถึงวัด
สุทัศน์. เด็กเป็นศิษย์พระอยู่ในวัด. ศิษย์เรียน
หนังสือกับอาจารย์. คนเราเขาเรียกว่ามนุษย์.

แหวนหิ้วฝังพลอยบุษย์. ราชทูตถวายพระราชสาสน์.
 อยู่เป็นสุขสวัสดิ์ไม่มีภัย. เมืองกบิลพัสดุ์เป็น
 เมืองพระ.

แบบฝึกหัดบอกให้นักเรียนหาคำ แม่กด

ตัว ศ ษ ส สกด มีตัวการันต์ เต็มลงในที่ว่าง

ที่ศาลายกพื้นแปน.....สงฆ์. ในศาลามีธรรม.....ตั้ง.
นั่งใกล้อาจารย์. เด็กเป็น.....พระอยู่วัดเรียนหนังสือ.
 ดวงตราเขาแกะเป็นรูปม..... ช่างเขียนๆ รูปยักษ์รูปม.....
 เล็กกว่ายักษ์. ผู้ใหญ่ให้พรจงเจริญ.....มงคล.

แบบฝึกหัดบอกให้นักเรียนเขียน

ผ้าขาวเขาปูที่อาสน์สงฆ์. พระท่านเทศน์
 บทธรรมาสน์. อาจารย์สั่งสอนศิษย์. ศิษย์ต้อง
 กลัวเกรงอาจารย์. คำเขาว่าเกิดมาเปนมนุษย์.
 บุษย์สี่ขาขวากับเพชร. บุษย์น้ำเพชรสิ่งงามเขา

ทำแหวน. เจ้าคุณจะไปเทศน์ที่ไหน ? เสด็จออกจากพระราชนิเวศน์. ไปทำบุญที่วัดบวรนิเวศ.

บทที่ ๒๖

คำในมาตรา กบ ตัว ป, พ. สกต มีตัวการันต์

กระสาปน์ ศัพท ทรัพย์ กาพย์ ทิพย์
เทพย์ เสพย์

ตัวอย่างที่ใช้เข้าประโยค

เงินเหรียญทำที่โรงกระสาปน์. กิตติศัพท์
ข่าวเขาเล่าลือ. ผู้มีทรัพย์สิ้นเงินทอง. เสรัฐมี
ทรัพย์สมบัติมาก. หนังสือกาพย์กลอน. เขาว่า
เทวดาอยู่พิมานเสวยทิพย์. คนเราเสพย์อาหารดีมีรส.

แบบฝึกหัดให้นักเรียนหาคำในแม่ กบ

ตัว ป, พ สกต มีตัวการันต์ เต็มลงในที่ว่าง

กิตติ.....คำเล่าลือนี่เชื่อยาก. โรงกระ.....สำหรับเป็นที่ทำเงิน.

คนมี.....สินบริบูรณ์. คนมีๆ สมบัติ. รักษาศีลเว้น
ไม่.....สุราเมรัย. หนังสือ.....กลอนหรือโคลง ? ของ
ที่เทวดากินเขาเรียกว่าของ.....หรือ ?

แบบฝึกหัดบอกให้นักเรียนเขียน

เราได้ยินกิตติศัพท์เขาเล่าลือ. พระราชทรัพย์
ของหลวง. ทรัพย์สิ้นเงินทองบริบูรณ์. คำกาพย์
กลอนที่เขาแต่ง. ของเทวดาเขาว่าเป็นเครื่องทิพย์.
หมู่เทพย์อยู่ในทิพย์พิมาน. อย่าเสพยาสุราให้เมาไม่ดี.
ที่ว่ามัทรีทรัพย์ร่อยกระสาปนั้นนั้น คิดเปนเงินเท่าไร ?

บทที่ ๒๗

คำใช้ ตัว ฤ อ่านสำเนียงเหมือน ริ

ฤทธิ อ่านว่า ริด

อำนาจซึ่งเปนเครื่องสำเร็จ

ความประสงค์

ฤชยา อ่านว่า ริสะทยา

ความไม่ชอบในใจ การที่ผู้

อื่นได้ลาก เปนต้น

กฤษณา อ่านว่า กริตสะหนา
ไม้แก่นดำ, ไม้หอมสีดำ.

ปฤษฏางค์ อ่านว่า ปริดสะตาง
หลัง

กฤษ อ่านว่า กริต
อาวุธอย่างหนึ่ง รูปคดๆ

อังกฤษ อ่านว่า อังกริด
คนยุโรปชาติหนึ่ง

สังสกฤต อ่านว่า สังสะกริต
พราหมณ์เก่าที่อยู่ในอินเดีย

อุกฤษฐ์ อ่านว่า อุกริต
อย่างยิ่ง, อย่างสูง.

สฤษดิ์ อ่านว่า สะหริด
ทำให้สำเร็จ, สร้าง.

ศฤงคาร อ่านว่า สริงคาน
ทรัพย์สมบัติ

ทฤษฏี อ่านว่า ทริดสะดี
ความเห็น

ดำฤชณา อ่านว่า ดำริด
สะหนา ความดีนรณ,
ความอยากได้.

ปฤศณา อ่านว่า ปริดสะหนา
คำทาย, คำถาม.

ตัวอย่างที่ใช้เข้าประโยค

ผู้ศักดิ์สิทธิ์มีฤทธิ์เดช. เขาว่าหนุมานนี้มี
ฤทธิ์. อย่าอิจฉาฤชยาเขา. ไม้กฤษณาเขาว่า

มีอยู่ในป่า. ยาไซ้เข้าเนื้อไม้กับกฤษณา. แยก
 สรรวมแล้วเห็นบกฤส. เด็กเรียนหนังสืออังกฤษ.
 คนอังกฤษหัดพูดภาษาไทย. ภาษาพราหมณ์สังสกฤต.
 ปฤศณาเขาว่าไว้ให้คนคิด. ผู้ใดหนออาจมาคิด
 ปฤศณา.

แบบฝึกหัดบอกให้นักเรียนหาคำ ตัว ฤ
 อ่านสำเนียงเหมือน ริ เต็มลงในที่ว่าง

เขาว่าหนุมานมี.....มาก. เครื่องยาเข้า.....ณากับ
 กะลำพัก. แยกเห็นบ.....ไว้นอกเสือ. ภาษาฝรั่งอ้ง.....
 เขาผูก.....ไว้ให้คนคิด. คนมักพอใจคิด.....

แบบฝึกหัดบอกให้นักเรียนเขียน

ไม้กฤษณาซื้อมาจะทำยา. จะไปคิดปฤศณาที่
 วัดไหน ? อย่าได้คิดปฤศณาจะพาหลง. หนังสือภาษา
 สังสกฤต. เราไปดูพวกแยกเขารำกฤส. คนอ้ง
 กฤษณั่งในเรือไฟ. นายเถียนเรียนหนังสืออังกฤษ.

บทที่ ๒๘

คำใช้ ตัว ฤ อ่านสำเนียงเหมือน รี

ฤดู อ่านว่า รีดู

คราว, เวลา (ที่กำหนดด้วย

หนาวร้อน เป็นต้น)

พฤษภดี อ่านว่า พระหัตถะบดี

ชื่อดาวนพเคราะห์ที่ห้า

ชื่อวันที่ห้าของวันทั้งเจ็ด

พฤษภ อ่านว่า พระสภ โค

หฤทัย อ่านว่า พระทัย ใจ

อมฤต อ่านว่า อะมะริต

สิ่งที่ไม่ตาย

พฤษดมา อ่านว่า พระธิดา

คนแก่

คฤหัสถ์ อ่านว่า คระหัตถ์

ผู้มีเรือน, ผู้ที่ไม่ได้บวชอยู่.

ประพจน์ อ่านว่า ประพริต

ทำ, ให้เป็นไป.

มฤคา อ่านว่า มริกคา เนื้อ

ปฤษา อ่านว่า ปริกสา

คำหาเรือ

พฤษจิกา อ่านว่า พระธิดะจิกา

แมลงป่อง

พฤษา อ่านว่า ปริกสา

ต้นไม้

ตฤก อ่านว่า ตรีก

คิดดู, ตรวจสอบด้วยใจ.

ตัวอย่างที่ใช้เข้าประโยค

ฤดูนี้เกือบจะถึงฤดูหนาว. คฤหัสถ์บวชเป็น
พระภิกษุ. คนเขาประพฤติดีไม่มีชั่ว. ผู้ใหญ่
สอนจงประพฤติตาม. นายมานั่งปรึกษากันกับ
นายมี. ต้นพฤษภาใหญ่มีใบป่า. นั่งตฤกนอน
ตรองถึงการงาน.

แบบฝึกหัดให้นักเรียนหาคำ ตัว ฤ อ่านเหมือน รี
เติมลงในที่ว่าง

หาผ้าไว้ห่ม.....หนาว. พระนั่งพูดกับ.....หัสถ์.
ผู้ใหญ่สอนให้ประ.....สิ่งที่ดี. คนเขานั่ง.....กัน.
ใบป่าใหญ่มีต้น.....มาก. จะทำการจง.....ดูให้ดี.

แบบฝึกหัดบอกให้นักเรียนเขียน

คนเขานั่งปรึกษาหารือกัน. คนดีเขาไม่ประ
พฤติชั่ว. จงหมั่นตฤกถึงการงาน. ต้นพฤษภา

มีมากในป่าใหญ่. คฤหัสถ์เดินมากับสามเณร.
 ฤดูนี้หนาวเย็นเปนไหน ? เขาซื้อผ้ามาไว้ห่ม
 ฤดูหนาว.

บทที่ ๒๙

คำใช้ ตัว ฤ อ่านสำเนียงเหมือน เรอ

ตัว ฤ อ่านสำเนียงเหมือน รือ

ฤกษ์ อ่านว่า เริก ดาว, เวลาที่กำหนดทำการ.	ฤ อ่านว่า รือ ใช้สร้อยโคลง ฤษี อ่านว่า รือสี คนผู้แสวง หาคณพิเศษ
--	--

ตัวอย่างที่ใช้เข้าประโยค

วันนี้ฤกษ์ดีอยู่หรือท่านโหร ? คนเขาไปหา
 หมอให้ดูฤกษ์. ฤษีอยู่บนเขานั่งเข้าฌาน. เปน
 ดังฤคำโคลงจึงว่าฤพ้อ.

แบบฝึกหัดให้นักเรียนหาคำ

ตัว ฤ อ่านเหมือน เรอ ตัว ฤ อ่านเหมือน รือ
เติมลงในที่ว่างให้ครบ

หมอดู.....การมงคล. ครั้นได้.....จึงให้ลั่นฆ้อง.
ตาดีเอาหัว.....ซี่สรวมมาเต้นโชน. เปนดัง.....แม่
ให้โหยหาลูก.....?

แบบฝึกหัดบอกให้นักเรียนเขียน

เขาปลุกเรื่อนหาฤกษ์ที่วันดี. ที่หน้ากุฎีฤๅษีมีต้นไม้.

บทที่ ๓๐

คำพ้อง ๖ ในมาตรา ก กา

ค่า	ราคา	ท่า	คอย, ที่ขึ้นลงริมน้ำ.
ข้า	ตัวของเรา, บ่าว.	ถ้า	ผิ, แม่น, หากว่า.
ฆ่า	ทำให้ตาย	ว่า	พูด

หว่า พรณไม้อย่างหนึ่ง

ย่า แม่ของพ่อ

หญ้า พรณผักเป็นกอที่

เคลื่อนกลาตอยู่เรียดิน

หน้า ใช้ในคำที่เป็นนาม

น่า ใช้ในคำที่เป็นกริยา

ตัวอย่างที่ใช้เข้าประโยค

เงินค่าสมุดของท่านเท่าไร ?

ข้าจะคอยอยู่

ที่นี่ก่อน. อย่าเพื่อฆ่าฟันมันเสียเลย.

เขามา

คอยที่ท่านอยู่แต่เช้า. เรือลำนั้นเพิ่งมาจอด

อยู่ที่ท่า. ถ้าเราไปจะได้หรือ ? เขาว่าอะไรแก่

ท่านบ้าง ? ริมสวนของท่านมีต้นหว้าอยู่ด้วย

หรือ ? เจ้าจงไปหาย่าของเจ้าเถิด. ฉันเห็นเขา

ถางหญ้าอยู่ในสวน. ดูผิวพรรณหน้าตาน่าเอ็น

ดู. หน้าร้อนเราชอบนอนริมหน้าต่าง.

แบบฝึกหัดให้นักเรียนหาคำในพวกเช่นข้างต้นนั้น
มาเติมลงให้ได้ความในที่ว่างเหล่านี้

ฉันจะเอาเงิน....เนื้อไปใช้เขา. เจ้าเอามีดของ
เจ้ามาให้....หรือ ? พรานมักจับนกมา.....กิน. เวลา
ป่วยเอ็งจงไปคอย.....ข้าที่.....น้ำ. พามาให้พบฉัน
เห็นจะดี. ฉันได้....แก่ท่านแล้วท่านไม่เชื่อ. ฉัน
ไปพบยายแก้วชายลูก..... ของฉันแถมมาหาปู่ที่
บ้าน. ฉันพบแพะกิน.....แพรง. คนเปนแผลที่.....
ดู.....เกลียด.

แบบฝึกหัดบอกให้นักเรียนเขียน

ฉันจะไปลาย่า. เรือจอดถึงท่า. ลูกหัวว่าตัน
นี้ตก. ตาแก่ไปถางหญ้า. ถ้าจะอยู่ก็อย่าไป.
ข้าไม่ชอบคนเก่ง. เจ้าว่าอะไรอุปฮิบ ? แยก
ฆ่าโคขาย. ฉันมาเอาค่าเช่าตึก. ดูหน้าเอ็นดู.
หน้าตาสดชื่น.

บทที่ ๓๑

คำพ้อง ๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับคำ

มีพยางค์หลายพยางค์ ในมาตรา ก กา

อาศฯ หวังใจ

มุขฯ พุดปด

ศฯ ไรองอาศรย, ไรองพัก.

ปฤกษฯ หารือกัน

ภฯ คำที่พุดของคณ

อุสฯ หะ ความเพียร

ตัวอย่างที่ใช้เข้าประโยค

เขามารับอาศฯว่าจะไปรบศึก. ปลุกศฯลาได้

ตั้นไม้เย็นสบาย. จันอยากรจะเรียนภฯมลายู.

คณดีเขาไมพุดคำมุขฯ. เจ้าจงไปปฤกษฯกับเขาดู.

ช่างกระไรไมมีความอุสฯหะ. เดือนหกขึ้น ๑๕ คำ

เป็นวันวิสาขบูชา.

แบบฝึกหัดให้นักเรียนหาคำในพวกเช่นข้างต้น
มาเติมลงในที่ว่างเหล่านี้

ใครจะรับอา.....ไปยังเสือ ? อย่าสอนให้เด็กพูด
มุ.....จะเสียไป. ท่านได้เรียนรู้ในภา.....มคอหรือ ?
แม่วิ่งอยู่บนหลังคา.....ลากกลาง. ต้องอุ.....หะไป
เที่ยวปลูก.....หาหรือท่านผู้รู้. วันวิ.....จะฟังเทศน์.

แบบฝึกหัดบอกให้นักเรียนเขียน

ใครจะรับอาศา. ยังไม่รู้ภาษา. จงมีความ
อุสาหะ. เจ้าอย่าหัดพูดมุษา. ศาสาณิกว้างใหญ่.
ต้องปลูกษาหาหรือกันดูก่อน. พระท่านเทศน์วิศาขบูชา.

บทที่ ๓๒

คำพ้อง ไ ในมาตรา ก กา กับคำ ~ ในมาตรา เกย

ใช้เจ็บ	ชื่อโรคเฉพาะ	ใส	กระจ่าง, สว่าง.
	อย่างหนึ่ง	ใส	เสือกไป, ส่งไป.
ตะไค่	คราบที่เกิดด้วยน้ำ	ไสย	ความนอน
ไม่	เป็นคำปฏิเสธ คือ พ้น		ชื่อคัมภีร์อย่างหนึ่ง

ใหม่	จากความต้องการ อาการที่ไฟติด หรือ เพนถ่านเพนเท้าด้วยไฟ		อาศรัย สงสัย	พักพิง เคลือบแคลง
------	--	--	-----------------	----------------------

ตัวอย่างที่ใช้เข้าประโยค

สูบบุหรี่ตัวใหญ่จนไฟไหม้ปาก. ยังสงสัยอยู่
ว่าน้ำจะไม่ใส. ไม่ควรจะเลือกใสให้ไปเสีย.
นี่ใครใช้คนใช้ชายใช้ไก่ ? ตะไคร่น้ำทำเราสิ้น
จนหกล้ม. เดียวนี้เจ้าอาศรัยอยู่ที่ไหน ? ไสย
ศาสตร์เขาว่าตำราเก่า.

แบบฝึกหัดให้หาคำในพวกเช่นข้างต้น
มาเติมลงให้ได้ความในที่ว่างเหล่านี้

จงเอาเงินให้คน.....สักสี่บาท. ได้ยินว่าเพลิง.....ที่
ศาลเจ้า. ความรายนี้ฉันยังสง.....อยู่. ทำแต่พอ
ได้อา.....อยู่ชั่วคราวหนึ่ง. ทำไมหมอมไม่.....ข้างให้ไล่ ?

ตัวเรานี่....ควรจะเกียจคร้าน. จงไปตักน้ำ.....ๆ มากิน
สักถ้วยเถิด. ในตุ่มนี้มีตะ.....น้ำมาก.

แบบฝึกหัดบอกให้นักเรียนเขียน

ขอน้ำใสกินสักถ้วย. พี่, ฉันป่วยเปนไข้. ปัง
ปลาอย่าให้ไหม้. ไม่ทำก็ไม่ว่าแล้ว. อาศรัยอยู่ที่นี้.
ตะไคร่น้ำช่างจับมาก. ไส้กบไม่เรียบ. ยังสงสัย
อยู่.

บทที่ ๓๓

คำพ้อง ๔ ในมาตรา ก กา

เท่า	ทัน, เทียม, ถึง.	เสา	หลัก, เสาเรือน.
	ธุลี, ลออง, ฝุ่น, ผง.	เสาร์	ดาวนพเคราะห์ที่ ๗,
เก้า	แก่		ชื่อวันที่ ๗ ของวันทั้ง ๗

ตัวอย่างที่ใช้เข้าประโยค

เขามาเที่ยวป่าร้องไห้หามเสา. โรงเรียน
เราหยุดวันเสาร์ด้วยครึ่งวัน. จะติดไฟไม่ต้องเป่า
ให้เท่าฟุ้ง. คนแก่เฒ่าอายุมากกว่าเด็ก. จะ
ให้น้องลักเท่าไรนะพี่จ๋า ? ที่โรงเรียนสาวภาสอน
แต่เด็กหญิง.

แบบฝึกหัดให้หาคำในพวกเช่นข้างต้นนั้น
มาเติมลงให้ได้ความในที่ว่างเหล่านี้

คนแก่.....ถือไม้เท้าค่อยก้าวย่าง. ร้องเท่านั้น
ท่านซื้อราคา.....ไร ? ในวัน.....เขาไม่ให้ยก..... ฉัน
รู้.....ว่าท่านจะไม่มา. เอา.....กลับมาไรไว้มตามได้
ต้นไม้ดี.

แบบฝึกหัดบอกให้นักเรียนเขียน

ไหม้เปนเท่าแล้ว. ดูแก่เฒ่าลงไปมาก. ยัง
ขาดเสาอีกเท่าไร ? รอเพียงวันเสาร์ก็ได้. โรง
เรียนสาวภา.

บทที่ ๓๔

คำพ้องในมาตรา กง

ผักกะสัง	ชื่อผัก	สรง	อาบ
สังข์	หอยขาวชนิดหนึ่ง	ระหง	สูงชูด, สูง
ยาง	ชื่อนกอย่าง ๑ คนขาว, ยางไม้.		หรือยาวซึ่งไม่มีที่กีด.
ไตรยางค์	องค์สาม	สิง	อยู่, สรวมอยู่, แทรกอยู่.
ไตรยางค์	สามส่วน	สิงห์	ราชสีห์
พะวง	ห่วงใย, สงสัย.	พง	ป่ารก
สง	สาងขึ้น, เรียกชื่อ หมากที่สุก.	พงษ์	เชื้อสาย
สงฆ์	พระสงฆ์	วง	สิ่งที่กลมเปนขอบ
ประสงค์	ต้องการ	วงษ์	เชื้อสาย
		หงส์	ชื่อนกอย่าง ๑ คล้ายห่าน

พะอง	ไม้ลำอย่าง ๑ สำหรับ	องค์	ตัว, ส่วน.
	พาดขึ้นต้นไม้สูงๆ	ข้าง	เบื้อง, ส่วน.
องญวน	เจ้าญวน	ค่าง	สัตว์ชนิดหนึ่งคล้ายลิง

ตัวอย่างที่ใช้เข้าประโยค

ที่สวนนี้มีผักกะสังขึ้นมากนัก. เสียง
 สนั่นด้วยแดรสังข์. จงสับยางมะขวิดมาปิด
 ทอง. เห็นนกยางบินลงในหนอง. ฟังเรียนจบ
 ไตรยางศ์เท่านั้นเอง. แจกเขาว่าผีสิงในศาลเจ้า.
 ไม่ควรจะพะวงด้วยพงษ์พันธุ์. สิงหราชผาดแผลง
 สำแดงฤทธิ์. ล้อมวงกันทำไมในป่าพง? เมื่อ
 ก็เราต้องประสงค์หามากสง. แกล้งยุยงให้ไปเก็บ
 ดอกประยงค์. ทำพะองขึ้นไปจับค่างบนต้นไม้. ดู
 สูงระหงคอยาวราวกับหงส์.

แบบฝึกหัดให้หาคำในพวกเช่นข้างต้นนั้น

มาเติมลงให้ได้ความในที่ว่างเหล่านี้

ช่างสลักทำโต๊ะจุ่ม....อยู่สองตัว. ตัดไม้มาทำ
 พระ....พาดขึ้นต้นหมาก. เสต็จประทับอยู่ที่นี้
 พระ....? ป่าจำ, ขอแหวนให้ฉันสักสอง.... ใคร
 หนอช่างมาปดเราว่าผี....? ช่างกระไรคอรระ....ราวกับ
 อรุ. จงไปซื้อผักกะ....มาบ้าง. ผูก....เล่นน้ำในสระใหญ่.
 ฉันมีความพะ....ถึง....พันธุ. ที่นี้ดูหญาารกรวกับ....
 เขาไปลับ....มะขวิดที่....สวน. ข้ายิง....ตายตกติดพะ.....

แบบฝึกหัดบอกให้นักเรียนเขียน

ใครว่าผีสิง ? ไปซื้อหมากสง. เสียงใคร
 เป่าสังข์ ? วงษ์วารของใคร ? พระสงฆ์ท่านสร่งน้ำ.
 กินผักกะสัง. เข้าไปในพง. พระองค์เจ้าเสต็จมา.
 ปีนพะองขึ้นไป. สงฟางให้โปร่ง. จะไปตีฆ้อง
 วง. ดูสูงระหง. ต้องประสงค์อะไร ? เผ่าพงษ์อยู่

ที่ไหน ? เขาปั้นรูปหงส์. ไม่ต้องพะวงดอกท่าน.
 ฟุ้งจบไตรยางศ์. ยางมากแท้ๆ. ไม่มียางอาย.
 นกยางกินปลา. แอบอยู่ข้างหลัง. เขายังค้างตาย.

บทที่ ๓๕

คำพ้องในมาตรา กน

กัน	บ่งปิด, กันไว้, ด้วยกัน.	ครรภ์	ห้อง, ท้องลูก.
กัณฑ์	กำหนด, หมวด, ตอน	ประจัน	พอบพบ, พอถึง.
ฉกรรจ์	ดู, แข็งแรง.	จันทน์	ชื่อต้นไม้อย่าง ๑
กรรณิกา	ชื่อต้นไม้ชนิด ๑	จันทร	พระจันทร์,
ขัน	แข็ง, ประหลาด,		ชื่อวันที่ ๒ ของวันทั้งเจ็ด.
	ภาชนะอย่าง ๑, ไกร้อง.	อัศจรรย์	ประหลาด
ขรรค์	พระขรรค์	ฉันท	กิน, ตัวของเรา.
คั่น	อาการที่คั่น	ฉันท	ภาพย์ฉันท.
สำคัญ	ที่หมาย, เก่ง.		

ตัวอย่างที่ใช้เข้าประโยค

ฉันก็ نرمแต่พอกันแต่ร้อน. เด็กคนนี้ใจคอ

ฉกาจฉกรรจ์. นี่พวงมาลัยดอกกรรณิกาของ

ใครร้อย ? พระท่านเทศน์กัณฑ์ชุกสกุติ.

เขาพูดอะไรอยู่ข้างจะขึ้น ๆ มาก. ลูกขึ้นไป

ซื้อขันแต่ไก่ขัน. ต่อวันจันทร์จึงจะไปหาท่าน.

นายไชยขรรค์เชิญพระขรรค์ตามเสด็จ. ทำการ

คราวนี้อยู่ข้างจะกวดขันนัก. ฉันคันหลังวาน

เกาให้สั๊กหน่อย. เรื่องนี้อยู่ข้างจะสำคัญมาก.

หญิงคนนี้ดูเหมือนจะมีครรภ์. ต้องทำฝาประจัน

ห้องเสียให้แล้ว. เขาเอาลูกจันทร์มาให้ฉันเปนสอง

เถา. วันนี้ดูพระจันทร์แจ่มกระจ่าง. ฉันมีความ

อัศจรรย์ในใจนัก. นิมนต์ฉันเสียก่อนจึงแต่งฉันท์

เถิดคุณ. เจ้านายเสวยน้ำจันทน์นั้นอย่างไร ?

แบบฝึกหัดให้หาคำในพวกเช่นข้างต้นนั้น
มาเติมลงให้ได้ความในที่ว่างเหล่านี้

ถ้าไปด้วย.....คงจะช่วยป้อน.....ได้. ต้องการ
ดอก.....สักหน่อย. ต้องหาเครื่องบูชา.....ให้มากๆ.
นายไชย.....ถือพระ.....ดู.....จริง. ใจฉ.....จริงหนอท่าน
ช่างตัดได้. ต่อวัน.....ฉันจึงจะพบท่าน. ได้ยิน
เสียงไก่.....เมื่อย่ำรุ่ง. เด็กร้อง.....เจ้าชาฉันถามข่าว.

แบบฝึกหัดบอกให้นักเรียนเขียน

เอ็งอย่าไปปิ่นต้นจันทร์. พระฉันแล้วหรือ
ยัง ? อะไรเปนสิ่งสำคัญ ? ฉันไม่เห็นเปน
อัศจรรย์. หญิงนี้เห็นจะมีครรภ์. ไก่ขัน
เมื่อเช้า. ฟาดด้วยพระแสงขรรค์. เกาให้
ถูกที่คัน. เจ้านี้ใจฉกรรจ์นัก. ฉันสำคัญ
ว่าจะอยู่. ใครแต่งโคลงฉันท์ดีบ้าง ? อยู่
ข้างฝาประจันห้อง. เห็นพระจันทร์เมื่อวันจันทร์.

นายรองไชยขรรค์. เราคอยป้องกันอยู่เสมอ.
 เก็บดอกกรรณิกา. ไม่มีชั้นจะตักน้ำ. ใคร
 จะชั้นอาศา ? รวมด้วยกันเพนเท่าไร ? ไปจัด
 เครื่องภัณฑ์. ท่านแต่งฉันทดีจริง. ใครรู้
 จักนำฉันทบ้าง ?

บทที่ ๓๖

คำพ้องในมาตรา กน

ทัน	เท่า, ถึง.	บันได	กระได
ธรรม์	เที่ยงตรง, โดยตรง.	บัญญัติ	แต่งตั้ง, ข้อบังคับ.
ทัณฑ์	โทษ, อาชญา.	บรรณ	นอน
บัน	แบ่ง	บรรจบ	พบ, สมทบ, ครบ.
ปัญหา	คำถาม	บรรดา	หมดทั้งพวก,
ปัญญา	เครื่องรู้		หมดด้วยกัน.
บุกบัน	บุกรุก		

พิน	ครบสิบร้อย, กิริยา ที่โอบด้วยเชือกหรือผ้า.	พรรณนา	กล่าวชี้แจง
พรรณ	สี, อย่าง, พืชพรรณ.	พันธุ์	เครือญาติ

ตัวอย่างที่ใช้เข้าประโยค

ถ้ามาไม่ทันจะต้องไปที่หลัง. ทำการอะไรให้อยู่
ในยุติธรรมจึงจะดี. มีปัญหาขัดข้องอยู่เรื่องหนึ่ง.
คนผิดต้องราชทัณฑ์. อย่าบุกบันขึ้นไปบนบันได.
ฉันขอปันไปให้เขาสักพินหนึ่ง. จะประมาณพงษ์
พันธุ์ก็กว่าพิน. ดูผิวพรรณผุดผ่องล่องนวล.
ข้อบัญญัติควรเราจะรู้ไว้. เสด็จบรรทมหลับอยู่
บนแท่น. บรรดาพวกที่มาจงไปบรรจบกันที่เก่า.
คนนี้เขามีสติปัญญา. ใครมานั่งพรรณนาอยู่กับ
ตา ? จงเอาเชือกมาลองพินดูก่อน. พรรณผัก
กาดของตามีพินนี้หรือ ?

แบบฝึกหัดให้หาคำในพวกเช่นข้างต้นนั้น
มาเติมลงให้ได้ความในที่ว่างเหล่านี้

ไล่ให้.....จึงจะเป็นยุติ..... ในกรมเมื่อคืนนี้.....เด็ก
หรือหัวค้ำ ? ทำราชการอย่าประมาทแก่ราช..... จง
แบ่ง.....ให้.....มิตรบ้าง. ท่านจะแก้.....หานี้ได้หรือ ?
ดูผิว.....เดี๋ยวนี้ค่อยดูช่อง. เอาเชือกพันมันไว้ก็คงอยู่.

แบบฝึกหัดบอกให้นักเรียนเขียน

ไปไม่ทันเขา. อยู่ในยุติธรรม. อย่าบุกบัน
นัก. บันใดจะหัก. บัญญัติว่าอะไร ? บรรดา
พงษ์พันธุ์. พันเสียสักพันรอบ. คนมีปัญญามาก.
พรรณนาถึงเรื่องอะไร ? จงแบ่งปันให้เขาบ้าง.
บรรหมยังไม่ตื่น. ปัญหานี้ใครแต่ง ? จะไปเมือง
สุพรรณ. ไปบรรจบกัน. ต้องลงโทษทัณฑ์.

บทที่ ๓๗

คำฟ้องในมาตรา กน

วัน	ดี, รุน.	วรรณ	สี, หมู, ผุง, พวก.
นิรันดร์	เสมอ	สวรรณ	ที่ซึ่งรวบรวมความสุข,
อรัญญิก	ราวป่า,		ชั้นฟ้า.
	ชื่อบ้านตำบลหนึ่ง.	สัน	สิ่งที่แข็ง, สิ่งที่โก่ง.
วัน	ป่า, วันคืน.	สัญญา	ความที่หมาย
รางวัล	ให้โดยมีความชอบ	สร	เลือก, คัด.
วัลลี	เถาไม้, เครือ, สร้อย.	สรรพ	ทั้งปวง
วัน	แปลใช้ว่าผีในท้อง		

ตัวอย่างที่ใช้เข้าประโยค

เราสัญญากับเขาไว้ว่าวันไหน ? ไปเลือกสรรดอก
ไม้มาปักขวด. เถาวัลลีพันเสายอดไสว. แสน
สนุกราวกับที่ท่าเมืองสวรรณ. อันความคิดของท่าน

นี่ดูคมสัน. ฉันมีความผาสุกเปนนิรันดร์. ไม่
อันนี้เก็บได้เมื่อไปสระประทุมวัน. หมั่นทำไปคงจะ
ได้รางวัล. ดาบเล่มนี้ซื้อมาแต่บ้านอรัญญิก.

แบบฝึกหัดให้หาคำในพวกเช่นข้างต้นนั้น
มาเติมลงให้ได้ความในที่ว่างเหล่านี้

เห็นดี.....กันอยู่แทบทุก..... คนใจบุญเชื่อว่าได้
ไป..... ใน.....นี้จะไปเที่ยวสระประ..... ไม้อันนี้เถา.....
พันออกยุ่ง. ผ้านี้เจ้าไปเลือก.....มาแต่ไหน? เด็ก
คนนี้พูดจาไม่คม..... ฉันแวะไปที่บ้านอ.....ญิก.

แบบฝึกหัดบอกให้นักเรียนเขียน

เลือกสรรเถาว์วัลลี. สัญญากันไว้. จะขึ้นสวรรค์.
สรรพสิ่งที่เก็บไว้. รอสักสามวัน. รางวัลเท่าไร?
อยู่ที่บ้านอรัญญิก. อยู่เปนนิรันดร์. ไปสระประทุม
วัน. เขาตีรันกันวุ่นวาย. รูปร่างล้ำสัน. ในป่าอรัญ.

บทที่ ๓๘

คำพ้องในมาตรา กน

กาญจน์	ทอง	อาการ	สิ่งที่สำแดง ชนิด มีเย็น
กาน	ตัด		ร้อนอ่อนแข็งเป้นต้น
กาณ	เสียตา	กาล	เวลา
กาฬ	ดำ	พงษาวดาร	เรื่องลำดับพระ
การ	ทำ, สิ่งที่ทำ.		เจ้าแผ่นดิน
ประการ	อย่าง	คาน	คานหาบน้ำเป้นต้น
จान	เจือ, ภาชนะอย่าง ๑	รำคาญ	ไม่ชอบใจเพราะถูก
	พวกขามแบนๆ		การรบกวน
จาร	ขีด, ทำให้เป้นรอย.	อังคาร	ถ่าน, ชื่อวันที่ ๓ ของ
พิจารณา	ตรวจตรา		วันทั้งเจ็ด
อาจารย์	ผู้เฒ่าเพื่อต่อศิษย์	บันดาล	หากให้เป้น
ชาน	กาก, นอกชานเป้นต้น.	ดาลู	เพดานในปาก
ชาญ	รู้ชัดเจน		

เพดาน	ผ้าข้างบน	ตาน	โรคชนิดหนึ่ง
กระดาน	ไม้แผ่น	ตาล	ต้นตาล
กัณดาร	ที่คับแคบใจ	บาน	ขึ้น, คล้อกเต็มที,
ทาน	ให้, กันทางไว้, สอบ.		แผ่น.
ธาร	ทรงไว้, น้ำ.	บาญชี	เครื่องจดจำ
นาน	ช้า	บาล	เสียง, รักษา.
ชำนาญ	รู้ชัดเจน		

ตัวอย่างที่ใช้เข้าประโยค

เมื่อถึงกาลแล้วจะทำอย่างไรได้. เห็นอาการท่าน
อาจารย์ยังเจ็บมาก. จะทำการต้องหมั่นพิจารณา.
ได้ทราบความทุกประการแล้ว. ต่อวันอังคารจึงจะ
จารหนังสือได้. ได้ยินว่าจะแห่พระอังคาร. หนู
ทำจนแตกบนนอกซาน. เขาชำนาญทำบาญชีมา
นานแล้ว. เขาเชี่ยวชาญแต่ในการหนังสือไทย.

เราต้องหิวกระดานอีกสามแผ่น. พระคชาธารเห็นจะ
 ทานไปไม่ไหว. ต้องให้กรมพยาบาลทานตัดหมอ.
 เปนตานทรางแสนกันดารจำหาหมอ. บันดาลให้
 ไปเสียก่อนแล้ว. ตอน จ ฉ นี่เปนเสียงเกิดแต่ดาล.
 เห็นลูกตาลลอยอยู่ตามลำธาร. ยังไม่บานซ้ำจริง
 น่ารำคาญ. จะไปเมืองกาญจนบุรีพຼ่งนี้. กาศปักษี
 ชุณปักษีเปนคู่กัน. พระกาลจะมาผลาญชีวิตสัตว์.

แบบฝึกหัดให้หาคำในพวกเช่นข้างต้นนั้น
 มาเติมลงให้ได้ความในที่ว่างเหล่านี้

ใครทั้ง.....หมากไว้ที่นอก.....? เกิดเป็นคนต้องรู้.....สิ้น
ยาว. จงจ่ายยาไปให้กรมพยาบาล..... จะไปลอยพระ
 อัง.....ในท้อง..... เห็นอา.....จะยังช้ากว่าจะหาย. ต้น
ของยายนี้ดูสูงนัก. คนพาลปลอมเป็นคนขอ.....
 แสนรำ.....ด้วยเด็กเปน.....ทราง. ดูหน้าตาเบิก.....สบายดี.
 ฉันเพิ่งมาจากเมือง.....บุรี. เมื่อถึงกาลแล้วพระ.....ก็เอาไป.

ทำการให้ดี. ทราบแล้วทุกประการ. ดูอาการประ
 หลาดมาก. ในรัชกาลนี้. ในเมืองกาญจน์บุรี.
 จงกานกึงไม่ให้เตียน. ยังเปนกาฬปักข์. ให้
 ทานคนแก่. ไปลอยพระอังคาร. อย่าให้จานแตก.
 จารหนังสือยังไม่แล้ว. ต้องพิจารณา. เขาเป็น
 อาจารย์. อยู่บนนอกชาน. ชานหมากเกลื่อน
 กลาด. เขาเชี่ยวชาญนัก. ทาสีเพดาน. ไม่กระ
 ดานของใคร ? อยู่ข้างจะกันดาร. อ่านพงษาวดาร.
 บันดาลให้เห็น. เด็กเปนตานทรง. เต็มน้ำตาล
 อีกหน่อย. จันร่ำคาญนัก. อย่ามาทัดทาน. ทาน
 กำลังไม่ไหว. ถือธารพระกร. ที่ในท้องธาร.
 พยาบาลมานาน. ยังไม่ชำนาญ. หน้าตาขึ้นบาน.
 ดอกนี้ยังไม่บาน. ปิดเสียทั้งสองบาน. ในบาญชีเท่าไร ?

บทที่ ๓๔

คำพ้องในมาตรา กน

พาน	ผ่านไป, ภาชนะ อย่าง ๑	สาร	แก่น, เข้า, ช้าง.
	ทำด้วยเงินและทองใส่	สาร	โบราณใช้ว่าจดหมาย
	หมาก พลู บุหรี่.	ศาล	โรง
ภาร	ธุระ	สงสาร	ท่องเที่ยว, ไทยใช้
พาล	อ่อน, โง่, โกง.		ว่าสมเพชเวทนา.
ราน	ร้าว, เกะกะ.	หาญ	กล้า
ราญ	รบ, สู้ศึก	อาหาร	สิ่งเลี้ยงชีวิต
สำราญ	สบาย	ทหาร	คนหนุ่ม, คนกำลัง,
สาน	กิจการที่สานเสื่อเบียดัน		คนรบทัพ.
		หารเลข	แบ่งเลข

ตัวอย่างที่ใช้เข้าประโยค

นี่พานของน้ำหรือของใคร ? ใครจะรับเป็น
 ภารธุระ. ช่วยปราบพาล. มาเกิดความร้าวราน
 ไม่สำราญ. มานั่งกินเข้าสารน้ำสงสาร. เขาไป

ชื่ออาหารริมศาลเจ้า. ทำไมมานั่งจักษณอยู่ริม
โรงศาล ? พวกทหารอีกหาญไม่กลัวใคร. เรียน
เลขหารพอจะได้เปนแก่นสาร.

แบบฝึกหัดให้หาคำในพวกเช่นข้างต้นนั้น
มาเติมลงให้ได้ความในที่ว่างเหล่านี้

ท่านสม.....องค์นี้ท่านดีจริง. ฉันไป.....นั่งฟังเขา
เป่าแตรอยู่ที่นั่น. ใครจะ.....ถือ.....เข้าไปได้ ? คช.....
แหง.....เจ้าหักทลาย. อย่าเอาเข้า.....ไปใส่ใน.....
ชื่อมาทำไมไม่เห็นเปนแก่น..... ตาแก่นั่ง.....กระจาด
อยู่หน้า..... ตานี้แกชำนาญการ.....เลข.

แบบฝึกหัดบอกให้นักเรียนเขียน

นี่พานของใคร ? นำสงสารเด็กกำพร้า. ไป
หาสมภาร. เจ้าอย่าคบคนพาล. ทำไมไปราน
กิ่งไม้. เปนทหารต้องอาจหาญ. ตาแก่แสน

พ้อม. ยังไม่เห็นคชสารกินเข้าสาร. ดูไม่เปน
 แก่นสาร. ปลุกศาลทำไม ? ติดด้วยสารส้ม.
 เรียนถึงเลขหาร. ไปซื้ออาหาร. มีความสำ
 ราษฎ. อย่าเที่ยวระราน.

บทที่ ๔๐

คำพ้องในมาตรา กน

กะถิน	ชื่อไม้สองชนิด	สิน	ทรัพย์, เข้าของ.
กฐิน	ผ้าที่เขาถวายสงฆ์ในที่ สุดฤดูฝนอย่าง ๑	รัตนโกสินทร์	ชื่อพระมหา นครกรุงเทพฯ
บิน	โบกไปด้วยปีก	ศิลป	วิชาความรู้ต่างๆ
ระบิล	ฉบับ, แบบ.	ศีล	ข้อกฎหมายในศาสนา
บิณฑ	ก้อนเข้า	สายสิญจน์	สายด้ายที่ทำ เพื่อการรตน้ำมันตร์
สิน	ตัด, ทำให้ขาด.		

บางปิ่น	ชื่อตำบล แขวง	อินทรี	ชื่อนกชนิดหนึ่ง
	กรุงเก่าที่มีพระราชวังเดี่ยวนี		คล้ายเหยี่ยว
อินทรี	เพนใหญ่	อินทรีย์	ใหญ่, ส่วนในกาย

ตัวอย่างที่ใช้เข้าประโยค

ถ้าจะไปทอดกฐิน, จงเก็บดอกกะถินมาฝากด้วย. เขาว่านกอินทรีชอบกินสัตว์เพนๆ. ท่านตัดสินใจให้เสียสินไหมเขา. เดี่ยวนีรัตนโกสินทร์ศกได้เท่าไร? ไปจำศีลที่ในวัด. ไม่ต้องวงสายสิญจน์. ต้องรำเรียนศิลปศาสตร์ให้ชำนาญ. พระสงฆ์ท่านบิณฑบาตเวลาเช้า. รู้ระบิลบทกลอนชำนาญมาก.

แบบฝึกหัดให้หาคำในพวกเช่นข้างต้นนั้น

มาเติมลงให้ได้ความในที่ว่างเหล่านี้

นก.....มันบินไปทางไหนหนอ? จะทอดก.....ที่
ไหนในปีนี้? ฉันเคยเก็บดอกกะ.....ทุกวัน. เห็น
เขาวงด้ายสาย..... ฉันจะไปบางป..... พระสงฆ์

ท่านทรง..... เสียทรัพย์.....ก็ได้รับรู้.....สาตร. ต้องไป
ตัด.....ความในกรุง. เห็นพระท่านเดินมารับ.....บาท.
ได้ทราบความตามระ.....สิ้นทั้งหมด. ใครได้เคยเห็น
พระ.....บ้าง ? นก.....เป็นสัตว์ดุร้ายนัก.

แบบฝึกหัดบอกให้นักเรียนเขียน

กรุงรัตนโกสินทร์. เก็บดอกกะถิน. ไปถวาย
กุฉิน. ตัดสินข้อความ. ต้องเสียสินทรัพย์. พระ
สงฆ์บิณฑบาต. วงด้ายสายสิญจน์. เรียนศิลปสาตร.
กล่าวถึงพระอินทร์. ยายซีถือศีล. นกอินทรีบินไป.
ไปเกาะบางปอิน. ไม่รู้ในระบิล.

บทที่ ๔๑

คำพ้องในมาตรา กน

กุน	หมู, เป็นชื่อปีที่ ๑๒	พิกุล	ชื่อดอกไม้หอมชนิด ๑
กุญแจ	กุญแจ	จุน	คำ

จุณ	ละเอียด	ทารุณ	หยาบ
จุล	เล็ก, น้อย.	การุณ	เอ็นดู
รุณ	ดิน, ส่ง.		

ตัวอย่างที่ใช้เข้าประโยค

ทำไมเอาบุญแจไปทิ้งกลางดิน ? เมื่อปีกุนจุลศักราชได้เท่าใด ? ช่างกระไรรูดันไม่ฟังห้าม. เด็กทารุณใครเขาไม่การุณ. ต้องไปจุนตันพิกุลอย่าให้ล้ม. เขาสับเสียดจนเหล็กแทบเปนจุน. ฉันทจร้อยดอกพิกุลเปนพวงมาลัย. จะเจิมจุนให้เปนสุข.

แบบฝึกหัดให้หาคำในพวกเช่นข้างต้นนั้น
มาเติมลงให้ได้ความในที่ว่างเหล่านี้

ไซ.....แจเอาเงินไปซื้อดอกพิ..... นับตั้งแต่ปี.....
มาจนเดี๋ยวนี. ชาตีคนพาลไม่ควรที่จะกา..... จง
ไปช่วยค้า.....ไว้ก่อนเถิด. ท่านจะไปเทศน์.....พนหรือ
กัณฑ์ไหน ? ประเดี๋ยวจีก็จะเหล็กไปเปน.....

แบบฝึกหัดบอกให้นักเรียนเขียน

เกิดเมื่อปีกุน. จงไปไขกุญแจ. เก็บดอกพิกุล.
 ต้องคอยคำจุน. แผลกจนเปนจุน. จุลศักราชเท่าไร ?
 อย่าเพอรุนดิน. มีความการุณ. หยาบชำทารุณ.

บทที่ ๔๒

คำพ้องในมาตรา กน

คุณ	ชื่อไม้และผักชนิดหนึ่ง	บุรณ	เต็ม
คุณ	ทำให้มากเปนชั้นๆ ขึ้นไป	มุน	มาก
ทูน	ยกขึ้นไว้เหนือศีรษะ	มูล	ราก, เคঁาเงื่อน, เต็ม,
ทูล	บอก		ราคา, ชี้.
ตะบูน	ชื่อไม้ทำพินชนิด ๑	ประมูล	เพิ่มขึ้นให้มาก
การะบูน	ยางไม้ชนิด ๑	สุญ	เปล่า, ล้น, หายไป.

ตัวอย่างที่ใช้เข้าประโยค

ต้องคุณหารเสียให้รู้บริบูรณ์. ต้องกราบทูลให้
ทรงทราบ. ทำไมเอาต้นคุณขึ้นทูนหัว ? ต้อง
ประมูลราคากะบูนให้ตกลง. อันเงินค่าไม้ตะ
บูนคงสูญเปล่า. เขามุนเข้ากะที่ไว้ในซามใหญ่.
ทำไปตามเค้ามูลอย่าให้สูญ. วันนี้จะมีสุรย์.

แบบฝึกหัดให้หาคำในพวกเช่นข้างต้นนั้น
มาเติมลงให้ครบในที่ว่างเหล่านี้

ต้องกราบ.....เสียจึงค่อยประ.....ราคา. ใครตัด.....
แบก.....มาสวมมัด ? อยากกินเข้า.....กะทิกับมะม่วง.
ฉันพึ่งเรียนเลข.....เท่านั้นเอง. ต้องรอให้บริ.....ลัก
หน้อย. ทรัพย์สมบัติมีไม่สู้จะมาก.....

แบบฝึกหัดบอกให้นักเรียนเขียน

ตัดต่อตะบูน. อย่าให้สาบสูญ. ไปซื้อการะ
บูน. ยังไม่บริบูรณ์. คุณเลขไม่ถูก. ไปตัด

ต้นคูณ. จักกราบทูลฉลอง. เปนข้าทูลฉลอง.
 เขาทูลเกล้า ฯ ถวาย. สูญหายไปสิ้น. ไปว่าประ
 มุล. ไฉนมาทูนไว้. จงมุนเข้ากิน. ได้
 ทราบเค้ามูล. เปนมูลราก.

บทที่ ๔๓

คำพ้องในมาตรา กน

เข็น	ลาก, เลือก.	เกณท์	กะให้, กำหนดให้.
เขี้ยว	ลำบาก	เกน	ร้องเกนๆ ว่าใช้
เถน	ชะโมย	พระเมรุ	สิ่งที่เข้าใจกันว่า
เถร	มัน, ผู้ถือมัน, คือพระ.		เปนหลักของโลก
ระเนน	ลัม, อยู่มากก่ายกอง.		ด้วยความสูงคือเขา
สามเณร	เณร	เวน	มอบ
หกคะเมน	เล่นหกคะเมน	เวร	เวียนอยู่

ตัวอย่างที่ใช้เข้าประโยค

เขาวาตาเถนแกชกเอาพระมหาเถร. เขาเวนให้
ไปทำที่พระเมรุ. คนเขิญใจไม่มีอะไรจะกิน. ฝ้า
แต่ร้องเกนๆ อะไรกัน ? เปนเวรของพ่อเถรมาแต่
ก่อน. เห็นต้นไม้ถูกลมล้มระเนน. ใครเล่าจะมา
เกนทีให้ทำการ ? น้ำในคลองแห้งขอดต้องเข็นเรือ.

แบบฝึกหัดให้หาคำในพวกเช่นข้างต้นนั้น

มาเติมลงให้ได้ความในที่ว่างเหล่านี้

เสียงใครมาร้องตะโกนอยู่..... ? เดียวนี้เราถูก
.....ไปเมืองพรหม. วันนี้.....ของใครจะอยู่ฝ้าประตู.....?
ถ้าเราต้อง.....เรือจะแสน..... พระมหา.....ฉันเข้าแล้ว
จำวัด. ตา.....ถือไม้เท้ามาทำไม ? เห็นไม้ล้ม
ออกกระ.....ไปทั้งป่า. พระมากับ.....

แบบฝึกหัดบอกให้นักเรียนเขียน

เปนคนเขิญใจ. ยายชีมากับตาเถน. ไม่พบ

ปะสามเณร. ไปเวนให้เขาไว้. คนหกคะเมน.
 ทำพระเมรุ. ทำไมจึงจองเวร ? ดูลั้มระเนนไป.
 พระมหาเถรไปไหนมา ? ถูกเกณฑ์ไปเซ็นเรือ.
 ทำไมร้องเกน ๆ ? คนเขี้ยวใจไร้ทรัพย์สิน.

บทที่ ๔๔

คำพ้องในมาตรา กน

กน	ตั้งหน้า, ใช้ว่า กนแต่ จะร้องให้.	จลาจล	วุ่นวาย
		ชน	คน, พอต่อกัน.
กล	อุบาย, ล่อลวง.	ชนม์	ชีวิต
คน	มนุษย์, กิริยาที่กวน.	ทน	อดกลั้นได้
ระคน	ปน	ทนด้	ฟัน
มงคล	ฝ่ายที่จะเป็นดี, สิ่งซึ่งเป็น หนทางของความเจริญ.	บน	เบื้องสูง, บ้าง.
จน	ไม่มีทางจะไป, ไร้ทรัพย์สิน.	ตำบล	ถิ่น, แขวง, ที่.

ตัวอย่างที่ใช้เข้าประโยค

หญิงคนนี้กันแต่จะเศร้าโศก. เวลาจนก็ต้อง
ทนไปที่หนึ่ง. เล่นชนไก่ดูไม่ชอบกล. ดูการ
เฉลิมพระชนม์พรรษา. เขาทำการมงคลที่ไหน ?
ประชาชนเขาวงบนเทพารักษ์. ในตำบลนี้ไม่มี
การจลาจล. ในกรมเจ้าพระหนัด, แต่ทำนทนได้.

แบบฝึกหัดให้หาคำในพวกเช่นข้างต้นนั้น
มาเติมลงให้ได้ความในที่ว่างเหล่านี้

จะคิด.....อย่างนี้ไม่ชอบ..... เจ้าอย่าคบ.....พาลจะ
เสียชื่อ. จะทำการมงคล.....ยัง.....นัก. ได้ยินเสียง
ใครพูดที่ชั้น.....? รูปร่างคนเช่นนี้มีกอด..... พระ
.....หักแต่ยังมีพระ.....อยู่. ที่เมือง.....บุรี.

แบบฝึกหัดบอกให้นักเรียนเขียน

กันแต่จะพูดพว้า. ดูไม่ชอบกล. ต้องใช้เล่ห์
กล. คนนี้เขาดี. ทำการมงคล. ฉันยากจน

นัก. เกิดจลาจลขึ้น. ผูกชนชนไก่. พระชนม์
 ได้เท่าไร? เขาอดทนดี. พระทนต์ยังไม่คลอน.
 เขาอยู่ชั้นบน. ในตำบลนี้. คนหนึ่งจึงต้องบน
 จับ. กรุงธนบุรี.

บทที่ ๔๕

คำพ้องในมาตรา กน

นิพนธ์	แต่งหนังสือ	วน	เวียน
พล	กำลัง, ผู้มีกำลัง, ทหาร	กังวล	เกี่ยว, ห่วงใย.
พน	ป่า	สน	ร้อย, ชื่อไม้อย่าง ๑
মন	กลม, ป่าน	สับสน	วังวน, เทียวปะปน.
มณฑา	ชื่อดอกไม้อย่าง ๑	กุศล	ฉลาด, การดี.
นิมนต์	เชิญ, บอกให้รู้	หน	ทาง, เวลา.
มนตร์	เวทมนตร์, การเสกเป่า.	โกลาหล	วุ่นวาย, เอิกเกริก.

ตัวอย่างที่ใช้เข้าประโยค

พลทหารมาแต่ไหนอีกที ? เขาร้อนใจเพราะ
กังวลเขามาก. พระท่านเทศน์มหาพนสนุกดี.
เดี๋ยวนี้กัณฑ์จุลพนจบแล้ว. โกลาหลเพราะนิมนต์
ท่านไม่มา. จะร่ายมนตร์ให้วันเวียนไม่คล่องจิตร์.
ดูสับสนช่างไม่คิดถึงกุศล. ทำไมไปหักกิ่งสนไม่
สนเข็ม. ใบมณฑานนั้นมันไม่ค่อยกลมมน. มี
พระราชนิพนธ์ทรงไว้เปนคำฉันท์. ใครจะนำหน
ทางไปสักหน ?

แบบฝึกหัดให้หาคำในพวกเช่นข้างต้นนั้น
มาเติมลงให้ได้ความในที่ว่างเหล่านี้

จะยก.....ไปรบกันทำไม ? ทำกุ.....เปน.....ทางไป
ภายหน้า. กัณฑ์มหา.....นั้นเทศน์แล้วหรือยัง ? วาน
.....เข็มให้ยายสักทีเถิดพ่อหนู. อย่าซุกซนไปหัก
กิ่ง.....เล่น. นิ.....หนึ่งนี่ก่อนจะถวายดอก.....ทา. ในพระ
ราชนิ.....สนุกดี. กัง.....มากต้องรีบไปสักหน่อย. เก็บ

ทองหลางใบ.....มากินด้วย. เจ้าอย่าวิ่งสับ.....

แบบฝึกหัดบอกให้นักเรียนเขียน

ทรงพระราชนิพนธ์. พลกว่าสามหมื่น. दुกลม
 มนดี. ทัดดอกมณฑา. นิมนต์พักก่อน. ร่าย
 มนตร์กันผี. น้ำวนแท้ ๆ. กังวลมีมาก. อย่า
 ทำสับสน. สนเข้มให้ที. ไปเก็บใบสน. ต้อง
 ทำกุศล. เดินตามหนทาง. ดูโกลาหล. ฟัง
 เทศน์จุลพน. รุ่งโกลาหล.

บทที่ ๔๖

คำพ้องในมาตรา กน

โจน	กระโดด		โหน	ห้อย
โจร	ผู้ร้าย		โหร	ผู้รู้ฤกษ์, ผู้บูชา

ตัวอย่างที่ใช้เข้าประโยค

พวกโจร, โจนหนึ่งลงในน้ำ. พบขุนโหรแก่

โหนกิ้งไม้เล่น. หนีโจรขึ้นโหนอยู่บนชื่อ.

แบบฝึกหัดให้หาคำในพวกเช่นข้างต้นนั้น
มาเติมลงให้ได้ความในที่ว่างเหล่านี้

ในเมืองนี้.....ไม่สู้ชุกชุมนัก. อย่า.....ลงในน้ำ
ต่อจะดำ. ค่อย ๆ.....ลงมาก็ได้ดอก. ต้องให้.....
เขาทำนายว่าร้ายหรือดี.

แบบฝึกหัดบอกให้นักเรียนเขียน

อย่าโจนลงมา. ต้องระวังโจร. ค่อยโหนลง
มา. ไปปฤษาขุนโหร.

บทที่ ๔๗

คำพ้องในมาตรา กน

ตะกอน สิ่งที่ขุ่นข้นอยู่ในน้ำ | มังกร ชื่อสัตว์ในทเลชนิด ๑

กร	กระทำ, มือ.	ขอน	ท่อนไม้, ส่วน.
อากร	บ่อเกิด	ปฏิสังขรณ์	ซ่อมแซม
คอน	กิ่งไม้ที่นกจับ, กิริยา ที่ยกแต่ข้างเดียว.	ดอน	ที่แขงคือสูงพ้นระดับน้ำ
นคร	เมือง	อุดร	ทิศเหนือ
ลคร	คนรำ	ทอน	ตัดเพนทอน, แลกเปลี่ยน.
จอ	เครื่องประดับหูชนิด ๑	อนาทร	ไม่เอื้อเพื่อ
จร	ไป, อาการที่เคลื่อนไป.	อุทธรณ์	ร้องขึ้น

ตัวอย่างที่ใช้เข้าประโยค

พวกลครไทยแต่งตัวมีจอหนู. ที่แห่งดอนเพน
ที่ไม่มีน้ำ. เขาทำทองพระกรเปนรูปมังกรพัน.
จงไปทอนไม้ขอนมาสักสองทอน. ฉันมั่งมีแล้วไม่
ต้องอนาทร. เขาอุทธรณ์นายอากรออกหลายราย.
ต้องปฏิสังขรณ์ในนครเสียให้แล้ว. ทำไมมาคอน
เอาคอนนกไปด้วย ? จะรีบจรไปหัวเมืองฝ่ายอุดร.

แบบฝึกหัดให้หาคำในพวกเช่นข้างต้นนั้น
มาเติมลงให้ได้ความในที่ว่างเหล่านี้

เพราะอนา.....จนต้อง.....จากน..... เราเสียค่าอา.....
ให้เขาแล้ว. ได้เงินค่าไม้.....แล้วจึงจะ..... เห็น
ประดับ.....หูแต่ละ..... วังหนีไปทางทิศอุ..... ในที่
นี้มีกลุ่ม ๆ..... ๆ. จงไป.....ไม้ไผ่มา ๓ ท่อน. ใคร
ช่างทำทองพระ.....ดูงามดี ? น้ำในตุ่มปนตะ.....มาก.

แบบฝึกหัดบอกให้นักเรียนเขียน

น้ำปนตะกอน. ทำทองพระกร. เสียค่าอากร.
ตรารูปมังกร. ไม้ขอนของใคร ? จะปฏิสัง
ขรณ์. นกจับบนคอน. เขาชอบหาบนคอน. ใน
พระนคร. ไปตุลคร. จอนหูประดับเพชร. จะ
ต้องรีบจร. เอาเงินทอนอัฐ. ไม้อนาทร. อุทธรณ์
ตระลาการ. ขึ้นไปบนดอน. ไปทางทิศอุดร.

บทที่ ๔๘

คำพ้องในมาตรา กน

พังพอน	สัตว์ ๔ เท้าชนิดหนึ่ง		มาแต่เมืองหงษา
	ตัวคล้ายหนูแต่ใหญ่กว่า	วอน	วาทะที่ร้องขอ
พร	ประเสริฐ, คำที่เลือก.	ถาวร	ตั้งมั่น
อัมพร	ฟ้า	อาวร	กันกาง, หน่วง.
อาภรณ์	เครื่องประดับ	สอน	แนะนำและชี้แจงให้รู้
อมร	ไม่ตาย, เทวดา.	อักษร	ตัวหนังสือ
มอน	ตัวแมลงชนิดหนึ่ง	เกสร	ชื่อราชสีห์, สร้อย
มอญ	ชาติของคนชนิด ๑		หรือสองในดอกไม้.

ตัวอย่างที่ใช้เข้าประโยค

เขาให้พรว่าให้เราถาวร. พวกมอญมาวิงวอน
ขอพังพอน. ไม่ควรจะอาวรถึงตัวมอน. เขาสั่ง
สอนให้หัดเขียนอักษร. เก็บเกสรดอกไม้ไว้ทำไม ?
เสด็จประทับที่พระที่นั่งอาภรณ์พิโมกข์. ขอเดช
อมรเทพย์ช่วยประสิทธิ์พร. พระจันทร์ไพล่บนอัมพร.

แบบฝึกหัดให้หาคำในพวกเช่นข้างต้นนั้น
มาเติมลงให้ได้ความในที่ว่างเหล่านี้

เราเห็นพวก.....เขาเผาอิฐ. จะไปจับพัง.....กับตัว.....
ให้อา.....ถึงน้องไม่เห็ดหาย. ประทาน.....ให้เราเปน
ผาสุก. ช่วย.....ให้แต่พอรู้สึกเหนื่อย. เขียนอย่า
ให้ตัวอีก.....วิปาส. ประดับเครื่องอา.....อร่ามเรือง.
ดอกไม้นี้เก.....ร่วงหมดแล้ว. นามเมืองเราเรียกว่า
กรุง.....รัตนโกสินทร์.

แบบฝึกหัดบอกให้นักเรียนเขียน

พังพอนมันไล่กัด. ทรงประทานพร. ให้อาวรอยู่
ไม่วาย. เห็นพวกมอญจับตัวมอญ. วิงวอนให้ช่วย.
ขอให้ถาวร. สอนให้เขียนอักษร. เกสรมันร่วง
นัก. ประดับด้วยอาภรณ์. กรุงอมรรัตนโกสินทร์.

บทที่ ๔๙

คำฟ้องในมาตรา กน

ชวน	ชักนำ	สวน	พบกัณฑ์แล้วหลีก, ทวนขึ้นไป,
ประจวบ	เจ็บ, ป่วย, ไข้.		ที่ไร่ปลูกต้นไม้และผัก.
สำนวน	เค้า, ข้อความ,	สรवल	หวั่นระ
	ทางความ.		
นวล	สืออย่างหนึ่งอย่างใด	อิศวร	ชื่อเทวดาเป็นใหญ่
	ที่มีผิวเป็นนวล		

ตัวอย่างที่ใช้เข้าประโยค

เห็นชวนกันว่าจะไปเที่ยวเล่นที่สวน. เดินสวน
กันไปเมื่อวันแห่พระอิศวร. ดูผิวพรรณเป็นน่านวล.
สำนวนที่เขาเรียบเรียงเป็นอย่างไร ? ได้ยินเสียง
ทรงพระสรवल. ไม่ได้ประจวบพระโรคอะไร.

แบบฝึกหัดให้หาคำในพวกเช่นข้างต้นนั้น

มาเติมลงให้ได้ความในที่ว่างเหล่านี้

อย่าชัก.....กันไปเที่ยวให้ไกลนัก. ในกรมประ.....
มาตั้งแต่เมื่อไร ? สำ.....เขาเรียงเปนความอังกฤษ.
ดูผิวพรรณเปน.....ดี. เขาเดิน.....ฉันไปเมื่อเข้านี้.
เขาว่าพระอิ.....ท่านมีฤทธิ์ประเสริฐนัก.

แบบฝึกหัดบอกให้นักเรียนเขียน

ชวนกันไปไหน ? ประชวรเปนอะไร ? สำนวน
ดีมาก. ร้องเพลงสืนวน. เดินสวนกันไป. นั่ง
อยู่ในสวน. ดูแก่พระอิศวร. ในกรมทรงพระสรวล.

บทที่ ๕๐

คำพ้องในมาตรา กน

เนียน เรียบ, แบนสนิท.

จำเนียร นาน

ตะเพียน ชื่อปลาชนิด ๑

เพียร ตั้งใจทำ, หมั่นทำ.

กระเบียด กระเสียน

เคียร หัว

ตระหนี่ถี่ถ้วน นิดๆ หน่อยๆ

เกะเขียน ลั่น

—————•—————

ตัวอย่างที่ใช้เข้าประโยค

เราพากเพียรมาจนจำเนียรกาล. ตาสาตกปลา
ตะเพียน. ดูพูดจาแนบเนียนสนิทดี. ทำอะไรอย่า
คิดกระเบียดกระเสียน. รับสั่งว่าทรงเวียนพระเคียร
นัก. คิดตามเกะเขียนอายุ. คำบาฬีมีกระเสียนไว้.

—————•—————

แบบฝึกหัดให้หาคำในพวกเช่นข้างต้นนั้น

มาเติมลงให้ได้ความในที่ว่างเหล่านี้

เห็นเขา.....อ่านหนังสืออยู่เสมอ. เห็นปลาตะ.....ว่าย
อยู่ในน้ำ. รับไว้เหนือ..... จำ.....กาลนานมากกว่า
ร้อยปี. อย่าทำกระเบียดกระ.....ไม่ดีดอก.

—————•—————

แบบฝึกหัดบอกให้นักเรียนเขียน

ช่วยกวดให้เนียน. ไปจำเนียรกาล. ตกเบ็ด

ได้ปลาตะเพียน. อยู่ในเกษียณอายุ. ต้องเพียร
ไปก่อน. พุดกระเบียดกระเสีย. ยกไว้เหนือเคียร.

บทที่ ๕๑

คำพ้องในมาตรา กน

ประเชินและผเชิน	ต่อ, ประจบ	เทอญ	เถิด
เชิญ	บอกให้มา, หรือไป.	เนิน	ที่ดินลาด, หินลาด.
เชิงเทิน	ชานกำแพง, ชานป้อม.	ดำเนิน	เดิน
สเทิน	ประหม่า, กระดาก.		

ตัวอย่างที่ใช้เข้าประโยค

ฉันทวานประเชินผ้าสักผืนเถิด. จงไปเชิญให้
ขึ้นมาบนเชิงเทิน. จงไปเทอญอย่าเฝ้าสทกสเทิน
เลย. ทรงพระดำเนินไปบนเนินเขา.

แบบฝึกหัดให้หาคำในพวกเช่นข้างต้นนั้น
มาเติมลงให้ได้ความในที่ว่างเหล่านี้

ทำชุกชนจนต้องหุงผ้าประ..... จงไป.....ให้ขึ้น

มาบนเนินเขา. ไป.....เจ้าอย่ามาเฝ้าเข้าชีฉั่น. ทรง
พระดำ.....ขึ้นไปบน..... ช้างต่อผ.....โซลง.

แบบฝึกหัดบอกให้นักเรียนเขียน

พอประชันหน้ากัน. เขิญหนึ่งปีก่อน. หน้าที่
เชิงเทิน. ทำสทกสเทิน. จงไปทอญเจ้า. ไป
บนเนินดิน. ทรงพระดำเนิน. ผะอินหน้าฉาน.

บทที่ ๕๒

คำพ้องต่างๆ ในมาตรา ก กา และ กม

กำ	กำมือ	ธรรม	เที่ยงตรง, ส่วนที่ดีที่แท้.
กรรม	กระทำ	อำมรงค์	แหวน
ทำ	กิจการที่ทำ	กุม	จับ, ถือ.
อำรง	ทรงไว้, รับรอง.	กุ่มภ์	หม้อ

ตัวอย่างที่ใช้เข้าประโยค

ถือยุติธรรมแล้วไม่ต้องกลัวบาปกรรม. ลูกเจ้า

กรรมมันทำให้แค้นขัด. เจ้านายทรงพระอัมรงค์
 เพ็ชรเท่าเม็ดบัว. จงกุมมือไว้อย่าให้มันหนีได้.
 ต่อเดือนกุมภาพันธ์จึงจะไป. นายพทำมรงค์คุมนักโทษ.

แบบฝึกหัดให้หาคำในพวกเช่นข้างต้นนั้น
 มาเติมลงให้ได้ความในที่ว่างเหล่านี้

เจ้า.....หมัดจะชกใครจงบอกมา ? นี่เจ้า.....แท้ ๆ
 เห็นได้ชัด. อย่า.....การที่เพนบาป.....ไม่ติดอก. ประ
 ทานพระ.....มรงค์แก่ท่านหรือ ? โลกกับ.....เถียงกันไม่
 ใครแพ้. จง.....ไว้ให้มันอย่าปล่อยเลย. ราชินี.....นั้น
 คือดาวรูปหม้อ. นายพ.....อยู่ตารางไหน ?

แบบฝึกหัดบอกให้นักเรียนเขียน

กำไว้อย่าปล่อย. จะเป็นกรรมต่อไป. เจ้ากรรม
 แท้ ๆ. จงทำให้ดีดี. ทำไมไม่มา ? เขาถือ

ยุติธรรม. ทรงพระอัมรงค์. กุมไว้ให้แน่น. เดือน
กุมภาพันธ์. ในราชกุมภ. อารงค์ดี. นายพท่ามรงค์.

บทที่ ๕๓

คำพ้องในมาตรา กก

จัก	ชอย, จะ.	วิก	วิด, ให้น้ำขึ้นไปด้วย
จักร์	วง, กลมโดยรอบ,		นิ้วมือ.
	ชื่ออาวุธอย่าง ๑	วรรค	พวก
ประจักษ์	แจ้งชัด	ลัก	ทำให้เป็นรอย, ชื่อไม้
จักขุ	ดวงตา		อย่าง ๑, ประมาณ.
พัก	อยู่ด, รอ, ผ่อน.	คักดี	ร่ม, หอก, อำนาจ.
ภักดี	ตั้งใจ	คักราช	การนับปีตามพระ
ภักตร์	ดวงหน้า		ราชกำหนดต่อๆ กันไป

ตัวอย่างที่ใช้เข้าประโยค

เจ้าควรจักตอกเสียให้แล้ว. เราแจ้งประจักษ์อยู่

แล้วท่าน. เราหยุดพักอยู่ที่นี้เกือบชั่วโมง. อย่า
 วกน้ำเข้าเรือจะเปียกของ. ไม่รู้จักวรรคตอนเลย
 สักนิด. ได้ยศศักดิ์ตั้งแต่ศักราชเท่าไร ? ข้าได้
 เห็นปรากฏแก่จักขุ. เราอยู่ในพระราชอาณาจักร.

แบบฝึกหัดให้หาคำในพวกเช่นข้างต้นนั้น
 มาเติมลงให้ได้ความในที่ว่างเหล่านี้

เราแจ้งประ.....อยู่ว่าเขาไม่.....ดี. เขา.....ตอกมาวง
 ให้เหมือน..... ไม่.....มันหนักยกไม่ไหว. เราหยุด.....
 อยู่ที่นี่.....ประเดี๋ยว. ไม่รู้จัก.....ตอนหนังสือด้วย.
 อย่าเล่น.....น้ำให้เปอะเปื้อน.

แบบฝึกหัดบอกให้นักเรียนเขียน

ควรจักรักษา. อย่าจักไม่เล่น. ฟังรู้ประ
 จักษ์. พักอยู่ที่บ้าน. ักดีเข้ามาเอง. พระ
 ักตร์ผุดผ่อง. เขียนให้ถูกรวรรคตอน. ักน้ำ

ในอ่าง. ลักแต่รู้ว่ารู้. ไปซื้อไม้สัก. เขาถือ
ยศศักดิ์. ศักราชเท่าไร? ขอกินสักถ้วย. พวก
ลาวสักขา. นารายณ์ถือจักร์ เห็นด้วยจักขุ.
ประจักษ์แก่ตา.

บทที่ ๕๔

คำพ้องในมาตรา กก

นก	ทองที่เจือกับทองแดง	มุข	หน้า, ปาก.
นาค	งู, ชายเมื่อจะบวช, ช้าง, พระอรหันต์, ไม้กกาทิง.	สุก	ใส, ลูกไม้สุก, เข้าสุก.
สีก	หรง, ออกจากบวช.	ศุกร์	ชื่อวันที่ ๖ ของสัปดาห์, ชื่อดาวนพเคราะห์ที่ ๘
คิก	ศัตรู, การรบ.	ศุข	สบาย
คึกษา	การเรียน	ผาสุก	สบาย
มุก	หอยชนิด ๑	ทุก	ทั่ว
มุกด	ชื่อแก้วชนิด ๑	ทุกซ์	ไม่สบาย

ตัวอย่างที่ใช้เข้าประโยค

ความทุกข์กับสุขเป็นคู่กันเสมอไป. ต่อวันศุกร์
 ลูกไม่เห็นพอจะสนุกได้. ตั้งแต่เลิกออกมาค่อยผาสุก.
 ต้องศึกษาในวิชาการรบศึก. หีบนาฬิกาใบนี้ใช้มานาน
 จนลืกรอ. ฉันเก็บมุกดาได้เม็ดหนึ่งที่หน้ามุก.
 เขาเขียนรูปพระยานาคเป็นเจ็ดเศียร.

แบบฝึกหัดให้หาคำในพวกเช่นข้างต้นนั้น
 มาเติมลงให้ได้ความในที่ว่างเหล่านี้

ฟัง.....ออกมาเมื่อวัน..... ฉันเป็น.....ที่จะต้องไปรบ.....
 ได้ทราบความ.....ประการว่า.....สบาย. ไปซื้อ.....มาทำ
 แหวนเป็นรูป..... ใครช่างทำตะลุ่ม.....ดู.....แสง ? ใช้
 มานานจนมัน.....ไปเสียบ้าง.

แบบฝึกหัดบอกให้นักเรียนเขียน

ทำแหวนนาฬิกาเป็นรูปนาค. ทัดดอกพวงนาฬิกา.
 ไปดูแหวนชนาค. ฟังลืกรอ. ใช้จนลืกรอ.

จะไปรบศึก. ศึกษาไปก่อน. ประดับด้วยมุก. อยู่
ข้างमुखใต้. ยังไม่สุกดี. รอเพียงวันศุกร์. มี
ความสุขสบาย. เปนผาสุกดี. รวมกันทุกสิ่ง.
ฉันเปนทุกข์มาก.

บทที่ ๕๕

คำพ้องในมาตรา กด

มัยยัสต์	เปนกลาง	อุบัติ	เปนขึ้น, บังเกิด.
ยัด	บรรจุให้แน่น	สมบัติ	ทรัพย์ พร้อม
ประหยัด	ระวัง	วิบัติ	แปลก, ผิดไป, ฉิบหาย.
บัญญัติ	แต่งตั้ง, ข้อห้าม	ลัด	เครื่องตวงอย่างหนึ่ง
นัด	สัญญา, กำหนด, ครั่ง.	ลัตว์	ตัวที่มีชีวิต
นัดฤ	การนัดฤ คือนัดฤยา	ลัตย์	ความจริง
บ่าบัต	เป่าบัต	ศรัทธา	ความเชื่อ
สัญญาบัตร	ใบเปนเครื่องหมาย	กษัตริย์	พระเจ้าแผ่นดิน
เรียกชื่อยศ			

ตัวอย่างที่ใช้เข้าประโยค

เพนกษัตริย์ได้เสวยราชสมบัติ. จงประหยัด
ตามพระราชบัญญัติ. ขอยานัดฤดูให้ฉันนัดฤดูสัก
ที่เถิด. นัดไว้ให้มาช่วยบำบัดโรค. ได้รับ
สัญญาบัตรเพราะชื่อสัตย์. เราจะไปซื้อเข้าสักสอง
สามลัด. คนมธยัสต์คือคนที่รู้จักใช้ทรัพย์ที่
ควรใช้, และไม่ใช่ที่ไม่ควรใช้. แกล้งมายัด
เยียดให้ฉันเอง. ดูไม่มีกิริยาราวกับสัตว์.
คราววิบัติแล้วก็สิ้นตัว.

แบบฝึกหัดให้หาคำในพวกเช่นข้างต้นนั้น
มาเติมลงให้ได้ความในที่ว่างเหล่านี้

เพนพระราชบัญญัติ..... ของพระมหาก..... เขา..... ไว้
ว่าจะให้ยา.....ฉัน..... เขามีสม.....มั่งคั่งยังวิ..... เขา
ตวงเข้าให้เราเปนสี่..... รับเพน.....ว่าจะได้ในวัน
นี้. ต้องช่วยบำ.....โรคนี้ให้หายด้วย.

แบบฝึกหัดบอกให้นักเรียนเขียน

ดวงได้ก็สัด ? มันเปนชาติสัตว์. เราถือ
 ความสัตย์. มีความศรัทธา. เปนปิ่นกษัตริย์.
 ต้องหมั่นประหยัด. มัธยัสต์เกินไป. อย่ายัดลง
 ไป. ทำตามบัญญัติ. นัดไว้วันนี้. เขานัดถู
 ยานัดถู. ต้องบำบัดโรค. รับสัญญาบัตร. มี
 ทรัพย์สมบัติ. เดินมาเยียดยัด. คงไม่วิบัติ.
 ฟังจะอุบัติ. อุบัติในโลก.

บทที่ ๕๖

คำพ้องในมาตรา กด

รัด	กอดหรือผูกให้แน่น, รับแรง.	ลัทธิ	แบบคาย, อุบาย.
รัชกาล	นับเวลาของแผ่นดิน	หัด	ฝึก, ชื่อโรคอย่าง ๑
ลัด	ตัดตรงไป, ตัด.	หัดถ์	มือ
		พฤษศบตี	ชื่อวันที่ ๕

อัด	กิริยาที่ทำให้แน่นๆ	อัฐิ	แปด, ราคาที่กำหนดด้วย
อัดถั }	ข้อความ, ประโยชน์.		แปดอันเปนเพ็ญ
อรรณ }		อัฐิ	กระดูก
		อัสจรรย์	สิ่งปลาด, การดีดมือ.

ตัวอย่างที่ใช้เข้าประโยค

จงรีบปิดกวาดเสียให้แล้ว. ต้องลัดไปทางปาก
 ลัดจึงจะเร็ว. ต้องฝึกหัดให้รู้ในลัทธิ. ไม้มัน
 ลัดถูกที่ข้อพระหัตถ์. เขาออกหัดตั้งแต่วันไหน ?
 ไม่ควรจะอัดไวให้แน่นนัก. ฉันมีความอัสจรรย์
 ด้วยเรื่องอัฐิ. ในรัชกาลนี้มีการแปลกขึ้นมาก.
 ความขื่อนี้มีมาในอัฐกถา. ได้พบกันเมื่อฉลอง
 พระอัฐิ.

แบบฝึกหัดให้หาคำในพวกเช่นข้างต้นนั้น
 มาเติมลงให้ได้ความในที่ว่างเหล่านี้

พึงได้ลายพระราช.....ในวันนี้. แต่ออก.....ยัง
 อุส่าห์.....เขียนได้. ให้อัด.....ด้วยไม่รู้จะไปไหน. จง

รีบ.....ไป.....ไว้ให้แน่น. ต้อง.....ไปปาก.....ในวันนี้.
เก็บ.....ไว้ในถ้วยแก้วไม่ถูกที่. ให้รู้.....รู้ธรรมไว้ให้มาก.

แบบฝึกหัดบอกให้นักเรียนเขียน

ในรัชกาลปัตยุบัน. ต้องรีบรัดสักหน่อย. อย่า
เล่นกอดรัด. ต้องลัดไปเร็วๆ. คอยอยู่ที่ปาก
ลัด. ไม่รู้ลัทธิ. ต้องหัดให้รู้. เด็กมักออก
หัด. ได้รับลายพระหัตถ์. ต้องอัดให้แน่น. ขอ
อัฐสักอัฐ. ดูอัศจรรย์มาก. เชิญพระอัฐ. อัดอัด
ในใจ. จะซื้อขวดอัด. เบียดกันอัดแอ. อรรถ
แปลแก้ไข.

บทที่ ๕๗

คำฟ้องในมาตรา กด

ฝึกกาต	ชื่อพรรณฝึกชนิด ๑	ประกาศ	ป่าวร้อง, บอกให้
กาจ	เก่ง, ร้าย.		รู้ทั่วกัน.

อากาศ	ที่ว่าง, ฟา.	ทาส	บ่าวน้ำเงิน
โอกาส	ช่อง, เปล่าๆ	ธาตุ	สิ่งในโลกที่เกิดขึ้น
คาด	ผูกมัด, กะหมาย.		โดยไม่มีสิ่งอื่นประสม
อาภาว	จงเวร, ผูกใจเจ็บ.		(ดิน, น้ำ, ลม, ไฟ, ก็ว่าธาตุ)
ขาด	ข้อสีแดงสำหรับทา	ขาด	กรีดกราย
	ชนิด ๑	อำนาจ	เหตุที่จะทำได้โดย
ชาติ	ความเกิด		ลำพังตน
อนุญาต	ยอมให้	ไชนา	บันลือด้วยความชนะ,
ญาติ	วงศ์วาน		เปนชื่อเมืองฝ่ายเหนือ

ตัวอย่างที่ใช้เข้าประโยค

ออกประกาศอนุญาต, ไปตามเดิม. ไม่ควร
 จะอาภาวไปชาติหน้า. ญาติเรามีอยู่ที่เมืองไชนา.
 อะไรช่างไปอาภาวเจ้าผักกาด. คาดเข็มขัดเดิน
 ขาดไปซื้อขาด. ฉันไม่มีโอกาสที่จะไป. เขาใช้

โทษให้ไปวัดมหาธาตุ. เขาได้ดีและมีอำนาจมาก.
 เด็กคนนี้นั่นเก่งกาจนัก. ในอากาศแลไปก็ไกลตา.

แบบฝึกหัดให้หาคำในพวกเช่นข้างต้นนั้น
 มาเติมลงให้ได้ความในที่ว่างเหล่านี้

ใครเอา.....มาหาไว้ที่นี่ ? เขาไปช่วยการศพ.....ที่
 เมืองไชย..... ไม่.....ทำเพราะได้ทราบคำประ..... ต้อง.....
 คั้นเอาให้มันอ่อนวย..... อย่าอา.....ต่อไปใน.....หน้า.
 ยังไม่มีโอ.....จะบอกเขา.

แบบฝึกหัดบอกให้นักเรียนเขียน

ชื่อฝึกกาตสองคำ. ใช้โทษไปซื้อขาด. ทรง
 อนุญาตแล้ว. อย่าอาฆาตกันเลย. พวกนี้เก่ง
 กาจมาก. พร้อมด้วยธาตุทั้งสี่. อย่าทำนวย
 หนาด. ยังคาดไม่ถูก. ฟังออกประกาศ. ไป
 เมืองไชยนาท. เขามีอำนาจ. เทียวกินอากาศ.
 เกิดมาชาติหนึ่ง. เกี้ยวเปนนญาติกัน. ข้าได้โอกาส.

บทที่ ๕๘

คำพ้องในมาตรา กด

บาด	มีดบาด, บาดใจ, บาดหมาง.	อาพาธ	เจ็บไข้
บาตร	เครื่องใส่เข้าของพระ	พาด	เอาไม้พาดขึ้นไป
บิณฑบาต	ก้อนเข้าตัก, พระ ไปหาเข้าฉัน.	ประพาศ	แรมไพร, จากที่อยู่.
บาท	เท้า, กำหนดใน มาตราเงิน.	ประภาษ	พูด, บอกเล่า.
ปราด	อาการที่ไปเร็ว	มาด	มุ่งหมาย, มาดเรือ.
ปราชญ์	ผู้มีความรู้	มาตร	แม่
ปราศ	ละทิ้ง, ไม่มี, เว้นจาก	ประมาท	เล่นเล่อ, มั่วเมา.
ปราณนา	ความแสง, การตั้งใจ.	สามารถ	อาจเปน
		หมาด	ค่อยแห่งไป
		มาตรา	สิ่งที่กำหนดเปน
			หมวดหมู่

ตัวอย่างที่ใช้เข้าประโยค

พระไม่ได้ไปบิณฑบาตเพราะอาพาธ. กระเบื้อง

บาดเอาพระบาทยาวสนัด. เปนนักปราชญ์ต้อง
 ปราศจากความชั่ว. ไม่ควรจะมีมั่งมาดปราณา.
 ในมาตราเราสามารถจะรู้ได้. มันพึงหมาดอย่า
 เพื่อเอาพาดเข้า. โคลงบทนี้ใครแก้ได้ให้สืบท.
 อย่าประมาทวังปราดจะเลียดก. มาตราว่าเราจะให้
 สักสืบท. เพียงมีดบาดเราไม่ควรจะบาดหมาง.

แบบฝึกหัดให้หาคำในพวกเช่นข้างต้นนั้น

มาเติมลงให้ได้ความในที่ว่างเหล่านี้

เวลาเข้าพระถือ.....ไปบิณฑ..... ท่าน.....เปนใช้แต่
 เมื่อไร ? เอาเงิน.....ไปซื้อยามาทาแผลมีด..... ไป
 แต่งโคลงต่อนัก.....สักสาม..... เอาผ้านี้ไปผึงแต่
 พอ..... เห็นวัง.....เอาไป.....ไว้ที่ฝา. ฉันไม่ได้มั่ง
เลยทีเดียว. ในใจเรา.....จากความ.....หมาง. เขา
 ขึ้นไปไหว้พระพุทธร..... โคลงบทหนึ่งมี ๔.....

แบบฝึกหัดบอกให้นักเรียนเขียน

มีดบาดมือ. ถือบาตรไปบิณฑบาต. วังปราด

ไปไหน ? แต่งโคลงได้ก็บาท ? ขอเงินสักห้า
บาท. ทรงรองพระบาท. อย่าประมาทนักปราชณฺ์.
ปราศจากลามก. ไม่ปราธนา. เอาบันไดมา
พาด. ท่านยังอาพาธ. เขาซื้อเรือมาด. อย่าเพ่อ
มาดหมาย. ไม่สามารถจะรู้ได้. ยังฟังจะหมาด.
ดูในมาตรา. มาตราว่าจะไป. อย่าให้บาดเจ็บ.

บทที่ ๕๙

คำพ้องในมาตรา กด

ราด	รด, เหลง.	วาด	เขียน, กะด้วยความ
ราช	กษัตริย์, พระเจ้าแผ่นดิน.		ประมาณ.
ราชบุรี	ชาวชนผู้อยู่ในแคว้นแคว้น, พลเมือง.	อาวาศ	อยู่ทั่ว, ที่อยู่, วัด.
นิราศ	จากไป	สาด	เท, ชัดไป.
ลาด	ถอย, ปู, เนิน, ตรวจ	ปีศาจ	ผี
วิปลาศ	ความแปรผัน	ศาสตร์	คัมภีร์, ตำรา.
		ศาสน์	คำสั่งสอน

ปราสาท	พระที่นั่ง, เรือนหลวง ยอดเป็นชั้นๆ.	สอาด	พ้นจากความมัว หมอง, หมดจืด.
สารท	ชื่อของฤดู ๑ ในฤดู ๔	อาจ	กล้า, จะทำได้.

—————
ตัวอย่างที่ใช้เข้าประโยค

ทำราชการต้องแต่งตัวให้สอาด. ราษฎรชอบ
อ่านเรื่องนิราศ. ใครมาราดน้ำไว้ที่เนินลาด ? เขา
ว่าปีศาจมันสาदन้า. ที่บนปราสาทมีเครื่องสาตรา
วุธ. ต้องจัดของไว้ทำบุญสารท. ท่านนับถือ
ศาสนาไหน ? ใครวาดรูปช้างกินงูดูวิปาส ? อาวาสนี้
หรือที่ว่าเป็นวัดราษฎร์ ? โหราศาสตร์ชื่อคัมภีร์หมอดู.

—————
แบบฝึกหัดให้หาคำในพวกเช่นข้างต้นนั้น

มาเติมลงให้ได้ความในที่ว่างเหล่านี้

ใครมา.....ผ้าไว้ที่นี้ดู.....? ใคร.....น้ำถูกสมุดเรื่อง
นี้.....? จะเขียน.....อย่าให้เส้นวิ.....ไป. คน.....หาญ

ไม่มีใครจะกลัว.....วุธ. นี่เปน.....การ, หรือการ.....?
 คนหยาบ.....น้ำกระเด็นถูก..... เขาว่ายามตรุษ.....ปี.....
 คนองหนัก.

แบบฝึกหัดบอกให้นักเรียนเขียน

ใครรดน้ำลงมา ? ต้องทำราชการ. ต้อง
 เกณฑ์ราษฎร. เรื่องนิราศนี้ใครแต่ง ? ดูวิปลาศ
 มาก. วาดไว้ให้ดี. สาดไปให้พ้น. อย่าเพื่อ
 ลาดถอย. ที่นี้ลาดมาก. ปิศาจดุนัก. เครื่อง
 สาดราวพร้อมแล้ว. โปรดให้ทำปราสาทใหม่. ต่อ
 สารทจึงจะได้หยุด. ตามพระพุทธศาสนา. แต่งตัว
 ให้สอาด. อย่าทำอาชญา. ไม่อาจรู้อันใด.
 คัมภีร์ไสยศาสตร์.

บทที่ ๖๐

คำพ้องในมาตรา กด

สกิด แกะ, เกา.

| ประดิษฐ์ สร้าง

กิจ	การงาน	บัณฑิตย	นักปราชญ์
อาทิตย์	ดวงอาทิตย์, ชื่อวันที่ ๑	มิด	จม, เต็มที่.
	ของวันทั้ง ๗	มิตร	เพื่อน
ทิศ	ทาง, เบื้อง, ด้าน.	วิด	ตัก, วก, ทำน้ำให้ขึ้น
นิจ	เที่ยง, แน่.		หมดไป.
พินิจ	ตรองดู	ชีวิต	ความเป็นอยู่
พิศ	เพ่ง	อิดโรย	อ่อนกำลัง
พิษ	สิ่งที่ทำให้กระวนกระวาย	อิฐ	แผ่นอิฐ

ตัวอย่างที่ใช้เข้าประโยค

เขาสกิดให้ฉันไปหาบัณฑิตย. ทำการกิจต้อง
 พินิจอยู่เพนินิตย. ฉันไปหาพระที่วัดราชประดิษฐ์.
 ฝรั่งหยุดทำการวันอาทิตย์. พระอาทิตย์ขึ้นข้าง
 ทิศตะวันออก. ถ้างูพิษกัดก็แทบถึงสิ้นชีวิต.
 เมื่อมีดมิดจะพิศดูก็เต็มอิด. เรือของมิตรเรารั่วก็
 ต้องวิด. ท่านสั่งสอนให้เราคบแต่บัณฑิตย.

แบบฝึกหัดให้หาคำในพวกเช่นข้างต้นนั้น
มาเติมลงให้ได้ความในที่ว่างเหล่านี้

ฉันแบก.....จน.....โรย ชี.....ของเราๆ ผากไว้แก่.....
เรือร้วอย่ามัว.....ค่อยพิ..... อย่าเพ่ง.....ดูแสงพระอา.....
บุราณว่าอย่าส.....ง..... ใจของ.....ผ่องแผ้วไม่มีด.....
ประกอบ.....ต้องพิ.....จึงจะดี. จงปรึกษาตา.....แกดูก่อน.

แบบฝึกหัดบอกให้นักเรียนเขียน

อย่าเล่นสกิด. ฉันมีกิจธุระ. ต้องไปวัดราช
ประดิษฐ์ก่อน. อยู่ในกรมราชบัณฑิตย์. อยู่ข้าง
ทิศไหน ? เขาหยุดวันอาทิตย์. ต้องมาเปนนิตย.
จงพินิจให้แน่. จับได้งูพิษ. พิศดูให้ทั่ว. ปิด
ให้มิดชิด. เปนมิตรสหายกัน. เขาก่อด้วยอิฐ.
ยังอดโรยมาก. วิตน้ำให้แห้ง. ยังมีชีวิต.
วันนี้แสงอาทิตย์ร้อนจัด. อย่างกินของที่มีพิษ.

บทที่ ๖๑

คำพ้องในมาตรา กต

สดุด	โดน, กระทบ.	พุท	พระพุทเจ้า
ดจ	ประหนึ่ง	สมุด	กระดาดทำเปนเล่ม
บุตร	ลูก	สมุท	ทะเล
บุษย์	ขาว, พลอยขาว.	รุด	รีบ, เร็ว.
พุต	ชื้อดอกไม้นชนิดหนึ่ง	พิรุธ	ผิด, แปลก.
พุฒ	ชื้อวันที่ ๔ ของวิก, ดาว	สุต	ปลาย, ลิ่น.
	ซึ่งเปนนพเคราะห์ที่ ๔	สุทธี	หมดจด, สอาด.

ตัวอย่างที่ใช้เข้าประโยค

จงรีบรุดไปให้ทันในวันพุฒ. พระพุทเจ้าทรง
 ธรรมอันบริสุทธิ์. บุตรของเราถือดอกพุตเดินสดุด.
 คนพิรุธหลบหายไปทางนี้. อันเนื้อความข้อนี้ไม่
 ลิ่นสุด. สมุดตกไปในกลางมหาสมุท. แหวนวง
 นี้เขาประดับด้วยบุษย์. ใจของเรานี้เป็นอย่างบริสุทธิ์.

แบบฝึกหัดให้หาคำในพวกเช่นข้างต้นนั้น

มาเติมลงให้ได้ความในที่ว่างเหล่านี้

ถือดอก.....ไปด้วยกันกับ..... ไปไหว้พระ.....รูปในวัด.
 เมื่อวัน..... เดิน.....หกล้มดูผี..... ในมหา.....ตุไกล.....
 จันอยากได้แหวนประดับ..... ต้องรีบ.....ไปหยิบ.....มา.

แบบฝึกหัดบอกให้นักเรียนเขียน

อย่าเดินให้สุด. ดุจเรื่องนิทาน. สำหรับสอน
 กุลบุตร. บุญมีเมตตาใหญ่นัก. นางน้อยเด็ดดอก
 พุด. รอไปเพียงวันพุด. เขาไปไหว้พระพุทธรูป.
 สมุดนี้ใหญ่นัก. จงรีบรูปไป. ในมหาสมุด.
 คนนี้พิรุณมาก. ทำไม่บริสุทธิ์. สุดแล้วแต่จะโปรด.

บทที่ ๖๒

คำพ้องในมาตรา กด

การระเกด ชื่อไม้ชนิดหนึ่งดอกหอม | สังเกต กำหนดไว้, จำไว้.

เทศ	คำที่เรียกว่าเมืองเทศ,	สังเวช	สลดใจ
	แขกเทศนั้น.	เวทนา	ความรู้สึก.
ประเทศ	ที่, เมือง.	เศษ	เหลือ, ปลาย.
เพศ	ชนิด, อย่าง.	เสรี	คนมั่งมี
สมเพศ	สลดใจ		

ตัวอย่างที่ใช้เข้าประโยค

เคยสังเกตว่าที่นี่มีการะเกต. พวกแขกเทศนั้น
 เขาอยู่ประเทศไหน ? เปนเสรีมีเงินหลายหมื่นชั่ง.
 เห็นศพที่วัดสังเวชหน้าเวทนา. เพศของเราต้องทำ
 อย่างนั้นเอง. ถ้าเหลือเศษฉันจึงจะให้ท่าน. หน้า
 สมเพศด้วยตาเกตไปต้องชั่ง. ปลุกมันเทศไว้ขาย.

แบบฝึกหัดให้หาคำในพวกเช่นข้างต้นนั้น
 มาเติมลงให้ได้ความในที่ว่างเหล่านี้

เปน.....รู้แล้วไม่ควรตระหนี่เลย. ยังเหลือ.....อีก

เท่าไรนะท่านจำ ? ต้องทนทุกข์.....นามาช้านาน.
ไปเห็นศพที่ป่าช้าน่าสม..... ไปพบพวกแขก.....มา
ขายเพชร. เคยสัง.....เห็นเสมอน่าสัง..... ของเขาไม่
ชอบอยู่ในประ.....ร้อน. ฉันเก็บดอกการะ.....ได้สามดอก.

—————
แบบฝึกหัดบอกให้นักเรียนเขียน

เด็ดดอกการะเกด. เคยสังเกตรึอย่างไร ?
ชื่อโหมดเทดไปทำไม ? อยู่ประเทศไหน ? น่าสมเพช
นัก. เพศของเขาเป็นอย่างนั้น. น่าสังเวชจริงๆ.
ดูเวทนามาก. เหลือเศษอีกเท่าไร ? เขาเปนเสรี.

—————
บทที่ ๖๓

คำพ้องในมาตรา กด

กด	ดันลงไป	คด	ไม่ตรง
ปรากฏ	ชัดเจน, รู้ชัด.	มคธ	ชาวมัชฌิมประเทศชาติ ๑
มรกด	แก้วเขียวชนิด ๑	บด	ถูให้ของละเอียด

บท	เท้า, ส่วน, ตอน.	รด	เท, ราด.
ชบถ	กลับใจจากที่เคยนับถือ	รถ	ยานอย่าง ๑ ซึ่งเทียมด้วยม้า
สบถ	แข่งตัวเอง	รศ	สิ่งที่รู้สึกด้วยลิ้น
พยศ	กิริยาร้ายกาจ	ไอรส	เกิดแต่อก, ลูกชาย.
ยศ	ความที่เปนใหญ่หรือ	ลด	หย่อนลง
	ความที่มีผู้แวดล้อม	โสฬศ	สิบหก, ราคาครึ่งอัฐ

ตัวอย่างที่ใช้เข้าประโยค

ม้าพยศลากรถๆ จะหัก. ภาษามครธใช้กันมา
จนปรากฏ. ได้เกียรติยศแล้วไม่ควรคิดชบถ. คน
คดมักทนสบถได้หน้าเฉย. จ้างตักน้ำมารดผัก
หาบละโสฬศ. มากดขี่ให้มันไปตักปลากด. หมอ
มาแล้วจงไปบดยา. พระไอรสประทานแหวนมรกต.
รศอร่อยหรืออย่างไร ? อย่าเสียวลด. ยิงยาวนัก
ขอลดเสียสักบท.

แบบฝึกหัดให้หาคำในพวกเช่นข้างต้นนั้น
มาเติมลงให้ได้ความในที่ว่างเหล่านี้

พระโอ.....ทรง.....เที่ยว..... ชาว.....
พูดจาไม่.....เคี้ยว. แก้วมร.....มีปรา.....อยู่ในหิน.
ตาหมอแก่.....ยาแล้วเศกเป่า. คิด.....จับได้ไม่ควร
จะ.....ละ. ปลุกต้นไม้แล้วต้องตักน้ำ..... กินปลา
มี.....อร่อยดี.

แบบฝึกหัดบอกให้นักเรียนเขียน

ทำกดขี่มาก. มรกดเมื่อนี้ใหญ่หนัก. ยังไม่
ปรากฏ. คนคัดเลียงยาก. เรียนมคอถึงไหน ?
บดให้ละเอียด. คิดบทกลอนขัดขวาง. คิดขบถ
จะต้องตาย. สบถแล้วยังไม่เชื่อ. ม้าพยศนัก.
ท่านผู้มียศ. รตนแล้วหรือ ? ขั้บรถไปไหน ?
เปนพระโอรสที่สาม. ต้องลดหย่อนลงบ้าง. กี่โสฬศ
เปนบาท ? ไปซื้อปลากด. ไม่มีรศอร่อย.

บทที่ ๖๔

คำฟ้องในมาตรา กด

โกษ	ที่ใส่ศพนั้น	สันโดษ	} ความมั่งน้อย
โกฏ	สิบล้าน	สันโดจุ	
โจทย	ฟ้อง, ทักท้วง.	เข้าโผด	พรรณผักอย่าง ๑
โจษ	พูดกันอ้ออึ้ง		ซึ่งนับในชาติเข้า
โดด	เผ่นลงไป, เผ่นขึ้นไป.	สมโกษ	กินพร้อม, ทำขวัญ.

ตัวอย่างที่ใช้เข้าประโยค

เด็กนับตันเข้าโผดได้โกฏตัน. วันนี้มีการ
สมโกษ. ออย่ากระโดด. เชิญพระโกษ. โจษกัน
ออกเชิงแซ่. สันโดษเดียวเปลี่ยวกายอยู่กลางเถื่อน.
พวกโจทยเขาซื้อเข้าโผดกิน. เรียนเลขจนทำโจทย.

แบบฝึกหัดให้หาคำในพวกเช่นข้างต้นนั้น

มาเติมลงให้ได้ความในที่ว่างเหล่านี้

ถ้าขึ้นเล่นกระ.....จะถูกตี. เขา.....กันว่าจะสม.....

พระนคร. ประมาณตันเข้า.....กว่า.....ตัน. ถือสัน.....
เอกาอยู่ในป่า. ฟองคนชะโมยลักพระ.....

แบบฝึกหัดบอกให้นักเรียนเขียน

พระโกษนี้ทำใหม่. ประมาณลักโกฏิหนึ่ง. ยัง
ไม่พบโจทย์. โจษกันออกแซ่. อย่าเล่นกระโดด.
อยู่สันโดษ. อยากกินเข้าโพด. ยังไม่ได้สมโภช.

บทที่ ๖๕

คำพ้องในมาตรา กด

รืด	ไล่ให้เรียบ, ให้ได้แบบ.	เพ็ด	แข็ง, ชื่อไม้ชนิด ๑
จารีต	ประเพณี, แบบแผน.	เพ็ชร์	แก้ว
ทึงทูต	ชื่อนกอย่าง ๑	หนวด	ขนริมปาก
ทูต	คนสื่อสาร, คนนำความ ไปแจ้งต่อกัน.	ผนวช	บวช
เด็ด	ตัด, เก็บ.	ญาติ	สัตว์, ผู้ที่เปนแล้ว เกิดแล้ว, ผี.

สมเด็จ	ผู้จับ, ผู้สำเร็จการ.	แกงบวด	ชื่ออาหารอย่าง ๑
เสด็จ	ไป, ท่าน.		เป็นพวกของหวาน
เผด็จ	ตัด, ขาด.	บวช	ทำเพศนตามลัทธิ
			ศาสนา

ตัวอย่างที่ใช้เข้าประโยค

เขาพูดกันว่าสมเด็จจะเสด็จไปเที่ยวป่า. จะทรง
ผนวชต้องโกนหนวด. เจ้าบวชได้คราวนี้เป็นดี
แล้ว. แก่ล้งบอกกันว่าจะแกงบวดกิน. เอามือ
เด็ดไม้เผ็ดคงไม่ขาด. เขาพูดกันว่าเขาพบพวก
ภูตพราย. ต้องมีราชทูตไปตามจารีตโบราณ. นก
ทิ้งทูตเกาะอยู่ที่ต้นมะพูด. ใส่แหวนเพชรไปรัดผ้าดูไม่
ควร. ข้าหยุดยืนอยู่ข้างป้อมเผด็จดัสกร. จะเผด็จ
ศึกด้วยใจกล้า.

แบบฝึกหัดให้หาคำในพวกเช่นข้างต้นนั้น
มาเติมลงให้ได้ความในที่ว่างเหล่านี้

แขกขาย.....เขาให้.....ไม้ฉั่น. เขา.....กันว่าพวก.....พราย
มันดุนัก. ราช.....จับนกทิ้ง.....ได้สามตัว. ทรง.....ดอก
กุหลาบ. จะพา.....ไปเกาะเมื่อไรแน่ ? เจ้าจะ.....ทำ
ไม้มไถ.....? ประพุดติดตามจา.....แต่บุราณ. เอา
แกง.....ไปขายเจ๊กข้างเสือ. อีกเมื่อไรจึงจะทรง.....?

แบบฝึกหัดบอกให้นักเรียนเขียน

เจ๊กเขารีดเสือ. โดยจาริตโบราณ. คนเขา
พูดกัน. นกทิ้งทูตมีในป่า. เขาเป็นราชทูต.
ฉั่นกลัวทูตพราย. ต้องพูดให้ขาดเด็ด. สมเด็จ
เสด็จไปไหน ? ไม่เพ็ดหายาก. แหวนเพชรงาม
นัก. หนวดดกนัก. ยังไม่ได้ทรงผนวช. แกง
บวดกินหรือ ? จะบวชเมื่อไร ? เหล็กเพ็ดตัดกระจก.
ป้อมเผด็จดัสกร. กลัวคนใจเพ็ด. เมืองเพ็ชรบุรี.

บทที่ ๖๖

คำพ้องในมาตรา กบ

ضب	ทำให้ดูน้ำให้แห้ง	อังกฤษ	ชื่อไม้พุ่มชนิด ๑
ثرپى	สมบัติ	กบ	ส่วนที่มีอาการห่อๆ
تب	กดลง	กาพย์	คำเพลง, คำกลอน,
تپ	สิ่งซึ่งเป็นเครื่องทำการ		คำล่านาไฟเราะ.
	ต่างๆ, ที่ชุ่มนุ้มนวล, พลรบ.	ตะพานน้ำ	ชื่อสัตว์ชนิด ๑
پب	หักทบเข้า	พังพาน	กิริยาล้วนนอนชั่ว
اوپ	ไม่ควร, ไม่พอ	สุภาพ	ความเป็นไปได้
	ที่จะเป็นไปได้.	ลำลาบ	ที่เป็นลำลาดไป
لاب	ทำให้เป็นท่อนๆ ออกไป	ลาม	สิ่งที่ได้
لط	คำที่พูดกัน, เสียง.	สาบ	กลืนเหม็น
		สาป	แข่ง

ตัวอย่างที่ใช้เข้าประโยค

เขียนหมึกแล้วเอากระดาษضبๆ เสียบให้แห้ง. พวก

กองทัพล้มทับกันตาย. อย่าทำสับสนไปนะเจ้า.
 ได้ยินกิตติศัพท์ว่าท่านแต่งกายก็กลอนดีนัก. จงไป
 ตัดกาบหยวกมาห่อดอกอังกาบ. คนสุภาพลัมพัง
 พาบหน้าหวัวเราะ. ดูเนื้อหนังเปลือกลาไปทั้งตัว.
 ไม่ควรจะมาสาปแช่งกัน. ใครจับแมลงสาบมา
 เล่นเหม็นสาบ ๆ ? ดูสาบสูญไปนานแล้วไม่ได้พบ.
 ใช้ให้คนอาภัพไปพับผ้า. ถ้ามันหมั่นทำการ
 งานดีคงได้ลาภ. ตะพานน้ำถูกลับทั้งตัวไม่ค่อย
 ตาย. คนสุภาพนี้หน้าชม.

แบบฝึกหัดให้หาคำในพวกเช่นข้างต้นนั้น
 มาเติมลงให้ได้ความในที่ว่างเหล่านี้

ไม่มี.....จะไปซื้อกระดาด..... พวกกอง.....ลัม.....กัน
 ในที่รบ. กิตติ.....ว่าเขา.....เอาด้วยมีด. เอาผ้า.....
 แจกให้แก่คนอา..... เอาหยวกมาห่อดอกอังก..... แต่ง
โคลงต้องแต่งโดยสุ..... ไปจับตะ.....น้ำจนลัมพัง
ลง. คนเปลือกล่า.....เนื้อหนังเปลือขุขุ. ที่โรง

ครัวแมลง.....ดูซุกซุม.

แบบฝึกหัดบอกให้นักเรียนเขียน

ซบเสียให้แห้ง. มีแต่ผ้าซบใน. รวยทรัพย์
สมบัติ. เขาล้มทับฉันท. แกล้งซุ่มสำหรับ. กองทัพ
นี้มาก. พับผ้าให้ดี. อาภัพแท้ ๆ. เต็ดดอก
อังกาบ. ไปตัดกาบหยวก. ชอบแต่งกายพริ้งกลอน.
ตะพานน้ำใหญ่. ล้มพังพาบลง. คนนี้สุภาพ.
จะได้ลาภมาก. เหม็นสาบแท้ ๆ. เขาถูกสาปแช่ง.
สับจนละเอียด. ได้ยินกิตติศัพท์. ดูเพนล่าลาบ.

บทที่ ๖๗

คำพ้องในมาตรา กบ

นบ	ไหว	รบ	ต่อสู้กัน
นพ	เก่า, ใหม่.	ปรารพท์	รำพึง
พบ	ปะ	เคารพ	ความนอบน้อม
พิภพ	ที่เกิด, โลก, สมบัติ.	ลบ	ทำให้สูญ, ทำให้ไม่มีอยู่.

ประสบ พบ

ศพ ทราบดี

ลพบุรี ชื่อเมืองหนึ่ง

ตัวอย่างที่ใช้เข้าประโยค

จะปรารพกันไปทำไมกับการเล็กน้อย. รบแพ้เขา
เราก็อไม่เคารพเขา. เขียนแล้วจะลบเสียทำไม ?
คงไปประสบกันที่เมืองลพบุรี. ได้พบกันเมื่อวัน
ชักพระศพ. ทัวพิภพเปนธรรมนิยมต้องนอบนบ.
ใส่แหวนนพเก้าแล้วเคารพ. ยกทำนบไว้กันน้ำ.

แบบฝึกหัดให้หาคำในพวกเช่นข้างต้นนั้น

มาเติมลงให้ได้ความในที่ว่างเหล่านี้

ฉันปรา.....ที่จะไปให้..... ถ้า.....ปะเราควรจะ
.....นอบด้วยความเคา..... เราจะช่วยกัน.....ที่.....บุรี.
ถ้าไนพิ.....อย่ามีการ.....กันก็จะดี. ลองเขียนแหวน
.....เก้าแล้วกลับ.....เสีย. ยก.....ขังน้ำ.

แบบฝึกหัดบอกให้นักเรียนเขียน

ควรจะนอนบ. กำลังนพเคราะห์. เราไปพบ
ตาสี. ทัวทั้งพิภพ. เขาสู้รบกัน. อย่าปรารพท์
ไป. ควรจะเคารพ. อย่าเพ้อลบเสีย. เราเคย
ประสบ. จะไปเฝ้าศพ. ที่เมืองลพบุรี.

.....เห็นเด็กนักเรียนที่เรียนหนังสืออยู่หลายๆ ปีไม่มีใครจะรู้ได้เพียงไร ตาม
อาจารย์ได้ความว่า เด็กตามหัวเมืองที่มาฝากเรียนหนังสือที่วัดได้มีเวลาเล่าเรียน
ไม่เต็มปี เพราะต้องไปช่วยบิดามารดาทำนาทำเลี้ยงชีวิตรปละหลายๆ เดือน
.....เด็กเรียนได้เพียงครึ่งหนึ่งก่อนหนึ่งยังไม่ทันรู้หนังสือ พอถึงฤดูนาต้องจะไป
ช่วยนา กลับมาก็ลืมเสียโดยมาก.... ข้าพเจ้าจึงคิดเห็นว่าควรจะมีแบบเรียน
อย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งให้เด็กเรียนจบเล่มได้แต่ภายในหกเดือนที่เป็นคราวเรียน
ในปีหนึ่ง

.....เห็นว่าควรจะแบ่งวิธีสอนหนังสือออกเป็น ๓ ตอน คือสอนให้เด็กอ่าน
หนังสือตอนหนึ่ง สอนให้เขียนหนังสือตอนหนึ่ง และสอนให้แต่งหนังสือ
ตอนหนึ่ง.....

.....จึงได้แต่งแบบเรียนเร็วขึ้นตามความปรารถนาเดิม เพื่อจะสอนเด็กทั้งในกรุง
และหัวเมืองให้รู้หนังสือได้เร็วขึ้นกว่าแต่ก่อน แต่ยังไม่ไว้วางใจว่าจะเปนได้ดังความ
คาดหมาย จึงได้ให้ลองสอนเด็กด้วยตำรา^{นี้}ตั้งแต่ยังไม่ได้ลงพิมพ์ เด็กเรียนใน
ห้าเดือนรู้ตลอดเล่มหนึ่ง อ่านหนังสือทั้งปวงได้หมด.....